

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-01/01

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 3. siječnja 2020.

Hs**NP*022-03/20-01/01*65-20-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2018. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 6. stavka 5. Zakona o izvršavanju kazne zatvora ("Narodne novine", broj 128/99, 55/00, 59/00-ispisak, 129/00, 59/01, 67/01-ispisak, 11/02-ispisak, 190/03-pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11-Odluka Ustavnog suda RH, 125/11, 56/13, 150/13 i 98/19) dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 3. siječnja 2020. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Janu Špero i Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnice ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-07/489

Urbroj: 50301-25/06-20-4

Zagreb, 3. siječnja 2020.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2018. godinu

Na temelju članka 6. stavka 5. Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/00, 59/00 - ispravak, 129/00, 59/01, 67/01 - ispravak, 11/02 - ispravak, 190/03 - pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 125/11, 56/13, 150/13 i 98/19), Vlada Republike Hrvatske podnosi Izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2018. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, Juru Martinovića i mr. sc. Josipa Salapića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Janu Špero i Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnice ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

sc. Andrej Plenković

**IZVJEŠĆE O STANJU I RADU KAZNIONICA, ZATVORA I
ODGOJNIH ZAVODA ZA 2018. GODINU**

Sadržaj

UVODNI DIO	4
Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju	6
Središnji ured	7
Centar za dijagnostiku u Zagrebu	7
Kaznionice	8
Zatvori	8
Odgojni zavodi	8
Standardi izvršavanja kazne zatvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod	8
Smještaj zatvorenika i maloljetnika	9
Prehrana zatvorenika i maloljetnika.....	11
1. OSOBE KOJIMA JE ODUZETA SLOBODA.....	11
1.1. Zatvorenici.....	12
1.1.1. Zatvorenici na izdržavanju kazne zatvora.....	12
1.1.2. Zatvorenici kojima je određena mjera istražnog zatvora	21
1.1.3. Zatvorenici s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihijatrijskog liječenja po članku 68. Kaznenog zakona	22
1.1.4. Neubrojivi počinitelji kaznenih djela na izvršavanju mjere istražnog zatvora na temelju članka 551. Zakona o kaznenom postupku	23
1.1.5. Zatvorenici strani državljanima.....	23
1.2. Maloljetnici.....	25
1.2.1. Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod.....	25
1.2.2. Kazna maloljetničkog zatvora	26
1.2.3. Maloljetnici u istražnom zatvoru.....	27
1.3. Kažnjenici.....	28
1.4. Osobe starije životne dobi	28
1.5. Osobe s invaliditetom	29
1.6. Zatvorenici ovisnici	30
1.6.1. Ovisnici o drogama	30
1.6.2. Ovisnici o alkoholu	32
1.7. Zdravstvena zaštita zatvorenika i maloljetnika	33
1.7.1. Prevencija i liječenje virusnih hepatitisa	34
1.8. Tretman zatvorenika	34
1.8.1. Opći programi	35
1.8.1.1. Izobrazba zatvorenika i maloljetnika	35
1.8.1.2. Projekt resocijalizacije ovisnika o drogama	36
1.8.1.3. Organizacija slobodnog vremena.....	37
1.8.1.4. Dušobrižništvo i vjeroispovijedanje	38

1.8.1.5.	Podrška očuvanju obiteljske povezanosti zatvorenika i maloljetnika.....	38
1.8.1.5.1.	Zatvorenici roditelji maloljetne djece i posjeti maloljetne djece roditeljima u 2018. godini.....	39
1.8.1.6.	Priprema za otpust i pomoć nakon otpusta	40
1.8.2.	Posebni programi tretmana i edukativno-razvojni programi.....	41
1.9.	Suradnja s organizacijama civilnog društva i institucijama u osmišljavanju i provođenju programa i aktivnosti za zatvorenike.....	44
1.9.1.	Programi i projekti organizacija civilnog društva financirani iz dijela prihoda od igara na sreću dodijeljenih Ministarstvu pravosuđa.....	44
1.9.2.	Aktivnosti organizacija civilnog društva financirane iz drugih izvora	45
1.9.3.	Suradnja s institucijama	46
1.10.	Pogodnosti zatvorenika	46
1.11.	Premještaj zatvorenika	47
1.12.	Transferi (premještaji) zatvorenika radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora	48
1.13.	Uvjetni otpust zatvorenika	49
1.14.	Prava zatvorenika i njihova zaštita	50
1.15.	Pritužbe zatvorenika.....	51
1.16.	Zahtjevi zatvorenika za naknadu štete	52
2.	ČIMBENICI SIGURNOSNIH RIZIKA – POKAZATELJI STANJA I RADA	52
2.1.	Uvod – ocjena stanja sigurnosti	52
2.2.	Primjena sredstava prisile	54
2.3.	Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti	56
2.4.	Testiranje zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu te na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu.....	57
2.5.	Samoubojstva i smrti zatvorenika.....	59
2.6.	Pokušaj bijega i bjegovi.....	59
2.7.	Ostali čimbenici sigurnosnih rizika	61
2.8.	Stegovni prijestupi	66
2.9.	Zaključak ocjena stanja sigurnosti.....	67
3.	ZAPOSLENICI KAZNIONICA, ZATVORA, ODGOJNIH ZAVODA I CENTARA UPRAVE ZA ZATVORSKI SUSTAV I PROBACIJU	67
3.1.	Popunjenost sistematiziranih radnih mjesta	67
3.2.	Bolovanja zaposlenika	70
3.3.	Izobrazba službenika	71
3.4.	Psihosocijalna pomoć službenicima i namještenicima kaznenih tijela zatvorskog sustava	72
3.5.	Suradnja sa sindikatima	73
3.6.	Žalbe Odboru za državnu službu	73
3.7.	Prestanak državne službe.....	73

3.8. Odgovornost zbog povrede službene dužnosti	74
4. IZVJEŠĆE O REZULTATIMA POSLOVANJA KAZNENIH TIJELA U RAZDOBLJU OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2018. GODINE (KONSOLIDIRANO FINANCIJSKO IZVJEŠĆE).....	75
4.1. Temeljno financijsko izvješće	75
4.1.1. STRUKTURA POSLOVANJA	75
4.1.2. STRUKTURA PRIHODA I PRIMITAKA.....	75
4.1.3. STRUKTURA RASHODA POSLOVANJA.....	76
4.2. Izvješće o utrošenim sredstvima u kaznenim tijelima	78
4.3. Izvješće o uređenju i opremanju kaznenih tijela Uprave za zatvorski sustav i probaciju za 2018. godinu.....	81
4.4. Izvješće o radu zatvorenika	82
5. NADZOR NAD POSTUPANJEM SA ZATVORENICIMA I MALOLJETNICIMA	84
5.1. Nadzor Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav i probaciju	84
5.2. Obilasci sudaca izvršenja.....	85
5.3. Osvrt uprave za zatvorski sustav i probaciju na suradnju s Uredom pučke pravobraniteljice	85
5.4. Nadzor pravobraniteljice za osobe s invaliditetom.....	87
5.5. Nadzor Ureda pravobraniteljice za djecu	87
5.6. Nadzor pravobraniteljice za ravnopravnost spolova	89
6. MEĐUNARODNA SURADNJA	89
7. PROJEKTI.....	90
7.1. Operativni program "Učinkoviti ljudski potencijali" za razdoblje 2014.-2020.	90
7.2. Ugovor o javnim uslugama „Razvoj jedinstvenog IT sustava za zatvorsku administraciju (ZPIS)	90
POPIS SLIKA:	91
POPIS TABLICA:.....	93

UVODNI DIO

Temeljem Zakona o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/00, 59/00, 129/00, 59/01, 67/01, 11/02, 190/03 - pročišćeni tekst, 76/07, 27/08, 83/09, 18/11, 48/11, 125/11, 56/13 i 150/13, u daljnjem tekstu: Zakon o izvršavanju kazne zatvora), članka 6. stavka 4. i 5. ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa o stanju i radu kaznionica i zatvora jedanput godišnje izvješćuje Vladu Republike Hrvatske i javnost. Vlada Republike Hrvatske temeljem Izvješća o stanju i radu kaznionica i zatvora izvješćuje jedanput godišnje Hrvatski sabor.

Poslovi izvršavanja kazne zatvora od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku. Upravne i stručne poslove u svezi s izvršavanjem kazne zatvora obavlja Uprava za zatvorski sustav i probaciju, koja je jedinstvena upravna organizacija u sastavu Ministarstva pravosuđa.

Nadležnosti i način rada Uprave za zatvorski sustav i probaciju kao i prava zatvorenika propisana su Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, Ustavom Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), nacionalnim zakonima i međunarodnim ugovorima.

Godišnje izvješće o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2018. godinu, sadrži osnovne pokazatelje o brojnom stanju i strukturi zatvorenika, vrsti i opisu poslova vezanih uz postupanje sa zatvorenicima, broju i strukturi službenika zatvorskog sustava, kao i financijskom poslovanju Uprave za zatvorski sustav i probaciju.

Radi usporedbe podataka i rezultata iz ranijih godina, kao i zbog zakonske obveze u pogledu sadržaja, godišnje izvješće u pravilu sadrži iste dijelove kao i izvješća u prethodnim razdobljima. Ovogodišnje izvješće sažetije je u odnosu na prethodna.

Tijekom 2018. godine u ustrojstvenim jedinicama Uprave za zatvorski sustav i probaciju boravilo je **11352 zatvorenika** koji su izdržavali:

- kaznu zatvora koju izdržavaju punoljetne osobe kojima je izrečena kazna zatvora u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku i kazna zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna (supletorna kazna) te sigurnosne mjere izrečene uz kaznu zatvora (6781)
- kaznu maloljetničkog zatvora (17)
- odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod izrečena maloljetnim počiniteljima kaznenih djela (89)
- mjere istražnog zatvora, prekršajnog zadržavanja i ekstradicijskog pritvora (4465).

Uvažavajući povoljne okolnosti smanjenja zatvorske populacije, ocjenjujemo da je situacija u zatvorskome sustavu stabilna, uređena u smislu poštivanja ljudskih prava osoba lišenih slobode, a da se pri tome u potpunosti slijedila politika smanjivanja troškova i racionalizacije.

Od posebnog značaja za Upravu za zatvorski sustav i probaciju su i stručna izobrazba službenika zatvorskog sustava te obavljanje unutarnjih nadzora pravilnog, pravodobnog i zakonitog rada ustrojstvenih jedinica, službenika i namještenika Uprave.

VIZIJA Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Koordinirani sustav usklađen s europskim standardima u kojem se suradnjom na svim razinama zatvorskih službenika potiče zatvorenika/maloljetnika da se kroz aktivno i odgovorno korištenje vremena provedenog na izdržavanju kazne/izvršavanju odgojne mjere pripremi za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim pravilima.

Prema Zakonu o izvršavanju kazne zatvora glavna svrha izvršavanja kazne zatvora jest, uz čovječno postupanje i poštovanje dostojanstva osobe koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora, njegovo osposobljavanje za život na slobodi u skladu sa zakonom i društvenim pravilima, a ona je u cijelosti sadržana u misiji i viziji Uprave za zatvorski sustav i probaciju.

MISIJA Uprave za zatvorski sustav i probaciju

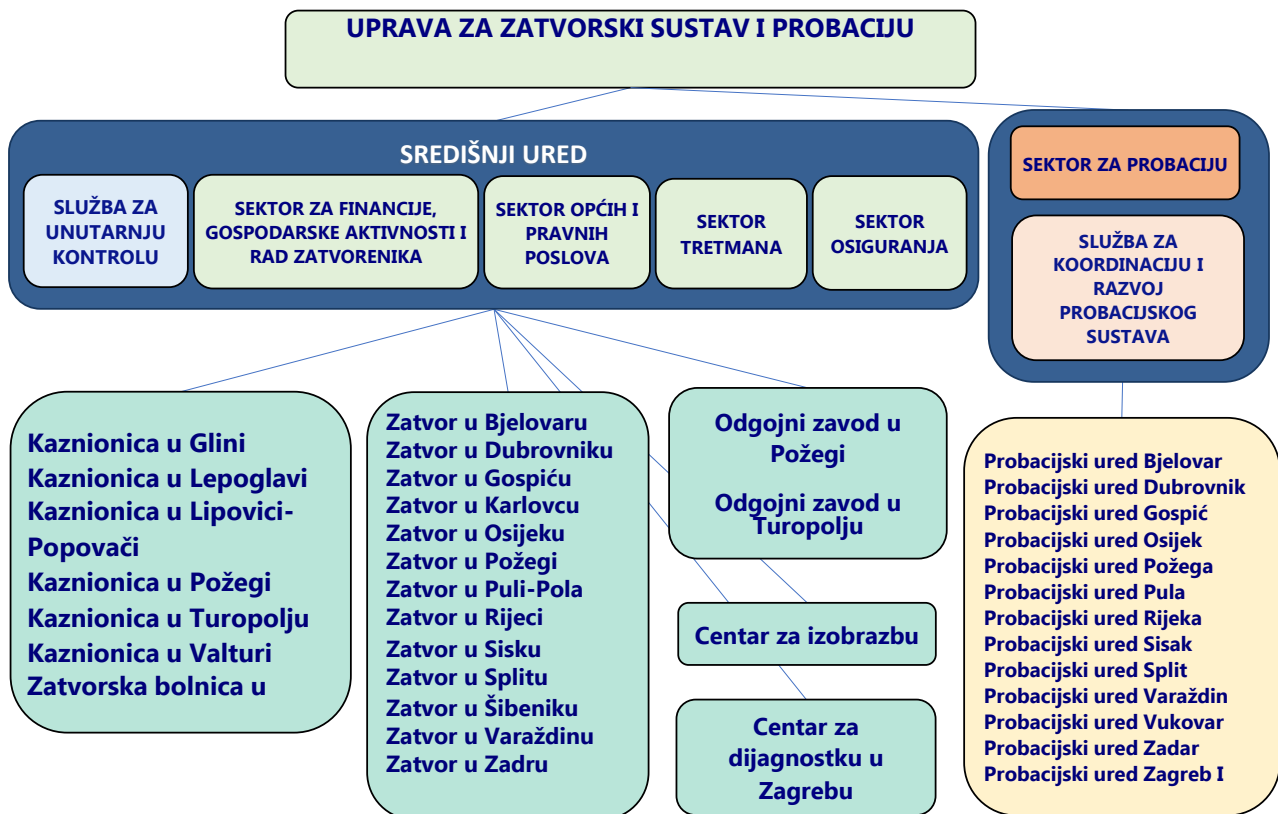
Osigurati uvjete za ostvarivanje svrhe izvršavanja kazne zatvora i/ili izvršavanja odgojne mjere uz čovječno postupanje i poštovanje dostojanstva osobe koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili izvršavanju odgojne mjere, kroz jasno postavljene ciljeve, sigurno radno okruženje, motivirano osoblje i suradnju s lokalnom zajednicom i organizacijama civilnog društva.

Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Organizacijska struktura kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa utvrđen je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (Narodne novine, broj 98/17) od 4. listopada 2017. godine, a sistematizacija (ustrojstvo) radnih mjesta utvrđena je Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa od 10. studenoga 2017. godine, Ispravkom Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa od 15. studenoga 2017. godine i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa od 12. lipnja 2018. godine.

Slika 1. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju čine Središnji ured, četrnaest zatvora, sedam kaznionica među kojima je i Zatvorska bolnica u Zagrebu, dva odgojna zavoda, Centar za dijagnostiku u Zagrebu, te Centar za izobrazbu.

Središnji ured

Zadaće Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav i probaciju su: osiguravanje uvjeta potrebnih za izvršavanje kazne zatvora, mjere pritvora i istražnog zatvora te odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, donošenje odluke o kaznionici ili zatvoru u kojem će zatvorenik nakon obavljene dijagnostike nastaviti izdržavati kaznu, donošenje odluke o upućivanju u vanjsku zdravstvenu ustanovu, premještaji zatvorenika tijekom izdržavanja kazne u drugu kaznionicu ili zatvor, provođenje postupaka izručenja i premještaja (transferi) zatvorenika u drugu državu ili iz druge države, postupanje po predstavkama, pritužbama i žalbama zatvorenika, maloljetnika i državnih službenika i namještenika, postupanje po podnescima tijela državne vlasti, suca izvršenja te neovisnih tijela i međunarodnih organizacija ovlaštenih za nadzor i zaštitu ljudskih prava zatvorenika, nadziranje zakonitost rada i postupanja sa zatvorenicima i maloljetnicima te ujednačavanje rada i postupanja, planiranje zapošljavanja i popunjavanja radnih mjesta u zatvorskom sustavu, organiziranje prijma službenika pravosudne policije i postavljanja u zvanja, utvrđivanje potreba za dodatnom izobrazbom službenika zatvorskog sustava, planiranje financiranja kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda, Centra za izobrazbu i Centra za dijagnostiku u Zagrebu, planiranje nabave opreme i investicija za zatvorski sustav, prikupljanje, obrađivanje i objedinjavanje izvješća i dokumentacije kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda, Centra za izobrazbu i Centra za dijagnostiku u Zagrebu, organiziranje međunarodne suradnje u okviru svoje nadležnosti, izrađivanje nacрта propisa iz djelokruga Uprave za zatvorski sustav i probaciju.

Uz redovite aktivnosti koje su financijski pokrivenе državnim proračunom, Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju nastavio je tijekom 2018. godine unaprjeđivati poslove izvršavanja kazne zatvora između ostalog i provođenjem aktivnosti koje se financiraju iz europskih fondova.

Centar za dijagnostiku u Zagrebu

Upućivanje na izvršavanje kazne zatvora u nadležnosti je suca izvršenja nadležnog županijskog suda. U Centar za dijagnostiku u Zagrebu (u daljnjem tekstu Centar za dijagnostiku) koji se fizički nalazi u Zatvoru u Zagrebu, upućuju se sve osobe osuđene na kaznu zatvora dulju od šest mjeseci, a osobe osuđene na kaznu zatvora do šest mjeseci u pravilu se upućuju u zatvore najbliže mjestu prebivališta zatvorenika. Sve osobe kojima je izrečena kazna maloljetničkog zatvora, osobe kojima je uz kaznu zatvora izrečena sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i osobe čija je kazna preuzeta na izvršavanje sukladno međunarodnom ugovoru ili posebnom zakonu, upućuju se u Centar za dijagnostiku, bez obzira na dužinu kazne.

Za vrijeme boravka zatvorenika u Centru za dijagnostiku, stručnjaci različitih specijalnosti obavljaju poslove psihosocijalne dijagnostike u svrhu izrade prijedloga pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora kao i prijedloga o izboru vrste i tipa kaznenog tijela gdje će se nastaviti izvršavanje kazne zatvora, o čemu odluku donosi Središnji ured.

U Centru za dijagnostiku se na početku izdržavanja kazne zatvora za svakog zatvorenika radi cjelovita dijagnostika sadašnjeg stanja koja se sastoji od psihološke, pedagoške, socijalne, kriminološke i medicinske obrade; utvrđuju se osobine i uvjeti koji su u neposrednoj ili posrednoj vezi s kaznenim djelom i kriminalnim ponašanjem općenito; predlažu se osnovni tretmanski postupci nužni za ostvarivanje svrhe izdržavanja kazne te na osnovu toga formira prijedlog o izboru vrste i tipa kaznenog tijela gdje će se nastaviti izvršavanje kazne zatvora. Tijekom boravka u Centru za dijagnostiku zatvorenicima se pruža stručna psihološka, socijalna ili pravna pomoć u svrhu olakšavanja prilagodbe na uvjete izdržavanja kazne zatvora. U 2018. godini zatvorenici su prosječno u Centru za dijagnostiku boravili 28 dana.

Kaznionice

Kaznionice su ustrojene kao posebne ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa, radi izvršavanja kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku, sigurnosnih mjera izrečenih uz kaznu zatvora i kazne maloljetničkog zatvora. Poslovi kaznionica su osiguranje kaznionica, održavanje unutarnjeg reda i nadzora nad zatvorenicima, poslovi dežurstva i sprovođenja zatvorenika, smještaj, prehrana i osiguravanje odgovarajuće opreme za zatvorenike, predlaganja, provedbe i praćenja pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora, obrazovanje zatvorenika, organiziranja slobodnog vremena zatvorenika, organizacije rada i strukovne izobrazbe zatvorenika, zdravstvene zaštite zatvorenika, vođenja propisanih evidencija, službeničkih i financijsko-knjigovodstvenih poslova te obavljanje ostalih poslova koji osiguravaju upravljanje i rad kaznionicama izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa.

Za obavljanje navedenih poslova ustrojene su: Kaznionica u Glini, Kaznionica u Lepoglavi, Kaznionica u Lipovici-Popovači, Kaznionica u Požegi, Kaznionica u Turopolju, Kaznionica u Valturi i Zatvorska bolnica u Zagrebu.

Zatvori

Zatvori se ustrojavaju kao posebne ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju za obavljanje poslova izvršavanja mjere istražnog zatvora, kazne zatvora izrečene u kaznenom, prekršajnom i drugom sudskom postupku, osiguranja zatvora, održavanja unutarnjeg reda i nadzora nad zatvorenicima, poslova dežurstva i sprovođenja zatvorenika, smještaj, prehrana i osiguravanje odgovarajuće opreme zatvorenika, predlaganja, provedbe i praćenja pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora, obrazovanje zatvorenika, organiziranja slobodnog vremena zatvorenika, organizacije rada i strukovne izobrazbe zatvorenika, zdravstvene zaštite zatvorenika, vođenja propisanih evidencija, kadrovskih i financijsko-knjigovodstvenih poslova i ostalih poslova koji omogućuju upravljanje i rad zatvora, izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa.

Za izvršavanje navedenih poslova ustrojeni su: Zatvor u Bjelovaru, Zatvor u Dubrovniku, Zatvor u Gospiću, Zatvor u Karlovcu, Zatvor u Osijeku, Zatvor u Požegi, Zatvor u Puli-Pola, Zatvor u Rijeci, Zatvor u Sisku, Zatvor u Splitu, Zatvor u Šibeniku, Zatvor u Varaždinu, Zatvor u Zadru i Zatvor u Zagrebu.

Odgojni zavodi

Odgojni zavodi su ustrojeni kao posebne ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav i probaciju za izvršavanje odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod izrečene u kaznenom postupku maloljetnim počiniteljima kaznenog djela, izvan sjedišta Ministarstva pravosuđa.

Za izvršavanje navedenih poslova ustrojeni su: Odgojni zavod u Požegi i Odgojni zavod u Turopolju.

Standardi izvršavanja kazne zatvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod

Zakon o izvršavanju kazne zatvora i međunarodni ugovori te drugi pravno obvezujući pravni izvori propisuju, pored ostalog, standarde smještaja i prava zatvorenika.

Članak 14. Zakona o izvršavanju kazne zatvora propisuje da svaki zatvorenik ima, pod uvjetima predviđenim Zakonom, pravo na: smještaj primjeren ljudskom dostojanstvu i zdravstvenim standardima, zaštitu osobnosti i osiguravanje tajnosti osobnih podataka, redovite obroke hrane

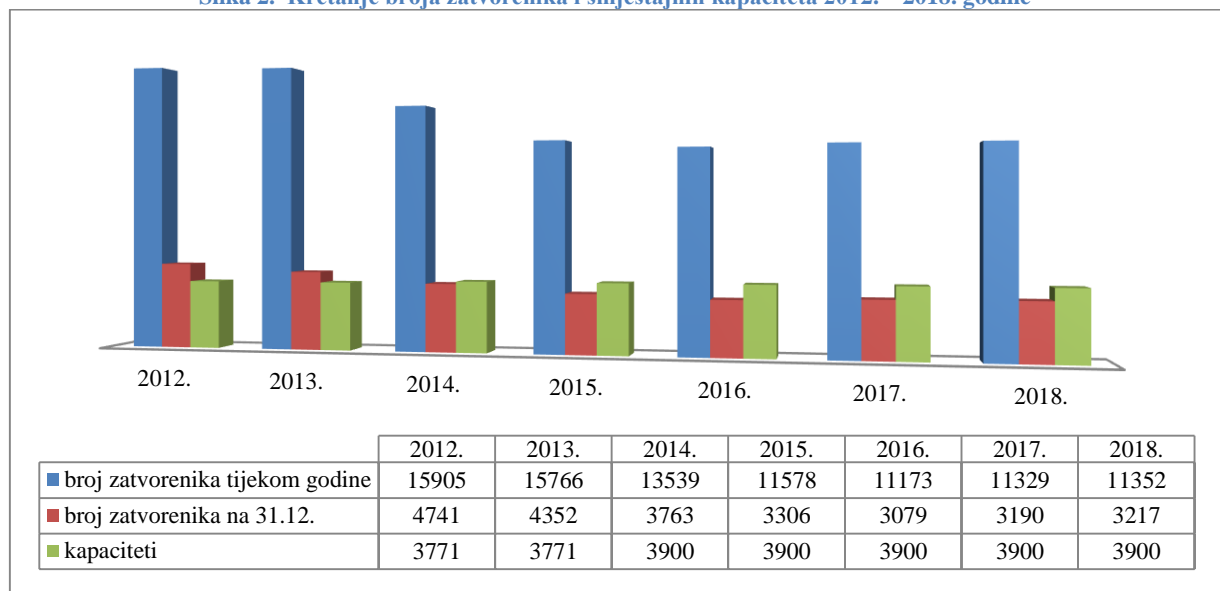
i vode u skladu sa zdravstvenim standardima, rad, izobrazbu, stručnu pravnu pomoć i pravno sredstvo za zaštitu svojih prava propisanih Zakonom, zdravstvenu zaštitu i zaštitu majčinstva, dodir s vanjskim svijetom, boravak na otvorenom prostoru kaznionice, odnosno zatvora najmanje dva sata dnevno, dopisivanje i razgovor sa svojim odvjetnikom, vjeroispovijedanje i razgovor s ovlaštenim vjerskim predstavnikom, vjenčanje u kaznionici, odnosno zatvoru, glasovanje na općim izborima i druga prava predviđena Zakonom.

Zatvorenik strani državljanin ima pravo dopisivati se i razgovarati s diplomatskim i konzularnim predstavnikom svoje zemlje ili države koja štiti njegova prava.

Prilikom prijama na izdržavanje kazne zatvora zatvorenik mora biti upoznat sa svojim pravima, načinom njihove zaštite i obvezama.

Maloljetnici na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora ili mjere istražnog zatvora ostvaruju neka prava u širem opsegu od prava punoljetnih osoba na izdržavanju kazne zatvora ili mjere istražnog zatvora. Tako npr. ostvaruju pravo na više posjeta članova obitelji od punoljetnih zatvorenika: najmanje četiri puta mjesečno i blagdanom u trajanju od najmanje dva sata, a po odobrenju upravitelja i trećih osoba još najmanje dva puta mjesečno u trajanju najmanje jedan sat; te dulji boravak na otvorenom prostoru: najmanje tri sata dnevno.

Slika 2. Kretanje broja zatvorenika i smještajnih kapaciteta 2012. – 2018. godine

U razdoblju od 2012. godine do 2016. godine bilježi se stalan pad broja zatvorenika na kojeg su prije svega utjecale promjene Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) vezane za trajanje istražnog zatvora, promjene u Kaznenom zakonu (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17 i 118/18) vezane za mogućnosti izricanja alternativnih kazni, u određenoj mjeri i blago povećanje uvjetovanog dijela kazne i ranijeg otpuštanja zatvorenika, te djelovanje probacijske službe u sve većem opsegu i na području cijele Republike Hrvatske. Blagi porast broja zatvorenika tijekom 2018. godine odnosi se na porast broja istražnih zatvorenika i to najviše zbog određivanja istražnog zatvora u postupcima nezakonitog prelaska državne granice.

Smještaj zatvorenika i maloljetnika

Kazna zatvora dulja od 6 mjeseci izrečena u kaznenom postupku muškim osobama izvršava se u svim kaznionicama, a izrečena ženskim osobama izvršava se u Kaznionici u Požegi.

Istražni zatvor, kazna zatvora izrečena u kaznenom postupku do šest mjeseci, kazna zatvora izrečena u prekršajnom postupku te kazna zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna izvršava se u zatvorima.

U četiri zatvora (Gospić, Puli-Pola, Zagreb i Šibenik) ustrojani su posebni odjeli za izvršavanje kazne zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci.

U Zatvorskoj bolnici u Zagrebu izvršava se sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izrečena uz kaznu zatvora, a liječe se i oboljeli zatvorenici.

Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u zatvorenim i poluotvorenim uvjetima u posebnim odjelima unutar Kaznionice u Požegi, dok je odjel za izvršavanje ove kazne u otvorenim uvjetima ustrojen u Kaznionici u Valturi.

Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod koju sudovi izriču maloljetnim počiniteljima kaznenih djela izvršava se u Odgojnom zavodu u Turopolju i Odgojnom zavodu u Požegi.

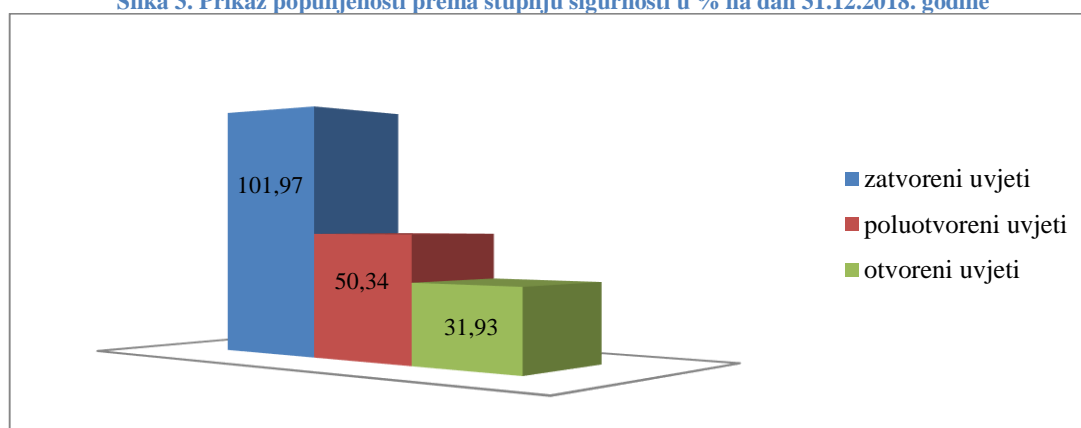
Zatvorenicima - osobama s invaliditetom osigurava se smještaj primjeren vrsti i stupnju njihove invalidnosti.

Ukupni zakonski kapacitet u 2018. godini u kaznionicama i zatvorima namijenjen je smještaju 3900 zatvorenika od čega:

- u zatvorenim uvjetima 2890 mjesta,
  - u poluotvorenim uvjetima 725 mjesta, te
  - u otvorenim uvjetima 285 mjesta
- UKUPNO 3.900 mjesta**

Bez obzira što je trenutno ukupno brojno stanje u zatvorskom sustavu manje od postojećeg zakonskog kapaciteta, potrebno je razmotriti potrebe za dodatnim smještajnim kapacitetima u zatvorenim uvjetima, odnosno uvjetima s najvećim stupnjem sigurnosti.

Slika 3. Prikaz popunjenosti prema stupnju sigurnosti u % na dan 31.12.2018. godine

Kaznena politika stvorila je uvjete da se za blaža kaznena djela, osobama osuđenima po prvi puta, te osobama procijenjenim nisko rizičnima za ponavljanje kaznenog djela sve češće izriču alternativne kazne (rad za opće dobro/uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom). Upravo je iz te skupine osoba prethodnih godina veliki broj upućen na izdržavanje kazne u poluotvorene ili otvorene uvjete. U sadašnjoj populaciji zatvorenika na izdržavanju kazne sve je teže pronaći dovoljan broj zatvorenika koje se može u skladu s postavljenim „Okvirnim mjerilima za upućivanje i razvrstavanje zatvorenika na izvršavanju kazne zatvora“ uputiti u poluotvorene ili otvorene uvjete izdržavanja kazne.

Prehrana zatvorenika i maloljetnika

Zatvorenicima i maloljetnicima osiguravaju se tri obroka dnevno, poslužena u pravilnim razmacima, kalorične vrijednosti najmanje 3000 kcal dnevno. Zatvorenicima koji su radno angažirani osigurava se i dodatan obrok.

Obroci svojom kakvoćom i količinom zadovoljavaju prehrabene i zdravstvene standarde, te su primjereni životnoj dobi, zdravstvenom stanju, naravi posla kojeg zatvorenik obavlja te njegovim vjerskim i kulturnim zahtjevima.

Jelovnik utvrđuje upravitelj tjedno na prijedlog Povjerenstva za izradu jelovnika. Sukladno potrebama zatvorenika kaznionice i zatvori osiguravaju nekoliko različitih jelovnika sukladno potrebama i svojim mogućnostima. Tako je zatvorenicima uz redovni jelovnik u svim kaznionica i zatvorima dostupan tzv. vjerski jelovnik i jelovnik za dijabetičare. Prema zdravstvenom stanju zatvorenika i prema nalogu liječnika osiguravaju se i drugi jelovnici: jelovnik za dijetalnu, gastričnu, hepatalnu dijetu te GIHT-CRON dijetu. Prema potrebama zatvorenika i mogućnostima kaznionice i zatvora osigurava se i jelovnik za vegetarijansku prehranu.

U Povjerenstvu za sastav jelovnika sudjeluje liječnik ili drugi službenik medicinske struke, strukovni učitelj kuhar, službenik koji obavlja poslove nabave hrane i predstavnik zatvorenika. Svaki pripremljeni obrok prethodno kuša upravitelj ili osoba koju ovlasti, a zapažanja se upisuju u posebne za to ustrojene evidencije.

Od svakog obroka ostavlja se uzorak radi eventualne analize za slučaj pojave trovanja hranom. Sanitarne inspekcije redovito obavljaju nadzor nad stanjem čistoće i higijene u kuhinjama i pomoćnim prostorijama o čemu dostavljaju nalaz.

1. OSOBE KOJIMA JE ODUZETA SLOBODA

Kad navodimo statističke podatke o osobama kojima je oduzeta sloboda u kontekstu Uprave za zatvorski sustav i probaciju, to se odnosi isključivo na kategorije koje su obuhvaćene Zakonom o izvršavanju kazne zatvora:

- zatvorenici (osobe na izdržavanju kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku, osobe na izdržavanju kazne maloljetničkog zatvora, osobe na izdržavanju mjere istražnog zatvora, osobe kojima je u prekršajnom postupku izrečena kazna zatvora, osobe kojima je u prekršajnom postupku izrečena novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora, osobe kojima je temeljem članka 135. Prekršajnog zakona određeno zadržavanje)
- maloljetnici (osobe na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod)

Tijekom 2018. godine, kroz zatvorski sustav Republike Hrvatske prošlo je 11.352 zatvorenika različitih formalno-pravnih statusa.

Tablica 1. Broj zatvorenika obzirom na spol prema navedenim kategorijama

kategorije zatvorenih osoba	31.12.2017.			novoprimiteljni tijekom 2018.			Ukupno tijekom 2018.			otpušteni			Premješteni u drugu kaznionicu/zatvor			31. 12. 2018.					
	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U	M	Ž	U			
Zatvorenici	2043	105	2148	1869	102	1971	3912	207	4119	1647	86	1733	295	13	308	1970	108	2078			
Istražni zatvor	868	35	903	3277	285	3562	4145	320	4465	3094	260	3354	108	5	113	943	55	998			
Prekršajno kažnjeni	Osobe kojima je u prekršajnom postupku izrečena kazna zatvora			23	0	23	549	14	563	572	14	586	529	13	542	19	1	20	24	0	24
	Zadržani u prekršaju			49	0	49	1581	80	1661	1630	80	1710	1583	80	1663	0	0	0	47	0	47
	Supletorno kažnjeni			3	1	4	355	7	362	358	8	366	339	7	346	2	0	2	17	1	18
Odgojna mjera	47	6	53	29	7	36	76	13	89	38	7	45	0	0	0	38	6	44			
Maloljetnički zatvor	10	0	10	7	0	7	17	0	17	9	0	9	0	0	0	8	0	8			
UKUPNO	3043	147	3190	7667	495	8162	10710	642	11352	7239	453	7692	424	19	443	3047	170	3217			

Obzirom na spol u zatvorskom sustavu dominiraju muški zatvorenici (95%) u odnosu na žene zatvorenice (5%). Ovakav trend obzirom na spol je tijekom godina relativno stabilan.

Ukupan broj zatvorenika koji je prošao kroz zatvorski sustav Republike Hrvatske u 2018. godini (11.352) godinu neznatno je veći u odnosu na broj zatvorenika tijekom 2017. godine (11.329).

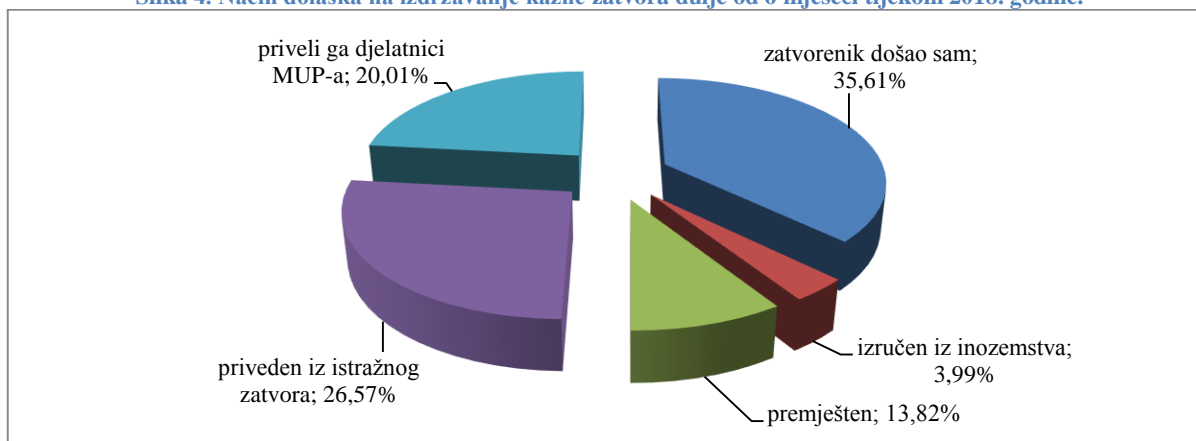
1.1.Zatvorenici

1.1.1. Zatvorenici na izdržavanju kazne zatvora

Tijekom 2018. godine kaznu zatvora izdržavalo je 4119 zatvorenika što predstavlja 36,28% od ukupnog broja zatvorske populacije koja se u 2018. godini nalazila u zatvorskom sustavu. U odnosu na 2017. godinu, tijekom koje je kaznu izdržavao 4146 zatvorenik, bilježi se tek neznatno smanjenje za nešto manje od 1%. S izdržavanja kazne zatvora otpušteno je 1647 zatvorenika po bilo kojoj osnovi otpuštanja.

Zatvorenici kojima je izrečena kazna zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i kazna maloljetničkog zatvora upućuju se u Centar za dijagnostiku u kojem je tijekom 2018. godine zaprimljeno 1129 zatvorenika i zatvorenica (94,33% muškaraca i 5,67% žena), što je blago smanjenje u odnosu na 2017. godinu kada je zaprimljen 1190 zatvorenik.

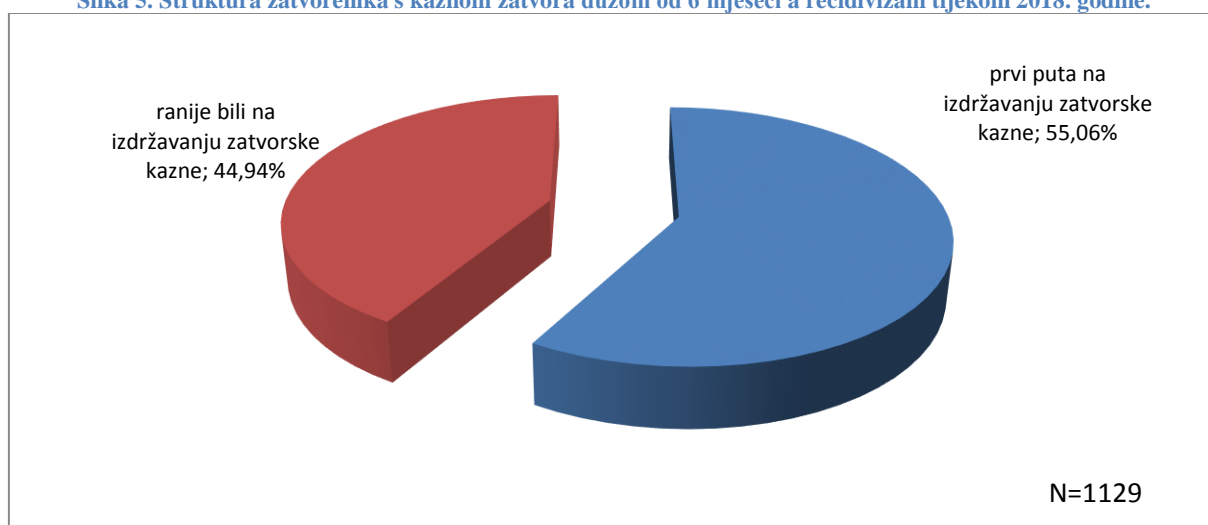
Slika 4. Način dolaska na izdržavanje kazne zatvora dulje od 6 mjeseci tijekom 2018. godine.

Od zatvorenika koji su tijekom 2018. godine počeli izdržavati zatvorsku kaznu dulju od 6 mjeseci, 402 odnosno 35,61% zatvorenika je po rješenju nadležnog suca izvršenja samo došlo na izdržavanje kazne, 226 odnosno 20,01% zatvorenika je privedeno sa slobode nakon izdanog naloga za sprovođenje ili raspisane tjeralice, 300 zatvorenika odnosno 26,57% je u Centar za dijagnostiku sprovedeno iz istražnog zatvora, 45 odnosno 3,99% zatvorenika je izručeno iz neke druge države, a 156 odnosno 13,82% premješteno je iz drugog kaznenog tijela ili po rješenju Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa ili nakon isteka istražnog zatvora ili izdržavanja kazne po drugoj osnovi.

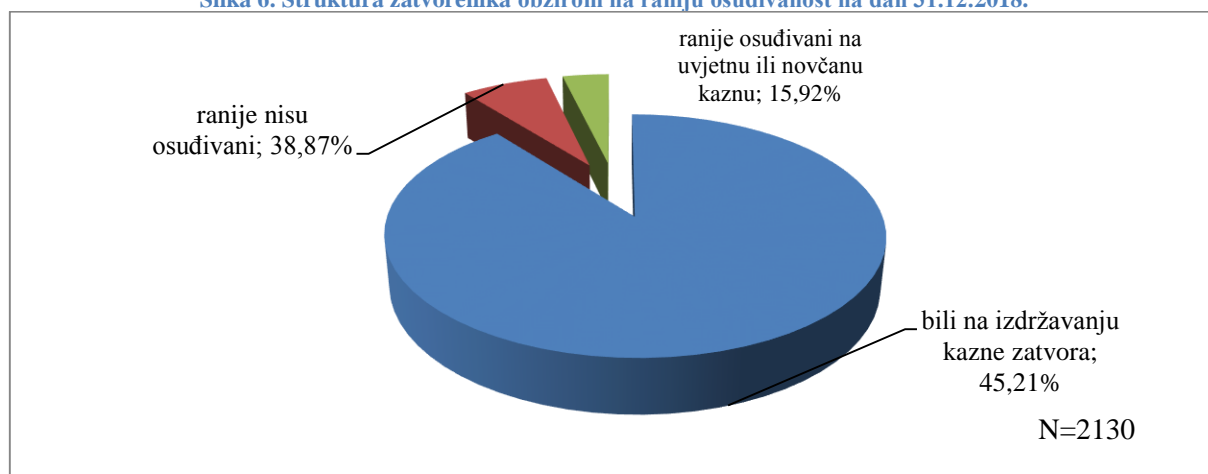
Od ukupnog broja zatvorenika na izdržavanju kazne zatvora u trajanju dužem od 6 mjeseci tijekom 2018. godine, 44,94% je bilo ranije na izdržavanju kazne zatvora.

Slika 5. Struktura zatvorenika s kaznom zatvora dužom od 6 mjeseci a recidivizam tijekom 2018. godine.

U ukupnoj zatvoreničkoj populaciji na dan 31.12.2018. godine, nalazi se 38,87% ranije neosuđivanih osoba, 15,92% osoba koje su ranije bile osuđene na uvjetnu i/ili novčanu kaznu te 45,21% onih koji su ranije bili na izdržavanju zatvorske kazne.

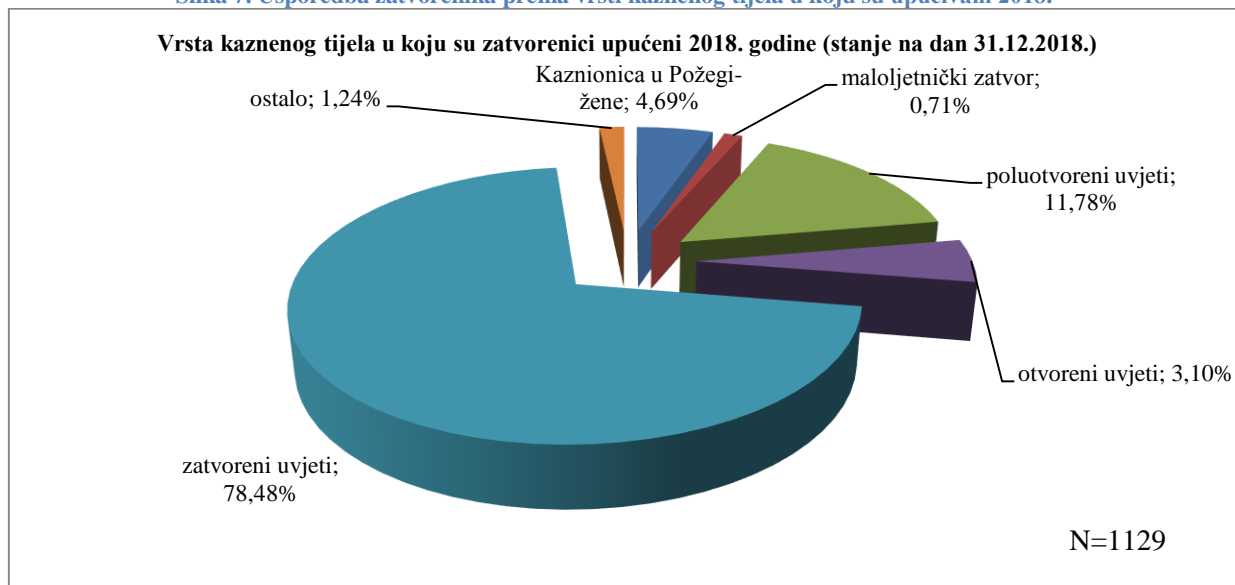
Slika 6. Struktura zatvorenika obzirom na raniju osuđivanost na dan 31.12.2018.

Od ukupnog broja zatvorenika koji su 2018. godine upućivani iz Centra za dijagnostiku najveći dio (78,48%) upućen je u zatvorene uvjete. U kaznionice poluotvorenog tipa 11,78% zatvorenika i u kaznionicu otvorenog tipa 3,10% zatvorenika. Tri zatvorenika su otpušteni iz Centra za dijagnostiku po nekoj drugoj osnovi.

Slika 7. Usporedba zatvorenika prema vrsti kaznenog tijela u koju su upućivani 2018.

Na dan 31.12.2018. godine u zatvorskom sustavu je u 666 slučajeva zabilježena neka od izrečenih sigurnosnih mjera. Od ukupnog broja izrečenih sigurnosnih mjera, najveći udio čine: mjera oduzimanja predmeta (28,82%), sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti (sve ovisnosti 24,32%) i obvezno psihijatrijsko liječenje (12,01%). Ostale izrečene sigurnosne mjere zajedno čine 34,85%.

Tablica 2. Broj izrečenih sigurnosnih mjera na dan 31.12.2018. godine (jedan zatvorenik može imati jednu ili više izrečenih sigurnosnih mjera)

IZREČENE SIGURNOSNE MJERE	muškarci	žene	UKUPNO
čl. 71. KZ/11 obvezni psihosocijalni tretman	25	2	27
čl. 73. KZ/11 zabrana približavanja	7	0	7
čl. 74. KZ/11 udaljenje iz zajedničkog kućanstva	1	0	1
čl. 75. KZ/11 zabrana pristupa Internetu	3	0	3
čl. 76 KZ/11 zaštitni nadzor po punom izvršenju kazne zatvora	0	0	0
čl. 75. KZ ili čl. 68. KZ/11 obvezno psihijatrijsko liječenje	74	6	80
čl. 76. KZ ili čl. 69. KZ/11 obvezno liječenje od ovisnosti (sve ovisnosti)	154	8	162
<i>obvezno liječenje od ovisnosti - droga</i>	67	4	71
<i>obvezno liječenje od ovisnosti - alkohol</i>	76	4	80
<i>obvezno liječenje od ovisnosti - kocka</i>	3	0	3
<i>izrečena mjera zbog dvije ili više vrsta ovisnosti (droga, alkohol i kocka) iz čl. 76. i čl. 69.</i>	8	0	8
čl. 77. KZ ili 71. KZ/11 zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti	7	2	9
čl. 78. KZ ili 72. KZ/11 zabrana upravljanja motornim vozilom	16	3	19
čl. 79. protjerivanje stranca iz zemlje	4	0	4
čl. 80. oduzimanje predmeta	188	4	192
UKUPNO	633	33	666

U Tablici 3. prikazana je usporedba vrste kaznenih djela obzirom na spol zatvorenika koji su na izdržavanju kazne na dan 31.12.2018. godine, a osuđeni su prema Kaznenom zakonu iz 1997. godine (Narodne novine, br. 110/97, 129/00, 51/01, 111/03, 105/04, 84/05, 71/06, 110/07, 152/08 i 144/12, u daljnjem tekstu KZ/97).

Tablica 3. Zatvorenici obzirom na vrstu kaznenih djela na dan 31.12.2018.

KAZNENA DJELA – KZ/97		M	Ž	Ukupno
protiv života i tijela	ubojstvo, teško ubojstvo i ubojstvo na mah	199	11	210
	čedomorstvo	0	0	0
	teška tjelesna ozljeda, tjelesna ozljeda	10	0	10
	sudjelovanje u tučnjavi	0	0	0
	ostala kaznena djela protiv života i tijela	3	0	3
protiv slobode i prava čovjeka i građanina	otmica	0	0	0
	ostala kaznena djela protiv slobode i prava građanina	0	0	0
protiv Republike Hrvatske	služba u neprijateljskoj vojsci	0	0	0
	špijunaža	0	0	0
	udruživanje radi činjenja kaznenih djela protiv RH	0	0	0
	kaznjavanje za najteže oblike kaznenih djela protiv RH	0	0	0
	ostala kaznena djela protiv RH	1	0	0
protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	genocid	0	0	0
	ratni zločin protiv civilnog pučanstva	23	0	23
	ratni zločin protiv ratnih zarobljenika	7	0	7
	zlouporaba opojnih droga	24	0	24
	ostala kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	3	0	3
protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa	silovanje	17	0	17
	spolni odnošaj s nemoćnom osobom	0	0	0
	spolni odnošaj s djetetom	13	0	13
	bludne radnje	9	0	9
	podvođenje	2	0	2
	ostala kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa	4	0	4
protiv časti i ugleda	kaznena djela protiv časti i ugleda	0	0	0
protiv braka, obitelji i mladeži	povreda dužnosti uzdržavanja	1	0	1
	zapuštanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe	3	1	4
	ostala kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži	0	0	0
protiv imovine	krađa	11	3	14
	teška krađa	69	1	70
	razbojništvo	44	0	44
	razbojnička krađa	0	0	0
	utaja	1	0	1
	oduzimanje tuđe pokretne stvari	1	0	1
	prijevarama	49	10	59
	prikrivanje	0	0	0
	ostala kaznena djela protiv imovine	3	0	3
	protiv zdravlja ljudi	kaznena djela protiv zdravlja ljudi	0	0
protiv okoliša	kaznena djela protiv okoliša	0	0	0
protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa	dovođenje u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom	0	0	0
	teška kaznena djela protiv opće sigurnosti	2	0	2
	izazivanje prometne nesreće	11	1	12

	ostala kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa	2	0	2
protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja	krivotvorenje novca	0	0	0
	ostala kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja	16	1	17
protiv pravosuda	kaznena djela protiv pravosuda	0	1	1
protiv vjerodostojnosti isprava	krivotvorenje isprave	8	0	8
	krivotvorenje službene isprave	0	1	1
	ostala kaznena djela protiv vjerodostojnosti isprava	0	0	0
protiv javnog reda	kaznena djela protiv javnog reda	3	1	4
protiv službene dužnosti	primanje mita	4	1	5
	davanje mita	0	0	0
	ostala kaznena djela protiv službene dužnosti	2	4	6
protiv oružanih snaga RH	kaznena djela protiv oružanih snaga RH	0	0	0
ostali zakoni	ostali zakoni	1	0	1
ovršni zakon	Ovršni zakon	0	0	0
ukupno		546	36	582

Prema strukturi kaznenih djela, najveći udio u ukupnom broju zatvorenika osuđenih prema KZ/97 (stanje na dan 31.12.2018.) čine zatvorenici koji su počinili kazneno djelo protiv života i tijela (36,59%) i kaznena djela protiv imovine (32,98%) . Slijede kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (9,79%), protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (7,73%), djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja (2,92%) te protiv opće sigurnosti ljudi i imovine (2,74%).

Tablica 4. Zatvorenici i zatvorenice obzirom na vrstu kaznenih djela na dan 31.12.2018. – KZ/97

KAZNENA DJELA	MUŠKARCI		ŽENE	
	N	%	N	%
protiv imovine	178	32,60%	14	38,88%
protiv života i tijela	212	38,82%	11	30,55%
protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	57	10,43%	0	0
protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa	45	8,24%	0	0
protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa	15	2,74%	1	2,77%
protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja	16	2,93%	1	2,77%
protiv braka, obitelji i mladeži	4	0,73%	1	2,77%
protiv službene dužnosti	6	1,09%	5	13,88%
protiv vjerodostojnosti isprava	8	1,46%	1	2,77%
protiv slobode i prava čovjeka i građanina	0	0%	0	0
kaznena djela protiv javnog reda	3	0,54%	1	2,77%
ostalo	1	0,18%	0	0
protiv pravosuda	0	0%	1	2,77%
	1	0,18%	0	0
UKUPNO	546	100%	36	100%

Među zatvorenicima koji se na dan 31.12.2018. nalaze na izdržavanju kaznu zatvora bilo je ukupno 1498 zatvorenika osuđenih prema Kaznenom zakonu iz 2011. godine (Narodne novine br. 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15, u daljnjem tekstu: KZ/11) što je 70,36% zatvoreničke populacije.

Tablica 5. Zatvorenici obzirom na vrstu kaznenih djela na dan 31.12.2018. – KZ/11

KAZNENA DJELA		M	Ž	Ukupno
protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva	zločin protiv čovječnosti	0	0	0
	ratni zločin	3	0	3
	ropstvo	0	0	0
	trgovanje ljudima	2	0	2
	ostala	0	0	0
protiv života i tijela	ubojstvo	76	3	79
	teško ubojstvo	35	4	39
	usmrćenje	0	0	0
	prouzročenje smrti iz nehaja	0	0	0
	sudjelovanje u samoubojstvu	0	0	0
	tjelesna ozljeda	5	0	5
	teška tjelesna	19	0	19
	osobito teška tjelesna ozljeda	1	0	1
	teška tjelesna ozljeda s posljedicom smrti	13	0	13
ostala	10	0	10	
protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda	svi članci od 125. - 130.	11	0	11
protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja	svi članci od 131. - 135.	0	0	0
protiv osobne slobode	protupravno oduzimanje slobode	5	0	5
	otmica	0	0	0
	prisila	0	0	0
	prijetnja	60	0	60
	nametljivo ponašanje	2	0	2
protiv privatnosti	svi članci od 141. - 146.	2	0	2
protiv časti i ugleda	svi članci od 147. - 151.	0	0	0
protiv spolne slobode	silovanje	29	0	29
	teka kaznena djela protiv spolne slobode	32	0	32
	bludne radnje	2	0	2
	spolno uznemiravanje	0	0	0
	prostitucija	0	0	0
spolno zlostavljanje i iskorištavanje djeteta	spolna zlouporaba djeteta mlađeg od petnaest godina	33	0	33
	spolna zlouporaba djeteta starijeg od petnaest godina	1	0	1
	zadovoljavanje pohote pred djetetom mlađim od petnaest godina	1	0	1
	podvođenje djeteta	1	1	2
	iskorištavanje djece za pornografiju	11	0	11
	teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta	14	0	14
	ostalo	1	0	1
	povreda dužnosti uzdržavanja	24	5	29

protiv braka, obitelji i djece	ostala	17	3	20
protiv zdravlja ljudi	neovlašteno posjedovanje, proizvodnja i trgovanje drogama i tvarima zabranjenim u športu	160	3	163
	ostalo	13	0	13
protiv okoliša	svi članci od 193. - 214.	0	0	0
protiv opće sigurnosti	svi članci od 215. - 222.	7	0	7
protiv sigurnosti prometa	obijesna vožnja u cestovnom prometu	1	0	1
	izazivanje prometne nesreće u cestovnom prometu	47	4	51
	ostala	2	0	2
protiv imovine	krađa	95	15	109
	teška krađa	250	11	263
	razbojništvo	192	3	195
	razbojnička krađa	23	2	25
	utaja	2	0	2
	pronevjera	2	1	3
	prijevvara	56	6	62
	iznuda	10	0	10
	lihvarski ugovor	1	0	1
	ostala	18	0	18
protiv gospodarstva	primanje i davanje mita u postupku stečaja	0	0	0
	primanje mita u gospodarskom poslovanju	0	0	0
	davanje mita u gospodarskom poslovanju	0	0	0
	pranje novca	0	0	0
	ostalo	32	4	36
protiv računalnih sustava, programa i podatka	svi članci od 266. - 273.	5	0	5
djela protiv krivotvorenja	svi članci od 274. - 283.	7	1	8
djela protiv intelektualnog vlasništva	svi članci od 284. - 290.	1	0	1
protiv službene dužnosti	svi članci od 291. - 300.	4	3	7
protiv pravosuđa	svi članci od 301. - 313.	5	1	6
protiv javnog reda	svi članci od 314. - 332.	78	2	80
djela protiv biračkog prava	svi članci od 333. - 339.	0	0	0
protiv RH	svi članci od 340. - 351.	3	0	3
protiv strane države ili međunarodne organizacije	svi članci od 352. - 356.	0	0	0
protiv oružanih snaga RH	svi članci od 357. - 380.	0	0	0
UKUPNO		1424	72	1496

U odnosu na ukupan broj zatvorenika, najveći udio čine zatvorenici koji su počinili imovinska kaznena djela (45,92%) i kaznena djela protiv zdravlja ljudi (11,88%). Slijede skupine zatvorenika koji su počinili kaznena djela protiv života i tijela (11,08%), protiv osobne slobode (4,47%).

Tablica 6. Zatvorenici i zatvorenice obzirom na vrstu kaznenih djela na dan 31.12.2018. – KZ/11

KAZNENA DJELA	MUŠKARCI		ŽENE	
	N	%	N	%
protiv imovine	649	45,57%	37	51,38%
protiv zdravlja ljudi	174	12,21%	4	5,55%
protiv života i tijela	159	11,15%	7	9,72%
protiv spolne slobode	63	4,41%	0	0
spolno zlostavljanje i iskorištavanje djeteta	62	4,34%	1	1,38%
protiv osobne slobode	67	4,69%	0	0
protiv javnog reda	78	5,46%	2	2,77
protiv braka, obitelji i djece	41	2,87%	8	11,11%
protiv sigurnosti prometa	50	3,50%	4	5,55%
protiv gospodarstva	32	2,24%	4	5,55%
djela protiv krivotvorenja	7	0,49%	1	1,38%
Protiv okoliša	0	0%	0	0
protiv opće sigurnosti	7	0,49%	0	0
protiv službene dužnosti	4	0,28%	3	4,16%
protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva	5	0,35%	0	0
protiv računalnih sustava, programa i podataka	5	0,35%	0	0
Protiv RH	3	0,21%	0	0
protiv pravosuđa	5	0,35%	1	1,38%
Protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda	11	0,77%	0	0
protiv privatnosti	2	0,14%	0	0
djela protiv biračkog prava	0	0	0	0
UKUPNO	1424	100%	72	100,00%

Najbrojnija skupina zatvorenika na dan 31.12.2018. godine, izdržava kaznu zatvora u trajanju između jedne i tri godine (32,45%). Druga skupina po brojnosti zatvorenika (16,71%) izdržava kaznu u trajanju od tri do pet godina i treća skupina po brojnosti zatvorenika (16,43%) izdržava kaznu zatvora u trajanju od 5 do 10 godina. Kaznu zatvora u trajanju kraćem od jedne godine na dan 31.12.2017. godine izdržavalo je ukupno 13,87% zatvorenika, dok je dugotrajne kazne u rasponu od 20 do 40 godina izdržavalo ukupno 4,94% zatvorenika.

Tablica 7. Zatvorenici obzirom na duljinu kazne zatvora na dan 31.12.2018. godine

DULJINA KAZNE	MUŠKARCI		ŽENE	
	N	%	N	%
do 1 mj.	0	0	0	0
1 do 3 mj.	1	0,05	0	0
3 do 6 mj.	21	1,06	1	0,92
6 mj. do 1 god.	255	11,42	20	18,51
1 do 3 god.	607	30,81	51	47,22
3 do 5 god.	344	17,46	12	11,11
5 do 10 god.	344	17,46	13	12,03
10 do 15 god.	180	9,13	5	4,62

točno 15 god.	48	2,43	1	0,92
15 do 20 god.	42	2,13	0	0
točno 20 god.	21	1,06	1	0,92
20 do 30 god.	55	2,79	2	1,85
30 do 40 god.	52	2,63	2	0,85
UKUPNO	1970	100%	108	100%

Obzirom na spol, postoje određene sličnosti, ali i razlike. U obje skupine, najviše je zatvorenika koji izdržavaju kaznu u trajanju od 1 do 3 godine (zatvorenici 30,81%; zatvorenice 47,22%). Među zatvorenicama nema onih koje izdržavaju kazne zatvora u trajanju manjem od tri mjeseca i u rasponu od 15 do 20 godina.

Obrazovna struktura zatvorenika na dan 31.12.2018. godine pokazuje da je gotovo polovica zatvorenika sa završenom srednjom školom (50,80%), a samo 10 zatvorenika (0,47%) ne zna pisati, čitati ili ne pozna osnovne računске operacije. Višu ili visoku školu je završilo 4,46% zatvorenika, a bez školske naobrazbe je 1,31%.

Tablica 8. Struktura zatvorenika i maloljetnika obzirom na stupanj naobrazbe na dan 31.12.2018.

STUPANJ NAOBRAZBE	MUŠKARCI		ŽENE		UKUPNO	
	N	%	N	%	N	%
ne zna pisati, čitati, ne pozna osnovne računске operacije	2	0,09%	8	7,07%	10	0,47%
bez školske izobrazbe	27	1,33%	1	0,88%	28	1,31%
nezavršena OŠ	199	9,87%	10	8,84%	209	9,81%
završena OŠ	560	27,77%	20	17,69%	581	27,23%
nezavršena srednja ili obrtnička škola	99	4,91%	3	2,65%	102	4,79%
završena srednja ili obrtnička škola	1030	51,09%	53	46,01%	1082	50,80%
završena viša škola	34	1,68%	6	5,30%	40	1,88%
završena visoka škola	45	2,23%	10	8,84%	55	2,58%
Drugo	20	0,99%	3	2,65%	23	1,08%
UKUPNO	2016	100	114	100	2130	100

Na dan 31.12.2018. godine, najbrojnija skupina zatvorenika je u dobi između 30 i 40 godina (32,29%) te u dobi između 40 i 50 godina (23,14%). Ukupno sedamnaest zatvorenika starije od 18, a mlađe od 21 godinu (0,81%).

Tablica 9. Dobna struktura zatvorenika na dan 31.12.2018. godine

DOBNA KATEGORIJA	MUŠKARCI		ŽENE		UKUPNO	
	N	%	N	%	N	%
14 -16	0	0%	0	0	0	0
16 – 18	0	0%	0	0	0	0
18 – 21	17	0,86%	0	0	17	0,81
21 – 25	106	5,38%	5	4,62%	111	5,34
25 – 30	264	13,40%	9	8,33%	273	13,13
30 – 40	643	32,63%	28	25,92%	671	32,29
40 – 50	455	23,09%	26	24,07%	481	23,14
50 – 60	313	15,88%	22	20,37%	335	16,12
60 – 70	136	6,90%	14	12,96%	150	7,21
70 – 80	34	1,72%	4	3,70%	38	1,82
stariji od 80	2	0,10%	0	0%	2	0,09
Ukupno	1970	100 %	108	100 %	2078	100 %

Obzirom na spol, među muškarcima najviše je zatvorenika u dobi od 30 do 40 godina (32,63%), a među zatvorenicama u dobi između 30 i 40 godina (25,92%). U dobi preko 80 godina nalaze se samo dva zatvorenika.

1.1.2. Zatvorenici kojima je određena mjera istražnog zatvora

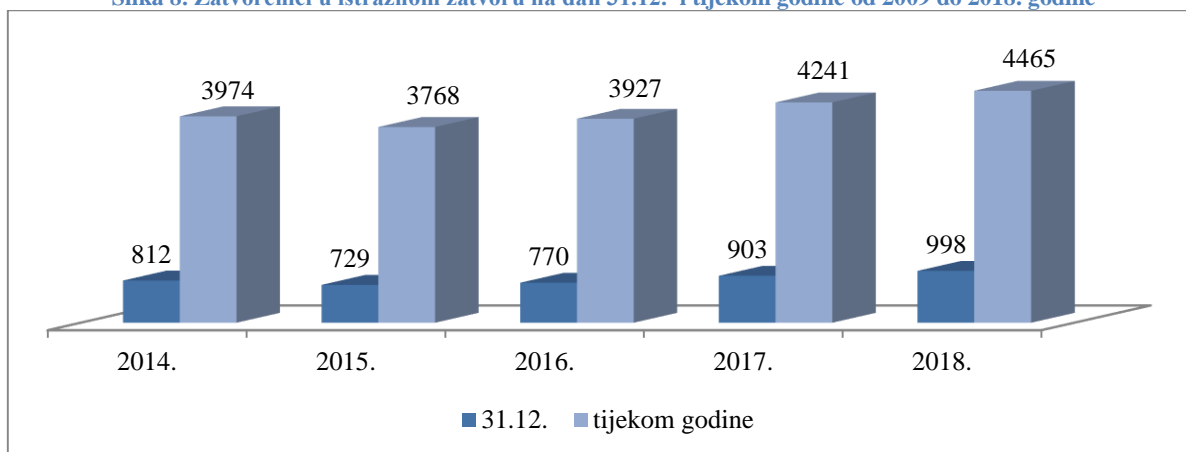
Tijekom 2018. godine mjeru istražnog zatvora izdržavalo je ukupno 4465 zatvorenika. Od toga broja 320 je žena ili 7,16 %. Zatvorenici kojima je određena mjera istražnog zatvora u odnosu na ukupan broj zatvorenika tijekom 2018. godine čine 39,33%.

Na dan 31.12.2018. godine mjeru istražnog zatvora izdržavalo je ukupno 998 zatvorenika ili 31,02% od ukupnog broja svih kategorija zatvorenika (3217) .

Tijekom 2018. godine mjeru istražnog zatvora izdržavalo je 224 zatvorenika više nego tijekom 2017. godine, što je porast od 5,02%.

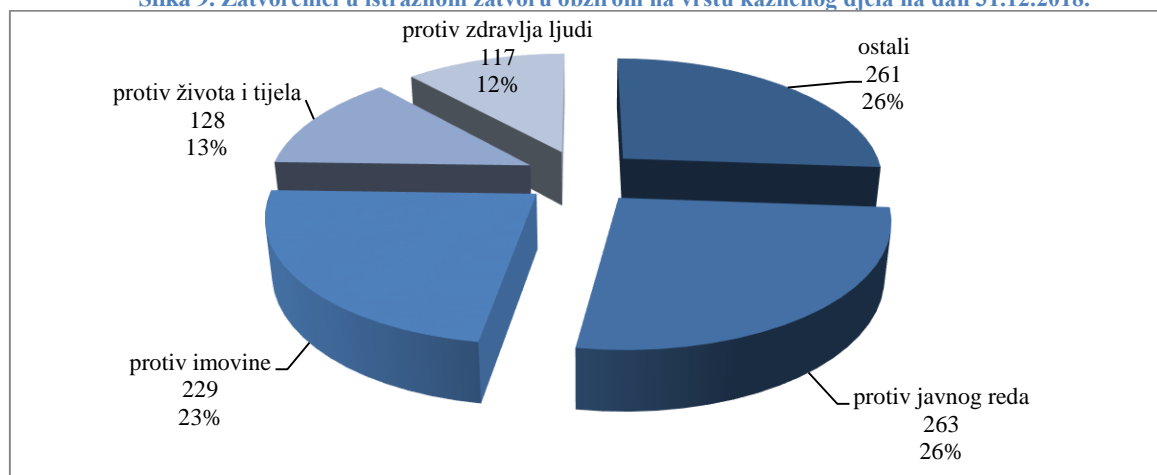
U odnosu na broj istražnih zatvorenika koji su se nalazili na dan 31.12.2018. godine, evidentan je stalni porast broja istražnih zatvorenika, a koji je u odnosu na 2015. godinu (najmanji broj istražnih zatvorenika u razdoblju od pet godina) iznosi 26,95%.

Slika 8. Zatvorenici u istražnom zatvoru na dan 31.12. i tijekom godine od 2009 do 2018. godine

U odnosu na vrstu kaznenog djela, na dan 31.12.2018. godine, najviše je bilo istražnih zatvorenika zbog kaznenih djela protiv javnog reda 263 zatvorenika (26,35%), protiv imovine 229 zatvorenika (22,94%), zatim protiv života i tijela 128 zatvorenika (12,82%) te neovlašteno posjedovanje, proizvodnja i trgovina drogama i tvarima 117 zatvorenika (11,72%).

Slika 9. Zatvorenici u istražnom zatvoru obzirom na vrstu kaznenog djela na dan 31.12.2018.

Ukupno novoprimitljenih istražnih zatvorenika 2018. godine bilo je 4465. Najviše je novoprimitljenih istražnih zatvorenika koji su počinili kaznena djela protiv imovine njih 980 ili 21,94%.

U odnosu na pojedinačno kazneno djelo najviše novoprimitljenih istražnih zatvorenika bilo je zbog kaznenog djela prijetnje njih 532.

Najveći porast novoprimitljenih istražnih zatvorenika, njih 260 više u odnosu na 2017. godinu, su oni koji su počinili kaznena djela protiv javnog reda.

U odnosu na duljinu trajanja istražnog zatvora, najviše zatvorenika koji su se na 31.12.2018. godine nalazili istražnom zatvoru, njih 3489 boravilo je u istražnom zatvoru od jednog do tri mjeseca, dok je do godinu dana istu mjeru izdržavalo 151 zatvorenika.

Tablica 10. Istražni zatvorenici obzirom na trajanje istražnog zatvora na dan 31.12.2018. godine

Trajanje istražnog zatvora	zatvorenici u istražnom zatvoru		maloljetni zatvorenici u istražnom zatvoru		UKUPNO		SVEUKUPNO
	m	ž	m	ž	m	ž	
do 1 mjesec	200	16	4	0	204	16	220
od 1 do 3 mjeseca	332	16	1	0	333	16	349
od 3 do 6 mjeseci	180	9	0	0	180	9	189
od 6 do 12 mjeseci	141	10	0	0	141	10	151
od 12 do 18 mjeseci	51	4	0	0	51	4	55
od 18 do 24 mjeseca	16	0	0	0	16	0	16
od 24 do 30 mjeseci	8	0	0	0	8	0	8
preko 30 mjeseci	10	0	0	0	10	0	10

U odnosu na dob u strukturi zatvorenika prevladavaju zatvorenici (oba spola) u dobi između 30-40 godina.

Tablica 11. Istražni zatvorenici obzirom na dob na dan 31.12. i tijekom 2018. godine

Dob	31.12.2018.		novoprimitljeni	
	zatvorenici u istražnom zatvoru		zatvorenici u istražnom zatvoru	
	M	Ž	M	Ž
14 - 16	1	0	4	3
16 - 18	7	0	26	3
18 - 21	29	2	148	16
21 - 25	98	4	374	38
25 - 30	155	3	506	39
30 - 40	269	26	946	92
40 - 50	210	13	690	58
50 - 60	118	3	371	22
60 - 70	45	4	176	13
70 - 80	10	0	32	0
više od 80	1	0	4	1
UKUPNO	943	55	3277	285

1.1.3. Zatvorenici s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihijatrijskog liječenja po članku 68. Kaznenog zakona

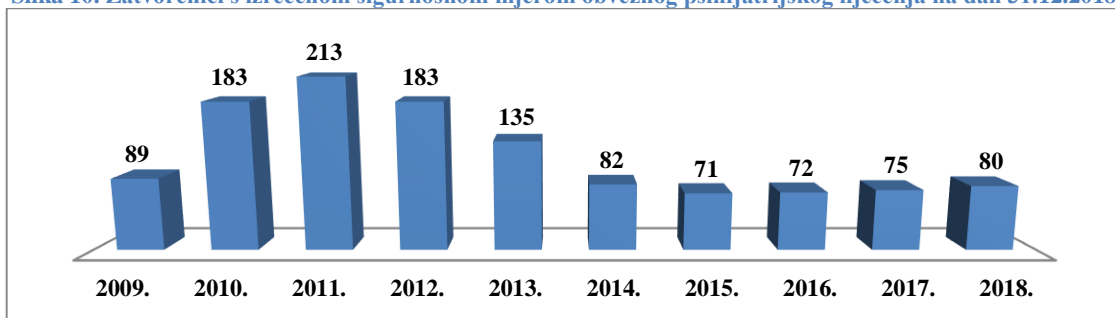
Prema Zakonu o izvršavanju kazne zatvora, zatvorenici koji uz kaznu zatvora imaju izrečenu sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja iz članka 68. KZ/11, upućuju se na izdržavanje kazne zatvora u Zatvorsku bolnicu u Zagrebu, gdje se mjera izvršava u stacionarnom obliku. U ambulantom obliku mjera se provodi u drugim kaznenim tijelima, a o provođenju mjere u ovom obliku odlučuje sud koji je izrekao kaznu i sigurnosnu mjeru.

Neovisno o tome provodi li se sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja stacionarno ili ambulantno, kaznena tijela u propisanom roku dostavljaju izvješće sudu koji je izrekao kaznu i sigurnosnu mjeru, radi preispitivanja postoje li uvjeti za njezinim nastavkom, odnosno obustavom primjene mjere ili promjenom načina i vremena izvršenja mjere.

Tijekom 2018. godine u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu su zaprimljena 53 zatvorenika kojima je uz kaznu zatvora izrečena sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja. Na dan 31.12.2018. godine ova sigurnosna mjera provodila se u stacionarnom (u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu) ili ambulatnom obliku (u drugim kaznenim tijelima) prema 80 zatvorenika.

Podaci u grafikonu pokazuju da se broj zatvorenika koji uz kaznu zatvora imaju izrečenu sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja u posljednjih pet godina stabilizirao, nakon naglog porasta 2010. i 2011. godine, a zatim kontinuiranog smanjenja, što je povezivano s kretanjem ukupnog broja zatvorenika te promjenama zakonskog okvira vezanog uz izricanje i izvršavanje ove sigurnosne mjere.

Slika 10. Zatvorenici s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihijatrijskog liječenja na dan 31.12.2018.

1.1.4. Neubrojivi počinitelji kaznenih djela na izvršavanju mjere istražnog zatvora na temelju članka 551. Zakona o kaznenom postupku

Tijekom 2018. godine u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu bilo je smješteno 90 osoba kojima je sud odredio istražni zatvor prema članku 551. Zakona o kaznenom postupku, do donošenja pravomoćnog rješenja o prisilnom smještaju i liječenju.

Po pravomoćnosti rješenja o prisilnom smještaju sudac nadležnog Županijskog suda neubrojive osobe upućuje u psihijatrijsku ustanovu radi prisilnog smještaja i liječenja (Psihijatrijsku bolnicu Vrapče, Psihijatrijsku bolnicu „dr. I. Barbot“ u Popovači, Psihijatrijsku bolnicu Rab i Psihijatrijsku bolnicu Ugljan).

1.1.5. Zatvorenici strani državljani

Uprava za zatvorski sustav i probaciju ostvaruje suradnju s drugim državama neposredno putem konzularnih predstavništava, na temelju međunarodnih pravnih propisa i Zakona o izvršavanju kazne zatvora. Također, Hrvatska primjenjuje preporuku Vijeća Europe vezano uz zatvorenike strane državljane - Preporuka Rec (2012)12 koju je Odbor ministara usvojio 10. listopada 2012. godine na 1152. sastanku zamjenika ministara.

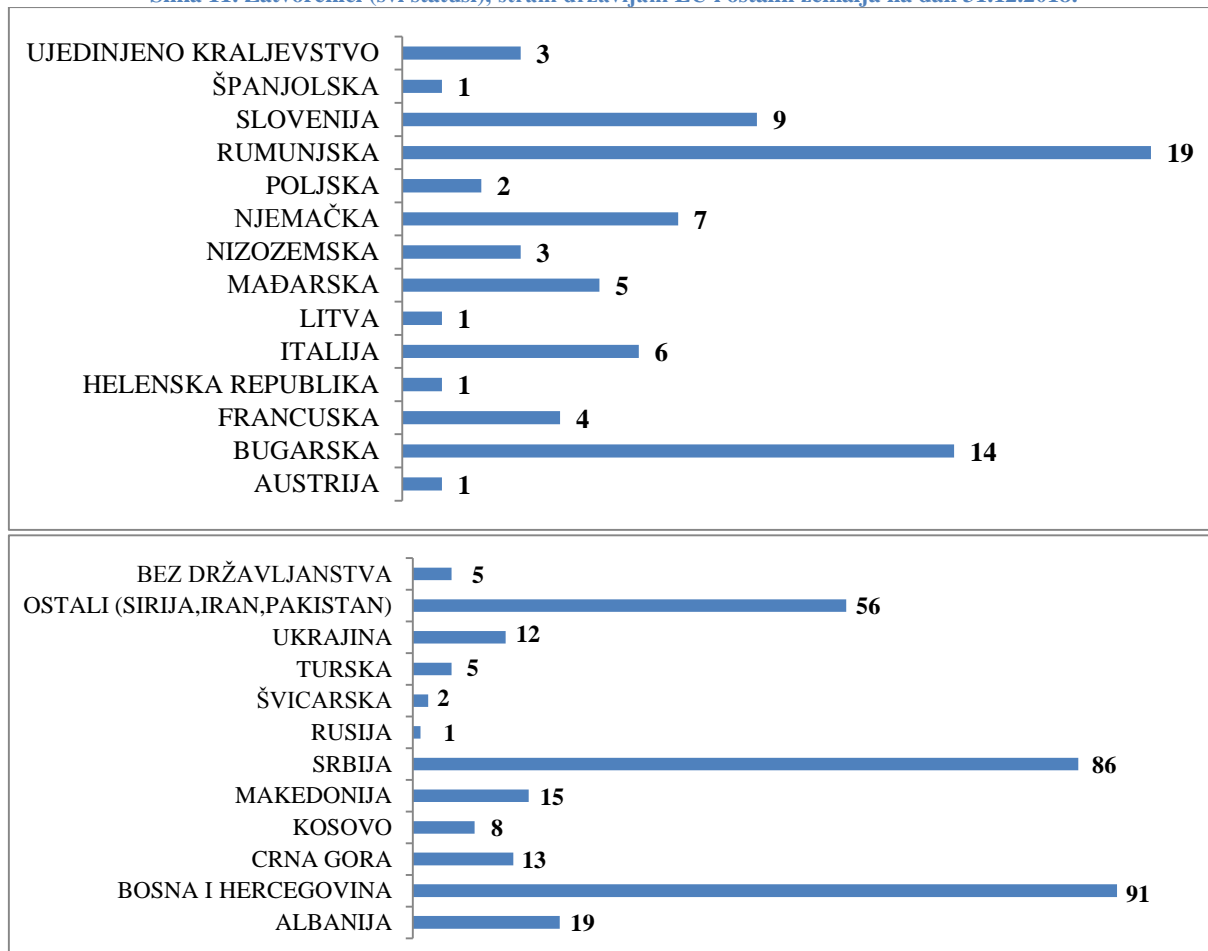
Na dan 31.12.2018. godine, u zatvorskom sustavu se nalazilo ukupno 389 osoba (368 muškarca i 21 žena) koje nisu hrvatski državljani. Od ukupnog broja zatvorenika stranih državljana njih 76 su državljani EU, dok njih 313 nisu državljani EU.

Iz navedenih podataka vidljiv je trend značajnog povećanja broja stranih državljana (gotovo 73%) u odnosu na njihov broj na dan 31. 12. 2017. godine kada se u zatvorskom sustavu nalazilo ukupno 225 osoba koje nisu hrvatski državljani. Navedeno povećanje najvećim je dijelom

uvjetovano migrantskom krizom uslijed koje je znatno povećan broj počinjenih kaznenih djela trgovanja ljudima i/ili protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj.

Razdioba zatvorenika po državljanstvu prikazana je na slijedećoj slici (državljanima EU i ostalih zemalja).

Slika 11. Zatvorenici (svi statusi), strani državljani EU i ostalih zemalja na dan 31.12.2018.

Uprava za zatvorski sustav i probaciju surađuje s veleposlanstvima i konzularnim predstavništvima stranih država u Republici Hrvatskoj vezano uz zatvorenike strane državljanima koji se u hrvatskom zatvorskom sustavu nalaze u različitim formalnopravnim statusima (na izdržavanju kazne zatvora izrečene u kaznenom ili prekršajnom postupku, u istražnom zatvoru, u postupku transfera ili se pak nalaze u ekstradiციjskom pritvoru radi izručenja i dr.). Prilikom dolaska zatvorenika stranog državljanina u zatvor ili kaznionicu, o tome se odmah obavještava Ministarstvo vanjskih i europskih poslova koje zatim obavještava nadležno konzularno predstavništvo. Konzularni predstavnici redovito komuniciraju sa zatvorenicima svojim državljanima putem posjeta, telefona i/ili pisama.

Prigodom dolaska na izdržavanje kazne zatvora zatvorenike strane državljanima upozna se sa njihovim pravima, načinom njihove zaštite i obvezama što se u praksi i čini od strane službenika kaznionica i zatvora koji imaju znanje nekog od stranih jezika.

Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju je tijekom 2018. godine upravo u svrhu informiranja zatvorenika-stranih državljanima dostavio na korištenje svim kaznenim tijelima slikovni rječnik: „Foreign National Prisoners Picture Dictionary“ (www.prisonwatch.org). Također, tijekom prošle godine ažuriran je i „Priručnik za zatvorenike“ a u tijeku je njegovo tiskanje u Kaznionici u Glini, te će biti dostavljen na korištenje kaznenim tijelima.

1.2. Maloljetnici

U Upravi za zatvorski sustav i probaciju izvršavaju se sljedeće sankcije izrečene maloljetnicima: odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod, kazna maloljetničkog zatvora, istražni zatvor izrečen maloljetnicima te sigurnosne mjere izrečene uz odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod i kaznu maloljetničkog zatvora.

1.2.1. Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod

Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod izvršava se u Odgojnom zavodu u Turopolju (muške osobe) i Odgojnom zavodu u Požegi (ženske osobe). Sukladno Pravilniku o načinu izvršavanja odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, maloljetnici/ce se razvrstavaju u odgojne skupine: pozitivno poticajnu skupinu u otvorenim uvjetima, odgojnu skupinu u poluotvorenim uvjetima ili odgojnu skupinu pojačane skrbi i nadzora u zatvorenim uvjetima.

Tijekom 2018. godine na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod bilo je 76 maloljetnika i 13 maloljetnica. Na kraju 2018. godine odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod izvršavalo je 38 maloljetnika i 6 maloljetnica.

Tablica 12. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na dob, na dan 31.12.2018.

DOB	Broj maloljetnika	
	muški	žene
14 – 16	5	3
16 – 18	24	2
18 – 21	9	1
21 – 23	0	0
23 – 27	0	0
UKUPNO	38	6

Tablica 13. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na vrstu kaznenih djela, na dan 31.12.2018. godine

KAZNENA DJELA	Broj maloljetnika	
	muški	žene
protiv života i tijela	0	2
protiv imovine	31	1
spolno zlostavljanje i iskorištavanje djeteta	2	0
protiv spolne slobode	1	0
protiv osobne slobode	2	1
protiv javnog reda	1	1
protiv opće sigurnosti	1	0
protiv privatnosti	0	1
UKUPNO	38	6

Kod maloljetnika i maloljetnica prevladavaju kaznena djela protiv imovine, sa 72,73%, slijede kaznena djela protiv osobne slobode sa 6,82%, kaznena djela protiv života i tijela, spolno zlostavljanje i iskorištavanje djeteta te kaznena djela protiv javnog reda s po 4,55% te kaznena djela protiv opće sigurnosti, protiv privatnosti i protiv spolne slobode s 2,27%.

Među maloljetnicima (oba spola), najviše je onih sa nezavršenom osnovnom školom, kojih je 36,36%, zatim slijede maloljetnici sa završenom osnovnom školom s 31,82%, maloljetnici sa završenim osposobljavanjem s 11,36%, maloljetnici s nezavršenom srednjom ili obrtničko školom sa 6,82% te po jedan maloljetnik (2,27%) sa završenom srednjom ili obrtničkom školom, bez školske spreme i maloljetnik koji ne zna pisati, čitati te ne poznaje osnovne računске operacije.

Tablica 14. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na stupanj obrazovanja, na dan 31.12.2018. godine

STUPANJ OBRAZOVANJA	Broj maloljetnika	
	muški	žene
ne zna pisati, čitati, ne pozna osnovne računske operacije	1	0
bez školske izobrazbe	1	0
nezavršena OŠ	15	1
završena OŠ	14	0
nezavršena srednja ili obrtnička škola	3	3
završena srednja ili obrtnička škola	1	0
drugo-osposobljavanje	3	2
UKUPNO	38	6

Tijekom 2018. godine u različite programe izobrazbe bilo je uključeno 25 maloljetnika i 5 maloljetnica. Najviše maloljetnika, njih 14, bilo je uključeno u osnovnu školu, a 10 maloljetnika uključeno je u osposobljavanje. U obrtničke ili strukovne škole izvan zavoda bila su uključena 3 maloljetnika i 3 maloljetnice.

Tablica 15. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na njihovu uključenost u različite oblike izobrazbe u zavodu, na dan 31.12.2018. godine

UKLJUČENOST U RAZLIČITE OBLIKE IZOBRAZBE	Broj maloljetnika	
	muški	žene
opismenjavanje	0	0
osnovna škola	13	1
osposobljavanje	9	1
obrtička i strukovna škola izvan zavoda	3	3
srednja	0	0
UKUPNO	25	5

1.2.2. Kazna maloljetničkog zatvora

Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se posebnom Odjelu za izvršavanje maloljetničkog zatvora u Kaznionici u Požegi u zatvorenim i poluotvorenim uvjetima te u otvorenim uvjetima u Kaznionici u Valturi. Za ženske osobe kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u Odjelu za izvršavanje maloljetničkog zatvora u Kaznionici u Požegi.

Tijekom 2018. godine na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora bilo je 17 maloljetnika i niti jedna maloljetnica. Na 31.12.2018. godine, na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora bilo je 8 maloljetnika.

Tablica 16. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2018., s obzirom na dob

DOB	Broj maloljetnika	
	muški	žene
16 – 18	1	0
18 – 21	6	0
21 – 25	1	0
UKUPNO	8	0

Najviše maloljetnika, njih 75% ima izrečenu kaznu između jedne i tri godine.

Tablica 17. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2018., s obzirom na duljinu izrečene kazne

DULJINA KAZNE	Broj	
	muški	žene
od 6 mjeseci do 1 godine	1	0
od 1 do 3 godine	6	0
od 3 do 5 godina	1	0
od 5 do 10 godina	0	0
UKUPNO	8	0

Na kraju 2018. godine najveći broj maloljetnika (4) izvršavao je kaznu maloljetničkog zatvora zbog imovinskih kaznenih djela.

Tablica 18. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2018., s obzirom na vrstu kaznenih djela

KAZNENA DJELA	Broj maloljetnika	
	muški	žene
protiv života i tijela	2	0
protiv imovine	5	0
spolno zlostavljanje i iskorištavanje djeteta	1	0
UKUPNO	8	0

Od maloljetnika koji izdržavaju kaznu maloljetničkog zatvora, njih 62% ima nezavršenu osnovnu školu, 25% ima završenu osnovnu školu, a 13% ima završenu srednju ili obrtničku školu ili drugo osposobljavanje.

Tablica 19. Maloljetnici/e u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2018., s obzirom na stupanj obrazovanja

STUPANJ OBRAZOVANJA	Broj	
	muški	žene
ne zna pisati, čitati, ne pozna osnovne računske operacije	0	0
bez školske izobrazbe	0	0
nezavršena OŠ	5	0
završena OŠ	2	0
završena srednja ili obrtnička škola	1	0
drugo-osposobljavanje	0	0
UKUPNO	8	0

1.2.3. Maloljetnici u istražnom zatvoru

Kad prema Zakonu o kaznenom postupku postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora, prema maloljetniku će se odrediti istražni zatvor samo kao krajnja mjera, razmjerno prema težini djela i očekivanoj sankciji, u najkraćem nužnom trajanju (najdulje mjesec dana i uz produljenje dva puta po mjesec dana).

Način izvršavanja istražnog zatvora za maloljetnike propisan je Odlukom ministra o osnivanju posebnih zatvorskih jedinica za maloljetnike kojima je određen istražni zatvor.

Tijekom 2018. godine u istražnom zatvoru bilo je 47 maloljetnika, i to uglavnom u Zatvoru u Zagrebu (14), Zatvoru u Splitu (7) i Zatvorima u Osijeku, Varaždinu i Karlovcu (4), dok je u ostalim zatvorima njihov broj u promatranom razdoblju bio vrlo mali, odnosno jedan, dva ili niti jedan maloljetnik. U gotovo 76,59% slučajeva (36 mlt) istražni zatvor određivan je starijim maloljetnicima i to samo kao krajnja mjera, u najkraćem nužnom trajanju.

Broj dana boravka maloljetnika u istražnom zatvoru kreće se u rasponu od 1 dana do 150 dana.

Broj novoprimljenih maloljetnika u istražnom zatvoru manji je u odnosu na prethodnu godinu za 26,53%. Na dan 31.12.2018.godine u istražnom zatvoru bilo je 8 maloljetnika.

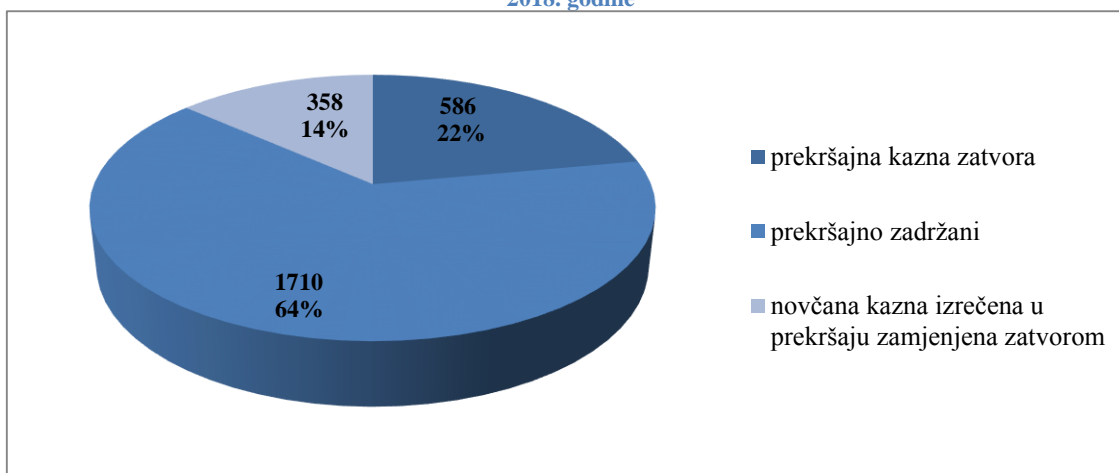
Način izvršavanja istražnog zatvora za maloljetnike propisan je Odlukom ministra o osnivanju posebnih zatvorskih jedinica za maloljetnike kojima je određen istražni zatvor.

1.3.Kažnjenci

Termin kažnjenci označava zatvorenike kojima je izrečena kazna zatvora u prekršajnom postupku i zatvorenike kojima je izrečena kazna zatvora kojom je zamijenjena izrečena novčana kazna izvršavanjem kazne u zatvorima, kao i zatvorenike kojima je u prekršajnom postupku određeno zadržavanje.

U zatvorima je tijekom 2018. godine boravilo ukupno 2662 zatvorenika u ova tri statusa od kojih 586 zatvorenika kojima je u prekršajnom postupku izrečena kazna zatvora, 366 zatvorenika kojima je izrečena novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora, te 1710 osoba kojima je u prekršajnom postupku određeno zadržavanje.

Slika 12. Zatvorenici kojima je izrečena kazna u prekršajnom postupku obzirom na vrstu izrečene kazne tijekom 2018. godine

1.4.Osobe starije životne dobi

Na dan 31.12.2018. godine u zatvorskom sustavu nalazilo se 190 zatvorenika starijih od 59 godina (172 muškaraca i 18 žena), što predstavlja 5,90% od ukupne populacije zatvorenika (N=3217.). U dobi između 60 i 70 godina je ukupno 150 zatvorenika (4,6% od ukupnog broja zatvorenika, od čega je 136 muškaraca i 14 žena. U dobi između 70 i 80 godina je ukupno 38 zatvorenika (1,18% od ukupnog broja zatvorenika) od čega je 34 muškaraca i 4 žene. Dvoje zatvorenika stariji su od 80 godina.

Zatvorenici starije životne dobi upućuju se, kao i svi ostali zatvorenici koji su pravomoćno osuđeni na kaznu zatvora, na daljnje izvršavanje kazne zatvora u kaznionicu ili zatvor u skladu s Okvirnim mjerilima za upućivanje (ovisno o visini izrečene kazne, vrsti kaznenog djela, kriminološkim osobinama, procjeni rizičnosti i zdravstvenom stanju). Pri tome se uvažavaju specifične potrebe ove populacije, prije svega mogućnosti kretanja i organizacija zdravstvene zaštite.

1.5. Osobe s invaliditetom

Osobe s invaliditetom uključuju one koji imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima (Konvencija o pravima osoba s invaliditetom).

Uvažavajući specifične potrebe osoba s invaliditetom u ovom Izvješću obuhvaćeni su podaci o zatvorenicima koji su trajno ograničeno pokretni uz pomoć invalidskih kolica, pokretni uz pomoć štake ili drugog sličnog pomagala, osobe s oštećenim sluhom kao i osobe s višestrukim oštećenjima. Iako se - statistički gledano - u zatvorskom sustavu radi o relativno malom broju zatvorenika koji su osobe s invaliditetom, ovoj populaciji zatvorski sustav pridaje posebnu i sve veću pažnju te je unutar svojih smještajnih kapaciteta osigurao, prema sadašnjim pokazateljima, dostatan broj soba.

Iako zatvorski sustav kontinuirano čini pomake za poboljšanje smještajnih uvjeta za osobe s invaliditetom, činjenica je da su određena kaznena tijela građevine iz 19. stoljeća, u samom središtu grada s objektivnom nemogućnošću značajnijih arhitektonskih izmjena.

U Centru za dijagnostiku uz Zagrebu tijekom protekle godine uređena je i opremljena jedna spavaonica na način da bude prilagođena osobama s invaliditetom, također je prilagođen i sanitarni čvor. U Zatvoru u Osijeku u 2018. godine izvršeni su građevinski zahvati u smislu postavljanja pristupnih rampi i zaštitnih ograda na ulazu u zatvor, upravnoj zgradi te u krugu zatvora, kako bi zatvorenici, a i druge osobe s invaliditetom, mogle nesmetano ući i kretati se u prostoru zatvora. Na zatvoreničkom odjelu, u prizemlju zgrade, jedna soba je prenamijenjena za potrebe osoba s invaliditetom, koja je opremljena na način da navedene osobe mogu obavljati osnovne životne potrebe u skladu sa svojim zdravstvenim stanjem.

Centar za izobrazbu provodi izobrazbu svih kategorija državnih službenika zatvorskog sustava za stjecanje posebnih znanja i vještina potrebnih za obavljanje specifičnih poslova vezanih za zatvorenike i maloljetnike a uz navedeno, ističe se da se pridaje posebna pozornost edukaciji na temu posebnosti u postupanju s osobama s invaliditetom u zatvorskom sustavu. Slijedom navedenog, tijekom 2018. godine nastavila se provoditi edukacija o pravilnom ophođenju s osobama s invaliditetom u penalom sustavu.

Tijekom 2018. godine u kaznionicama i zatvorima boravilo je 15 osoba s teškim tjelesnim invaliditetom (vezani uz kolica), 61 osoba ograničeno pokretna uz pomoć pomagala, 2 osobe s oštećenim vidom (koriste bijeli štap), 30 osoba s oštećenim sluhom, 18 osoba s višestrukim oštećenjima, dok je 17 osoba bilo lišeno poslovne sposobnosti.

Osobe s invaliditetom se u pravilu nastoji ne odvajati od ostale zatvorske populacije već se radi na njihovoj inkluziji uz podržavanje postupka njihovog uključivanja u sve one dnevne aktivnosti u kojima mogu i žele sudjelovati zajedno sa ostalim zatvorenicima. Ukoliko postoji potreba za pomoći druge osobe, radno se raspoređuje drugi zatvorenik za pomoć zatvoreniku s invaliditetom u aktivnostima koje on sam ne može obaviti. Na ovaj način, osim što je osigurana potrebna pomoć, razvija se međuljudska solidarnost i razbijaju predrasude i stereotipi, što zasigurno doprinosi manjoj socijalnoj isključenosti. Iskustva govore da osobe s invaliditetom potiču druge na razvoj razumijevanja, empatije i društvene odgovornosti za pružanje pomoći.

1.6. Zatvorenici ovisnici

1.6.1. Ovisnici o drogama

Ovisnici o drogama, osobe koje zlorabljavaju drogu, odnosno osobe s drogom uzrokovanim poremećajima (u daljnjem tekstu: ovisnici o drogama) čine jednu od tretmanski i sigurnosno najzahtjevnijih skupina zatvorenika. Ovisnost o drogama je gotovo u pravilu izravno povezana s činjenjem kaznenih djela, a stopa recidivizma u ovoj skupini viša je nego u općoj zatvoreničkoj populaciji. Također, zatvorenici ovisnici o drogama skloniji su rizičnom ponašanju u zatvoru od ostale zatvoreničke populacije (samoozljeđivanje, pokušaji suicida, konflikti s drugim zatvorenicima, pokušaji unosa droge i sl.) te je kod njih veća učestalost zdravstvenih problema (hepatitis, HIV te općenito lošije zdravstveno stanje), unatoč tome što su u prosjeku mlađi od ostatka zatvoreničke populacije.

Tijekom 2018. godine u zatvorskom sustavu boravilo je ukupno 1299 zatvorenika i maloljetnika ovisnika o drogama (svi formalnopravni statusi), što čini 11,44% ukupne zatvoreničke populacije u toj godini (N=11352).

Na dan 31. prosinca 2018. godine u zatvorskom sustavu se nalazilo 449 zatvorenika ovisnika o drogama (svi formalnopravni statusi), što je 13,96% ukupne zatvoreničke populacije na taj dan (N=3217).

U 2018. godini nastavio se trend kontinuiranog smanjivanja broja zatvorenika ovisnika o drogama, koji je započeo još 2013. godine. Smanjivanje broja ovisnika povezuje se sa stupanjem na snagu novog Kaznenog zakona (KZ/11) od 1. siječnja 2013. godine, prema kojem je posjedovanje droga za vlastite potrebe prešlo iz kaznene u prekršajnu odgovornost, s trendom smanjivanja ukupnog broja zatvorenika te s radom probacije u sve većem opsegu.

Kada se govori samo o osobama koje su se nalazile na izdržavanju kazne zatvora, tijekom godine ovisnika o drogama bilo je 678 te su u ovoj potkategoriji zatvorenika (N=4119) činili udio od 16,46%. Od ukupno 2078 zatvorenika koji su izdržavali kaznu zatvora 31. prosinca 2018. godine, ovisnika o drogama je bilo 315 odnosno 15,16%.

Od 106 maloljetnika koji su tijekom 2018. godine izdržavali kaznu maloljetničkog zatvora ili odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod, kod 17 maloljetnika, odnosno 16,04% utvrđeni su ovisnost o drogama, zlorabiti droga i/ili poremećaji uzrokovani upotrebom psihoaktivnih tvari.

Na dan 31. prosinca 2018. godine kaznu maloljetničkog zatvora ili odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod izdržavala su 52 maloljetnika, od čega su kod njih 9, odnosno 17,31% utvrđeni ovisnost o drogama i/ili problemi uzrokovani uporabom droga. Jedan maloljetnik imao je izrečenu posebnu obvezu da se uz suglasnost staratelja podvrgne stručnom medicinskom postupku i postupku odvikavanja od droge.

Od 401 zatvorenika ovisnika o drogama koji su tijekom 2018. godine zaprimljeni na izdržavanje kazne zatvora, maloljetničkog zatvora ili odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (sve pravomoćno osuđene osobe), 110 osoba, odnosno njih 27,43% su prvi puta na izdržavanju kazne zatvora, što je za 1,68% više nego u 2017. godini. Sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti o drogama imalo je izrečeno 25,19% ovisnika o drogama zaprimljenih na izdržavanje kazne zatvora u 2018. godini.

Od ukupnog broja zatvorenika ovisnika koji su se tijekom 2018. godine po bilo kojoj formalnopravnoj osnovi nalazili u zatvorskom sustavu (N=1299), najviše je zatvorenika ovisnika koji izdržavaju kaznu zatvora izrečenu u kaznenom postupku (52,19%), zatim

zatvorenika na izdržavanju mjere istražnog zatvora (38,26%), prekršajno kažnjenih (8,24%), maloljetnika koji izdržavaju kaznu maloljetničkog zatvora (0,85%) te maloljetnika koji izdržavaju odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod (0,46%).

Tablica 20. Zatvorenici-ovisnici prema vrstama droge

VRSTE DROGA	Broj zatvorenika tijekom godine					Broj zatvorenika na dan 31. 12. 2018.				
	Zatvorenici	Istražni zatvor	Prekršajno kažnjeni	Mlt. U mlt. zatvoru	Mlt. U odgojnom zavodu	Zatvorenici	Istražni zatvor	Prekršajno kažnjeni	Mlt. U mlt. zatvoru	Mlt. U odgojnom zavodu
opijati F11	337	180	28	0	0	171	56	0	0	0
kanabinoidi F12	37	10	6	1	1	16	5	0	1	1
sedativi i hipnotici F13	7	1	0	0	1	3	0	0	0	0
kokain F14	25	31	2	0	0	10	6	0	0	0
stimulativna sredstva F15	5	8	3	0	1	2	1	0	0	0
halucinogeni F16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
hlapljiva otapala F18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
više droga i ostale F19	267	267	68	10	3	113	56	1	4	3
UKUPNO	678	497	107	11	6	315	124	1	5	4

U ukupnoj populaciji ovisnika o drogama tijekom 2018. godine (N=1299) najzastupljenija je bila ovisnost o više droga s 47,34%, zatim ovisnost o opijatima s 41,96%. Slijedi ovisnost o kokainu sa 4,46%, ovisnost o kanabinoidima sa 4,23%, ovisnost o stimulativnim sredstvima sa 1,31% i ovisnost o sedativima i hipnoticima s 0,69%. U 2018. godini nije bilo zatvorenika ovisnika o halucinogenima i hlapljivim otapalima.

Tablica 21. Zatvorenici ovisnici o drogama u odnosu na dob i spol

DOB I SPOL	Broj zatvorenika tijekom godine						Broj zatvorenika na dan 31. 12. 2018.					
	Zatvorenici, odgojni zavod, mlt. zatvor		Istražni zatvor		Prekršajno kažnjeni		Zatvorenici, odgojni zavod, mlt. zatvor		Istražni zatvor		Prekršajno kažnjeni	
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
<16 god.	0	3	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
16-20 god.	11	2	14	0	2	0	7	1	1	0	0	0
21-25 god.	55	2	29	1	9	1	19	0	5	0	0	0
26-30 god.	108	2	75	0	7	0	51	1	16	0	0	0
31-35 god.	145	10	97	11	24	0	79	7	28	2	0	0
36-40 god.	183	8	143	5	20	0	78	5	27	1	0	0
>40 god.	160	6	111	11	41	3	70	4	41	3	1	0
UKUPNO	662	33	469	28	103	4	304	20	118	6	1	0

Kao i u ukupnoj zatvoreničkoj populaciji, i među zatvorenicima ovisnicima o drogama (svih formalnopravnih statusa) tijekom 2018. godine prevladavaju muške osobe, s udjelom od 95,00%.

U odnosu na dob, tijekom 2018. godine najviše zatvorenika ovisnika o drogama (svi formalnopravni statusi) bilo je u dobi od 36 do 40 godina i to njih 29,21%, a zatim slijede zatvorenici stariji od 40 godina, kojih je bilo 25,56%. Navedeno predstavlja nastavak trenda povećanja udjela ovisnika o drogama starijih od 40 godina koji se zapaža unazad nekoliko godina (starijih ovisnika o drogama u 2015. godini bilo je 18,98%, u 2016. godini bilo ih je 20,09%, a u 2017. godini 22,32%). U dobi od 31 do 35 godina tijekom 2018. godine bilo je 22,09% zatvorenika ovisnika o drogama, u dobi od 26 do 30 godina bilo je 14,78% zatvorenika ovisnika o drogama, u dobi od 21 do 25 godina njih 7,47%, u dobi od 16 do 20 godina 2,23%, a nije bilo ovisnika o drogama mlađih od 16 godina.

1.6.2. Ovisnici o alkoholu

Ovisnici o alkoholu, odnosno osobe s alkoholom uzrokovanim poremećajima (u daljnjem u tekstu: ovisnici o alkoholu) u zatvorski sustav u pravilu dolaze u podmaklom stupnju propadanja ličnosti te u fazi kada je alkoholizam praćen nizom dodatnih poremećaja i problema na fizičkom, psihičkom i socijalnom planu.

Tijekom 2018. godine u zatvorskom sustavu boravilo je ukupno 962 zatvorenika ovisnika o alkoholu, (svi formalnopravni statusi), što čini 8,47% ukupne zatvoreničke populacije u toj godini (N=11352).

Na 31. prosinca 2018. godine u zatvorskom sustavu nalazilo se 327 zatvorenika ovisnika o alkoholu (svi formalnopravni statusi), što je 10,16% ukupne zatvoreničke populacije na taj dan (N=3217).

Kada se govori samo o osobama koje su se nalazile na izdržavanju kazne zatvora, tijekom godine ovisnika o alkoholu bilo je 579 te su u ovoj potkategoriji zatvorenika (N=4119) činili 14,06%. Od ukupno 2078 zatvorenika koji su izdržavali kaznu zatvora 31. prosinca 2018. godine, njih 273, odnosno 13,14% bili su ovisnici o alkoholu.

Od 106 maloljetnika koji su tijekom 2018. godine izdržavali kaznu maloljetničkog zatvora ili odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod, kod 6 maloljetnika, odnosno 5,66% utvrđeni su ovisnost o alkoholu, zlouporaba alkohola i/ili poremećaji uzrokovani upotrebom alkohola. Na dan 31. prosinca 2018. godine kaznu maloljetničkog zatvora ili odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod izdržavala su 52 maloljetnika, od čega su kod njih 2, odnosno 3,85% utvrđeni ovisnost o alkoholu i/ili problemi uzrokovani uporabom alkohola. Valja napomenuti da se kod maloljetnika u pravilu ne radi o razvijenoj ovisnosti, nego o manifestiranim problemima u ponašanju povezanim s prekomjernom uporabom alkohola.

Od 306 zatvorenika ovisnika o alkoholu koji su tijekom 2018. godine zaprimljeni na izdržavanje kazne zatvora, maloljetničkog zatvora ili odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (sve pravomoćno osuđene osobe), 146 osoba, odnosno njih 47,71% su prvi puta na izdržavanju kazne zatvora. Sigurnosnu mjeru obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu imalo je izrečeno 38,89% ovisnika o alkoholu zaprimljenih na izdržavanje kazne zatvora u 2018. godini.

Tablica 22. Zatvorenici ovisnici o alkoholu prema dobi i spolu

DOB I SPOL	Broj primljenih zatvorenika tijekom godine						Broj zatvorenika na dan 31.12.2018.					
	Zatvorenici, odgojni zavod, mlt. zatvor		Istražni zatvor		Prekršajno kažnjeni		Zatvorenici, Odgojni zavod, mlt. zatvor		Istražni zatvor		Prekršajno kažnjeni	
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
<16 god.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20 god.	3	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0
21-25 god.	34	0	12	1	3	0	11	0	1	0	0	0
26-30 god.	64	2	13	0	5	1	26	0	6	0	0	0
31-35 god.	85	1	13	1	14	0	46	0	2	0	1	0
36-40 god.	86	0	12	1	15	0	35	0	4	0	0	0
>40 god.	302	8	138	7	135	5	149	6	34	2	2	0
UKUPNO	574	11	188	10	173	6	269	6	47	2	3	0

S obzirom na spol, kao i u ukupnoj zatvoreničkoj populaciji, i među zatvorenicima ovisnicima o alkoholu (svih formalnopravnih statusa) prevladavaju muške osobe, s udjelom od 97,19% tijekom 2018. godine.

U odnosu na dob, tijekom 2018. godine najviše zatvorenika ovisnika o alkoholu bilo je starije od 40 godina (61,85%). Navedeno je u skladu s uvodnom napomenom da zatvorenici ovisnici o alkoholu u zatvorski sustav ulaze nakon višegodišnjeg opijanja, u fazi kada je alkoholizam praćen nizom dodatnih poremećaja i problema. Slijede zatvorenici u dobi od 36 do 40 godina i u dobi od 31 do 35 godina, s po 11,45%, zatvorenici u dobi od 26 do 30 godina s 8,84%, u dobi od 21 do 25 godina s 5,2% i zatvorenici i maloljetnici u dobi od 16 do 20 godina s 0,42%, dok ovisnika o alkoholu mlađih od 16 godina tijekom 2018. godine nije bilo.

1.7. Zdravstvena zaštita zatvorenika i maloljetnika

Zdravstvena zaštita zatvorenika i maloljetnika ostvaruje se u ambulantama kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda. Specijalistički pregledi i bolničko liječenje provode se u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu, a u slučajevima hitnosti ili nemogućnosti zbrinjavanja u Zatvorskoj bolnici u Zagrebu zatvorenike i maloljetnike se upućuje u vanjske zdravstvene ustanove.

Zatvorenicima se osigurava liječenje te mjere i aktivnosti zdravstvene zaštite kvalitetom i opsegom određenim u javnom zdravstvu za osigurane osobe iz obveznog zdravstvenog osiguranja, a zatvorenicima koji nemaju zdravstveno osiguranje liječenje se osigurava na trošak kaznenog tijela.

Sukladno dogovoru s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo, zatvorenici i maloljetnici koji imaju status zdravstveno osigurane osobe mogu se liječiti kod liječnika u javnom zdravstvu u ambulantama u sjedištu kaznionica, zatvora odnosno odgojnih zavoda. Propisuju im se lijekovi s osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Liječnički pregledi zatvorenika i maloljetnika u pravilu se obavljaju bez nazočnosti službenika osiguranja, a u njegovoj nazočnosti samo u slučajevima kada to izričito zahtijeva liječnik.

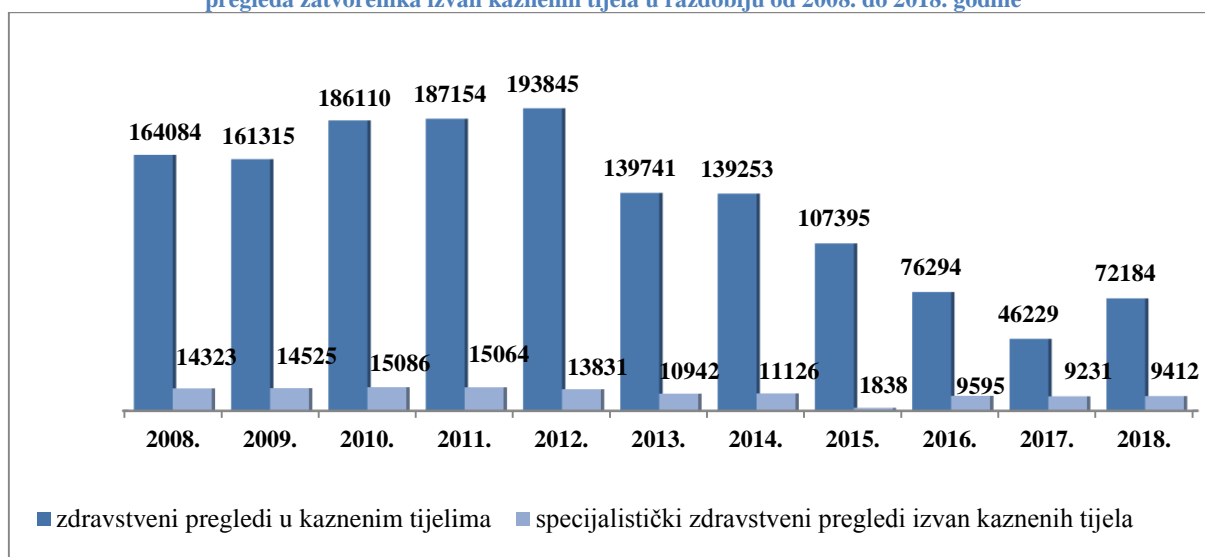
U 2018. godini zatvorenicima i maloljetnicima je pružana potrebna zdravstvena zaštita i liječenje u sljedećem opsegu:

- 61994 opća liječnička pregleda,
- 3208 stomatoloških pregleda,
- 5535 psihijatrijskih pregleda,
- 1133 laboratorijske pretrage,
- 314 drugih pregleda (samo Zatvorska bolnica u Zagrebu za zatvorenike iz drugih kaznenih tijela)
- 9412 specijalističkih zdravstvenih pregleda¹ u ustanovama javnog zdravstva.

---

¹ Od 2015. godine promijenjen je način evidentiranja specijalističkih zdravstvenih pregleda

Slika 13. Usporedba ukupnog broja zdravstvenih pregleda u kaznenim tijelima i ukupnog broja specijalističkih pregleda zatvorenika izvan kaznenih tijela u razdoblju od 2008. do 2018. godine

1.7.1. Prevencija i liječenje virusnih hepatitisa

Tijekom 2018. godine brzim testovima na hepatitis i/ili HIV testirano je 196 zatvorenika. Testiranja su se provodila u okviru aktivnosti odjela zdravstvene zaštite zatvorenika u kaznenim tijelima (138 testiranja) te u suradnji s nastavnim zavodima za javno zdravstvo (52 testiranja). Testiranja su se primarno provodila u suradnji s nastavnim zavodima za javno zdravstvo i udrugama (192 testiranja), a u manjem broju u okviru aktivnosti odjela zdravstvene zaštite zatvorenika u kaznenim tijelima (4 testiranja na hepatitis)

Edukacijom i savjetovanjem usmjerenim na smanjivanje zdravstvenih šteta povezanih s uporabom droga, kao i o HIV-u i virusnim hepatitisima obuhvaćena su 374 zatvorenika tijekom 2018. godine. Edukacija i savjetovanje provodili su se individualno i grupno kroz aktivnosti odjela zdravstvene zaštite zatvorenika u kaznenim tijelima (314 zatvorenika) te u suradnji s nastavnim zavodima za javno zdravstvo i udrugama (60 zatvorenika).

U 2018. godini 2 su zatvorenika liječena od hepatitisa C, a za 12 zatvorenika obavljena je pred terapijska dijagnostička obrada, u okviru koje su zatvorenici upućivani na konzilijarne specijalističke preglede i preporučene dijagnostičke postupke u Kliniku za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ i druge ustanove javnog zdravstva nadležne za donošenje stručnog zaključka o potrebi liječenja i upućivanje zahtjeva za liječenje Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje, koji donosi rješenje o odobrenju liječenja.

1.8. Tretman zatvorenika

Za svakog zatvorenika obvezno se donosi pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora na temelju procjene rizičnosti za vrijeme izvršavanja kazne zatvora (o čemu ovisi upućivanje u kaznionice prema stupnju sigurnosti: zatvorena, poluotvorena, otvorena), kao i prema osobinama i specifičnim potrebama zatvorenika primjerenih vrsti i mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora. Pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora sastoji se od pedagoških, radnih, zdravstvenih, psiholoških, socijalnih i sigurnosnih postupaka.

Elementi pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora su: smještaj na odjel, raspored na rad, način korištenja slobodnog vremena, utvrđivanje obrazovne razine i potreba za obrazovanjem ili stručnim osposobljavanjem, zdravstveno stanje i potreba za liječenjem, uključivanje u posebne programe po odluci suda ili procjeni stručnog tima (program tretmana ovisnosti o drogama, alkoholu i dr.), prijedlog posebnih oblika individualnog ili skupnog rada

zbog potrebe za specifičnom psihološkom, psihijatrijskom, socijalnom ili pravnom pomoći, način ostvarivanja prava na dodir s vanjskim svijetom, pogodnosti, posebne mjere sigurnosti i program pripreme za otpust i pomoći nakon otpusta.

1.8.1. Opći programi

Gledano u širem smislu, tretman obuhvaća sve postupke usmjerene prema zatvorenicima u svrhu njihove rehabilitacije i resocijalizacije. Ovakvi postupci nazivaju se općim programima tretmana, a odnose se na izobrazbu, rad i organizaciju slobodnog vremena zatvorenika te program pripreme za otpust i socijalnu integraciju te pružanje pomoći nakon otpusta, usmjeren na održavanje odnosa s obitelji, kontaktiranje s tijelima državne vlasti, ustanovama i udrugama te osobama koje se organizirano bave uključivanjem zatvorenika u život na slobodi. Opći programi tretmana provode se interdisciplinarno u suradnji odjela tretmana s odjelima za rad i strukovnu izobrazbu, odjelima osiguranja te odjelima zdravstvene zaštite.

1.8.1.1. Izobrazba zatvorenika i maloljetnika

Izobrazba zatvorenika i maloljetnika odnosi se na završavanje osnovne škole bez obzira na dob zatvorenika i maloljetnika, osposobljavanje za obavljanje osnovnih, pomoćnih poslova, srednjoškolsku izobrazbu za određena zanimanja, pohađanje raznih tečajeva te nastavak započete izobrazbe na razini srednje, više i visoke škole.

Kaznionice i zatvori obvezni su organizirati nastavak izobrazbe radi završavanja osnovne škole za osobe do 21 godine starosti, a opismenjavanje se organizira neovisno o dobi. Nastavak izobrazbe predviđa se pojedinačnim programom izvršavanja kazne zatvora, a zatvorenike se potiče na završavanje započete izobrazbe u cilju lakše socijalne inkluzije po isteku kazne.

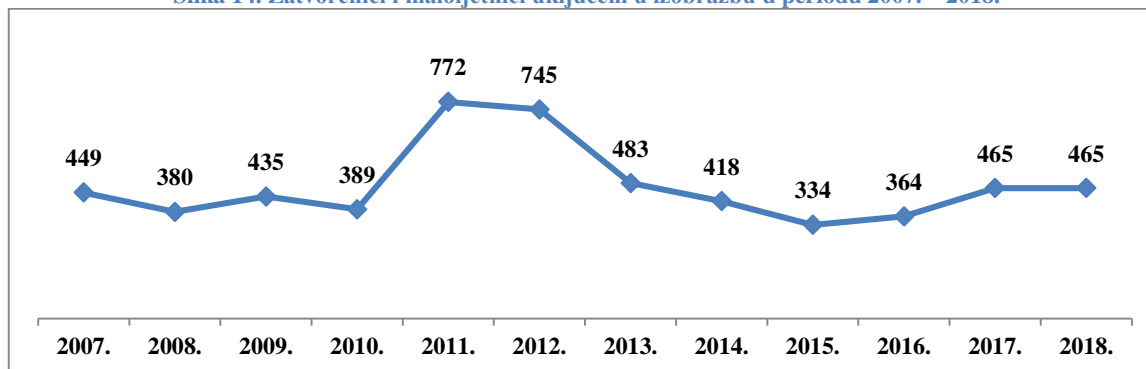
Izobrazba zatvorenika realizira se u suradnji sa vanjskim obrazovnim ustanovama. U kaznionicama i zatvorima se organizira osposobljavanje za određena zanimanja, a zatvorenicima se može omogućiti stjecanje višeg i visokog obrazovanja na vlastiti trošak, ako se program izobrazbe može uskladiti sa sigurnosnim razlozima.

Izbor osposobljavanja za osnovne poslove i srednjoškolsko obrazovanje za zanimanja ograničen je brojem verificiranih programa i mogućnostima kaznionice, zatvora, odnosno odgojnog zavoda. Najčešće se radi o osposobljavanju za osnovne poslove u kojem je naglasak na praktičnom dijelu nastave (poslovi pečenjara, priprematelja jednostavnih jela, bureka i pizza, jednostavni poslovi u zanimanju kuhar, jednostavni poslovi u zanimanju konobar, parketar, drvoprerađivač-stolar, drvoprerađivač-bačvar, uzgojitelj svinja i goveda, voćar-vinogradar, ratar-povrtlar, monter metalnih konstrukcija, operater na računalu, rukovatelj viličarom, soboslikar-ličilac, zavarivač, pomoćni zidar, monter strojeva i konstrukcija i traktorist) što se upisuje u radnu knjižicu.

Iz potvrda o osposobljenosti i svjedodžbi o završenoj izobrazbi ne smije biti vidljivo da je ista stečena, odnosno završena tijekom izdržavanja kazne zatvora ili izvršavanja odgojne mjere.

Slika 14. Zatvorenici i maloljetnici uključeni u izobrazbu u periodu 2007. – 2018.

U 2018. godini u različite obrazovne programe bilo je uključeno 375 zatvorenika i maloljetnika. Završilo ih je 260, a 90 zatvorenika i maloljetnika nastavljaju započete obrazovne programe.

Tablica 23. Zatvorenici i maloljetnici uključeni u različite oblike izobrazbe tijekom 2018. godine

OBLICI IZOBRAZBE	TIJEKOM GODINE					
	upisali	završili	prekinuli	nastavljaju	u kaznenom tijelu	izvan kaznenog tijela
opismenjavanje	4	2	2	0	2	1
osnovna škola	67	26	13	28	61	6
osposobljavanje	255	192	7	56	251	4
obrtnička i strukovna škola	13	4	3	6	0	13
srednja škola	1	1	0	0	0	1
viša škola	1	1	0	0	0	1
visoka škola	0	0	0	0	0	0
tečajevi	34	34	0	0	34	0
UKUPNO	375	260	25	90	348	26

1.8.1.2. Projekt resocijalizacije ovisnika o drogama

U 2018. godini nastavljeno je provođenje „Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa odvikavanja od ovisnosti i rehabilitacije u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja“.

Do lipnja 2018. obavljeno je informiranje zatvorenika, motiviranje za uključivanje te analiza iskazanog interesa. Prema preliminarnim podacima prikupljenim u 20 kaznenih tijela, za uključivanje u aktivnosti prekvalifikacije ili doškolovanja bilo je zainteresirano 38 zatvorenika. Od navedenog broja dio zatvorenika nije ispunjavao uvjete vezano uz istek kazne i/ili posjedovanje diplome o završenoj školi/stupnju obrazovanja.

U drugoj fazi provedbe Projekta organiziran je specijalistički pregled selekcioniranih zatvorenika u suradnji kaznenog tijela s liječnikom medicine rada na čijem području se nalaze kaznena tijela. Na temelju utvrđenih medicinskih indikacija, izrađeno je završno individualno mišljenje o profesionalnoj orijentaciji, a plaćanje troškova specijalističkih pregleda medicine rada u cijelosti je snosilo Ministarstvo zdravstva, odobravanjem naloga za plaćanje odabranim ordinacijama po izvršenim pregledima. Nakon obavljenih liječničkih pregleda pri nadležnim medicinama rada, daljnju mogućnost uključivanja u program stručnog osposobljavanja za zanimanja na računalu (1 program), grafičke poslove (1 program), program keramičar-oblagrač i program soboslikar-ličilac, ostvarilo je ukupno 38 zatvorenika iz 4 kaznena tijela.

Istovremeno, ponude izvođača edukacija koje su prikupljene prosljeđene su Ministarstvu znanosti i obrazovanja na odluku, koje je provelo postupak izbora provoditelja edukacije, uvažavajući specifičnosti provedbe projekta u zatvorskim uvjetima te je ugovore o realizaciji osposobljavanja u zatvorskom sustavu sklopilo s dva učilišta (Pučko otvoreno učilište “Zagreb” i Škola za grafiku, dizajn i medijsku produkciju u Zagrebu).

Realizacija Projekta planira se početkom 2019. godine, kada će biti provedeno stručno osposobljavanje za 15 zatvorenika za zanimanja keramičar-oblagač i poslove u tehnici sitotiska.

1.8.1.3. Organizacija slobodnog vremena

Tijekom 2018. godine u kaznenim tijelima organizirane su različite vrste sportsko-rekreativnih, kulturnih i vjerskih događanja za zatvorenike i maloljetnike, a u skladu s iskazanim interesom i mogućnostima kaznionica, zatvora, odnosno odgojnih zavoda.

Tablica 24. Broj i vrsta aktivnosti slobodnog vremena zatvorenika i maloljetnika tijekom 2018. godine

KULTURNA I VJERSKA DOGAĐANJA	Koncerti	31
	kazališne predstave	37
	priredbe, izložbe	27
	galerije, muzeji	34
	vjerska događanja	454
SPORTSKA DOGAĐANJA	nogomet (turniri)	52
	stolni tenis (turniri)	108
	košarka (turniri)	51
	drugo (badminton, šah, odbojka, boćanje, dizanje utega, teretana)	672

Zatvorenici i maloljetnici su tijekom čitave godine, sudjelovali u različitim sportskim aktivnostima i baviti se sportovima kao što su nogomet, košarka, stolni tenis, badminton, odbojka, boćanje, šah ili vježbanje u teretani. Organizirani su i različiti sportski turniri unutar i između kaznenih tijela, a poticala se i suradnja s lokalnim sportskim klubovima gdje god je za to postojao interes. Povremeno su gostovali poznati sportaši kako bi zatvorenicima približili sport kroz zdravstveni i socijalni aspekt (Mirko Filipović, Tamara Boroš, Ćiro Blažević, Dražen Ladić, Josip Šimunić i dr.).

Od kulturnih događanja organizirani su koncerti (glazbene umjetnice Paule Štebih, glazbeni sastav Dubioza-kolektiv, mješoviti pjevački zbor Filozofskog fakulteta Concondria Diseros, koncert glazbenog sastava Romskog društva u suradnji s Unijom Roma, reper Ante Cash i dr.), kazališne predstave („Svoga tela gospodar“ u izvedbi Pučkog kazališta iz Buševca, kazališna predstava „Devet zapovijedi“ u izvedbi kazališne udruge „Kaj“, lutkarska predstava studenata Akademije za umjetnosti kulturu, predstava „Črna mati zemlja“-Zagrebačkog kazališta mladih, autobiografija Johana Pridmorea „Ispovijest londonskog gangstera“, gostovanje Zlatana Zuhrića Zuhre u predstavi „Metoda za brak“...). Organizirani su susreti s književnicima i poznatim javnim osobama (književna tribina „Svaki trenutak je važan“ predstavio Dejan Nemčić, gostovanje književnika Kristiana Novaka), kao i glazbene slušaonice, predavanja te tribine o aktualnim događajima.

Zatvorenici i maloljetnici sudjelovali su također u radu literarno-novinarske, likovne i glazbene sekcije, a rezultat toga su časopisi kaznenih tijela koje su pripremili i uredili zatvorenici te glazbene grupe koje djeluju u kaznenim tijelima. Tijekom godine organizirane su prodajne izložbe likovnih radova zatvorenika i maloljetnika koje su naišle na vrlo dobar odaziv.

U 2018. godini zatvorenicima i maloljetnicima omogućena je posudba knjiga iz gradskih knjižnica ili knjižnica u kaznenim tijelima koje se kontinuirano obogaćuju novim naslovima iz

različitih donacija. Omogućeno im je da nabavljaju knjige, časopise i dnevni tisak vlastitim sredstvima putem zatvorske prodavaonice.

Nastavljajući se na vrlo uspješnu praksu proteklih godina, kaznena tijela su aktivno sudjelovala u travnju 2018. godine u obilježavanju manifestacije „Noć knjige“ kroz različite aktivnosti. Organizirano je čitanje ulomaka iz knjiga, održane su radionice pričanja priča, predstavljeni su literarni radovi zatvorenika, proglašeni su „najčitači“ - zatvorenici koji su tijekom godine pročitali najviše naslova, uređeni su panoji s temom knjiga i čitanja, održane su projekcije filmova snimljenih po književnim predlošcima, a većina je kaznenih tijela ostavila upaljena svjetla dulje kako bi zatvorenici mogli dulje čitati.

Tijekom protekle godine zabilježena je suradnja s udrugama civilnog društva koje su na različite načine sudjelovale u aktivnostima vezanim uz slobodno vrijeme zatvorenika i maloljetnika.

1.8.1.4. Dušobrižništvo i vjeroispovijedanje

Zatvorenici i maloljetnici imaju pravo na vjeroispovijedanje koristeći vlastitu vjersku literaturu i stvari za religijsku uporabu, a također imaju pravo kontaktirati s vjerskim službenikom svoje vjerske zajednice.

Vjeroispovijedanje i dušobrižništvo za najzastupljenije vjerske zajednice uređeno je sporazumima o dušobrižništvu koje pojedina vjerska zajednica potpisuje s Vladom Republike Hrvatske na temelju međunarodnih ugovora i Zakona o izvršavanju kazne zatvora (ovakav sporazum za sada postoji za zatvorenike i maloljetnike katoličke, pravoslavne i muslimanske vjeroispovijesti). U slučajevima ostalih vjerskih zajednica (upisanih u Evidenciju vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj koju vodi Ministarstvo uprave) zainteresiranom zatvoreniku ili maloljetniku omogućuje se kontakt s predstavnikom kojeg imenuje vjerska zajednica.

Povodom velikih katoličkih blagdana i ostalih blagdana drugih vjeroispovijesti osobita se pažnja poklanja vjerskim potrebama zatvorenika i maloljetnika te se organiziraju svete mise i duhovni susreti koje često predvode istaknuti crkveni vjerodostojnici.

1.8.1.5. Podrška očuvanju obiteljske povezanosti zatvorenika i maloljetnika

Boravak u zatvoru ne predstavlja teškoće i izazove samo zatvorenicima, nego, ponekad u većoj mjeri i njihovim obiteljima. Činjenica izdržavanja kazne može imati različite i duboke posljedice na dobrobit i ukupno funkcioniranje obitelji, a posebno djeteta čiji je roditelj u zatvoru. Očuvanje obiteljske povezanosti i kvalitetnih obiteljskih odnosa tijekom izvršavanja kazne, realizirano kroz kvalitetne obiteljske posjete, zajedno s drugim intervencijama, značajno pridonosi ublažavanju ovih negativnih posljedica te utječe na pripremu zatvorenika i zatvorenica za socijalnu reintegraciju i život na slobodi u skladu s društvenim pravilima.

U svakodnevnom tretmanskome radu, naročita se pažnja pridaje osvještavanju zatvorenika za potrebe djece za kontakt s roditeljem te ih se potiče na kvalitetno provođenje vremena tijekom posjeta. Sukladno zakonskim propisima, uvažavajući odredbe Konvencije o pravima djece, određeno je da djeca mogu posjećivati roditelja zatvorenika svaki tjedan i blagdanom kako bi se ublažile posljedice odvojenosti od jednog (ili čak oba roditelja) i nastojalo sačuvati obitelj do ponovnog spajanja po isteku kazne. Rasporedom posjeta određeno je posebno vrijeme za posjete maloljetne djece roditeljima zatvorenicima u za to posebno određenom prostoru koji je interijerom prilagođen djeci te opremljen didaktičkim sadržajima i igračkama. Svake godine kaznena tijela nastoje dodatno urediti i opremiti te prostore u skladu sa svojim materijalnim i

financijskim mogućnostima. U pojedinim kaznenim tijelima u skladu s mogućnostima uređen je i vanjski prostor za djecu.

U Kaznionici i zatvoru u Požegi već 30 godina postoji Odjel za roditelje, jedinstven u hrvatskom zatvorskom sustavu, na kojem borave trudnice 6 tjedana prije poroda te roditelje nakon poroda zajedno s djetetom do njegove treće godine života. Ovisno o želji majke dijete se može uključiti u lokalnu predškolsku ustanovu, a centar za socijalnu skrb, nadležan prema prebivalištu majke, nadzire razvoj i dobrobit djeteta. Tijekom 2018. godine, u ovom Odjelu su boravile četiri zatvorenice sa svojom djecom.

Koncem 2018. godine Ministarstvo pravosuđa je - sukladno Godišnjem planu aktivnosti Vlade Republike Hrvatske i Fonda Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF) za 2018. i 2019. godinu - potpisalo s Uredom UNICEF-a u Hrvatskoj Sporazum o međusobnoj suradnji kojim se definiraju zajedničke aktivnosti usmjerene pružanju podrške zatvorskom sustavu radi zaštite i unaprjeđenja prava djece zatvorenika.

Ključni elementi ovoga Sporazuma koji će se provoditi do 31. prosinca 2019. godine odnose se na: uvođenje korištenja moderne tehnologije video-posjeta djece zatvorenicima kreiranjem virtualnih soba u 13 kaznenih tijela putem programske platforme „Pexip“ (slično komunikacijskom alatu „Skype“), dodatno uređenje prostorija za dječje posjete u 7 kaznenih tijela te edukaciju i senzibilizaciju službenika zatvorskog sustava koju će tijekom 2019. godine provesti Centar za izobrazbu u suradnji sa provedbenim partnerom UNICEF-a, udrugom RODA (Roditelji u akciji).

1.8.1.5.1. Zatvorenici roditelji maloljetne djece i posjeti maloljetne djece roditeljima u 2018. godini

Među zatvorenicima i maloljetnicima koji su se 31. prosinca 2018. godine nalazili na izvršavanju kazne zatvora, maloljetničkog zatvora, ili odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (N=2130), njih 30,94% su roditelji maloljetne djece. Od ukupno 1256 maloljetne djece zatvorenika i maloljetnika, 93,23% je na izvršavanju kazne zatvora, maloljetničkog zatvora ili odgojne mjere imalo oca (616 očeva), a 6,77% majku (43 majke).

Tablica 25. Zatvorenici i maloljetnici, roditelji maloljetne djece i maloljetna djeca na dan 31. 12. 2018

Roditelji maloljetne djece i maloljetna djeca na 31. prosinca 2018. godine	zatvorenici		mlt. zatvor		odg. zavod		UKUPNO	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
broj zatvorenika i maloljetnika koji imaju maloljetnu djecu	610	43	1	0	5	0	616	43
broj maloljetne djece zatvorenika i maloljetnika	1154	85	2	0	15	0	1171	85

Tijekom 2018. godine, na izvršavanju kazne zatvora, maloljetničkog zatvora, ili odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod nalazio se 1591 roditelj maloljetne djece, od čega 1480 očeva i 111 majki. Zatvorenici i maloljetnici roditelji koji su tijekom godine izvršavali kaznu zatvora, maloljetničkog zatvora ili odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod imali su 3801 maloljetno dijete, od čega je 27,7% maloljetne djece posjećivalo svog roditelja u kaznionici, zatvoru, Centru za dijagnostiku u Zagrebu ili odgojnom zavodu. Tijekom 2018. godine, zabilježena su ukupno 5264 posjeta maloljetne djece roditeljima koji se nalaze na izdržavanju kazne zatvora, kazne maloljetničkog zatvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, što je povećanje za 25,27% u odnosu na 2017. godinu (N=4202). Od ukupnog broja posjeta maloljetne djece tijekom godine, 89,97% posjeta su imali očevi, koje je posjetilo 969 maloljetne djece, a 10,03%

posjeta imale su majke, koje je posjetilo ukupno 80 maloljetne djece. Posjeti maloljetne djece roditeljima traju najmanje 1 sat.

Tablica 26. Posjeti maloljetne djece tijekom 2018.

POSJETI MALOLJETNE DJECE TIJEKOM 2018. GODINE	zatvorenici		mlt. zatvor		odg. zavod		UKUPNO	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
broj zatvorenika i maloljetnika koji imaju maloljetnu djecu	1473	109	2	0	5	2	1480	111
broj maloljetne djece zatvorenika i maloljetnika	2824	236	4	0	15	2	2843	238
broj roditelja koji su imali barem jedan posjet maloljetne djece	614	45	0	0	3	1	617	46
broj maloljetne djece koja su dolazila u posjet zatvoreniku i maloljetniku	964	83	0	0	5	1	969	84
broj posjeta maloljetne djece zatvorenici i maloljetnicima	4691	521	0	0	45	7	4736	528
broj djece u dobi do 3. godine života koja su se tijekom 2018. g. nalazila u Kaznionici u Požezi s majkom	0	3	0	0	0	1	0	4

Dio zatvorenika roditelja, osobito onih koji kaznu izdržavaju u poluotvorenim i otvorenim uvjetima, koristi izlaske za posjet obitelji te je stoga manje dolazaka maloljetne djece u kazneno tijelo, s obzirom da se susreti odvijaju u mjestu prebivališta ili boravišta. Na učestalost kontakata utječu različiti čimbenici kao što su udaljenost kaznionica i zatvora od mjesta prebivališta obitelji, materijalne mogućnosti obitelji, obiteljski odnosi i suradnja roditelja koji skrbi o djetetu ili skrbnika djeteta, kao i odluka samog zatvorenika roditelja u vezi za dolaskom djeteta u zatvor, kaznionicu ili odgojni zavod.

1.8.1.6. Priprema za otpust i pomoć nakon otpusta

Pripremanje zatvorenika za otpust započinje ubrzo nakon dolaska na izdržavanje kazne i sastavni je dio pojedinačnog programa. Kaznena tijela su tijekom izvršavanja kazne dužna poduzimati sve kako bi život u njima bio što sličniji postojećim općim životnim okolnostima. Tijekom izvršavanja kazne zatvorenika se potiče da razvije osjećaj odgovornosti i ojača svoje socijalne vještine u svrhu što boje pripreme za život na slobodi.

Zatvorenika se potiče na održavanje odnosa s obitelji, kontaktiranje s tijelima državne vlasti, ustanovama i udrugama te osobama koje se organizirano bave pružanjem pomoći zatvoreniku za što kvalitetnije uključivanje u život na slobodi.

Kaznionica odnosno zatvor, najkasnije tri mjeseca prije isteka kazne intenzivira postupak uključivanja zatvorenika u pojedinačni ili skupni savjetodavni rad u vezi njegove pripreme za otpust. Tijekom savjetovanja, zatvorenika se upoznaje s njegovim pravima i dužnostima koje ima nakon isteka kazne. Upoznaje ga se sa pravima koja može ostvariti pri centrima za socijalnu skrb, savjetuje ga se radi uključivanja u aktivno traženje posla po izlasku na slobodu, te ga se potiče na odgovorno ponašanje.

Sukladno Zakonu o izvršavanju kazne zatvora, na zahtjev kaznionice, odnosno zatvora, ured za probaciju obavlja poslove pripreme prihvata zatvorenika nakon otpusta. Nadalje, prije otpusta zatvorenika koji izdržava kaznu zatvora zbog počinjenog kaznenog djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv života i tijela ili kaznenog tijela s elementima nasilja, kaznionica ili zatvor o tome obavještava Službu za podršku žrtvama i svjedocima pri Ministarstvu pravosuđa, radi obavješćivanja žrtve, oštećenog ili njihove obitelji.

Nakon otpuštanja, osuđenik se može obratiti nadležnom sudu izvršenja radi pružanja pomoći i podrške. Sudac izvršenja surađuje s centrima za socijalnu skrb kojima može pismenim rješenjem izreći poduzimanje potrebnih mjera.

Nakon otpusta, u centrima za socijalnu skrb svaka osoba ima pravo na informaciju o pravima i uslugama te pravo na podršku u prevladavanju komunikacijskih teškoća, pomoć kod utvrđivanja potreba, početnu procjenu mogućnosti korisnika te podršku i pomoć pri izboru prava i usluga u sustavu socijalne skrbi. Savjetovanje i pomaganje pojedincu je socijalna usluga sustavne stručne pomoći kojom se pojedincu pruža pomoć radi prevladavanja poteškoća te stvaranje uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornog odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu.

S obzirom da nedostatak podrške osuđeniku nakon otpusta iz zatvora predstavlja jedan od najznačajnijih rizičnih čimbenika za kriminalni povratak, Uprava za zatvorski sustav i probaciju ulaže napore kako bi se unaprijedile mogućnosti postpenalnog prihvata. Suradnja u ovom području ostvaruje se s nadležnim institucijama, ali i organizacijama civilnog društva. Tako su u okviru raspisanog Natječaja Ministarstva pravosuđa za financiranje projekata i programa udruga usmjerenih pružanju potpore provođenju pojedinačnog programa izvršavanje kazne zatvora/odgojne mjere, u rujnu 2016. godine, udrugama dodijeljena financijska sredstva i za provođenje 6 projekata i jednog programa tijekom 2017. godine u području pripreme postpenalnog prihvata zatvorenika i maloljetnika.

U studenom 2017. godine raspisan je Natječaj Ministarstva pravosuđa za financiranje projekata i programa udruga usmjerenih pružanju potpore provođenju pojedinačnog programa izvršavanje kazne zatvora/odgojne mjere u području pripreme postpenalnog prihvata zatvorenika i maloljetnika, te su trima udrugama dodijeljena financijska sredstva. Udruge su u sklopu svojih aktivnosti u cilju pripreme zatvorenika za otpust i bolju integraciju u društvo održavale radionice jačanja osobnih kapaciteta zatvorenika kao i učenja novih vještina čije usvajanje može umanjiti rizik kriminalnog povrata (više u poglavlju Suradnja s organizacijama civilnog društva i institucijama).

1.8.2. Posebni programi tretmana i edukativno-razvojni programi²

Posebni programi tretmana primjenjuju se prema specifičnim skupinama zatvorenika (ovisnici o drogama, ovisnici o alkoholu, nasilni delinkventi, seksualni delinkventi i sl.) s ciljem smanjivanja rizika od ponovnog počinjenja kaznenog djela kroz ublažavanje i otklanjanje dinamičkih kriminogenih čimbenika.

Posebni programi tretmana primjenjuju se u pravilu samo za pravomoćno osuđene osobe, odnosno za zatvorenike koji izvršavaju kaznu zatvora i maloljetnike koji izvršavaju kaznu maloljetničkog zatvora i odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod. Kod ostalih kategorija zatvorenika provedba posebnih programa otežana je iz nekoliko razloga, među kojima su kratkoća boravka u kaznenom tijelu (kažnjenci i istražni zatvorenici) te nemogućnost planiranja tretmana uslijed neizvjesne duljine boravka u kaznenom tijelu (istražni zatvorenici).

Posebni programi tretmana određuju se zatvorenicima i maloljetnicima u okviru provođenja pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, odnosno pojedinačnog programa postupanja, ovisno o procjeni njihovih kriminogenih rizika i tretmanskih potreba, a provode se grupno. Uz posebne programe, zatvorenici se uključuju i u edukativno-razvojne programe, koji nisu usmjereni izravno na kriminogene čimbenike, ali zatvorenicima omogućuju usvajanje

---

² Više o posebnim i edukativno razvojnim programima tretmana moguće je pronaći u Godišnjim izvješćima o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za godine 2013.-2017.

različitih znanja i socijalnih i životnih vještina radi rješavanja specifičnih problema te općenito unaprjeđenja kvalitete života, što također utječe na uspješnost resocijalizacije.

Tijekom 2018. godine u zatvorima, kaznionicama i odgojnim zavodima primjenjivali su se sljedeći posebni programi: tretman ovisnika o alkoholu, tretman ovisnika o drogama, trening kontrole agresivnog ponašanja, tretman seksualnih delinkvenata, tretman počinitelja kaznenih djela u prometu, trening socijalnih vještina i tretman počinitelja kaznenih djela s obilježjem nasilja. Od edukativno razvojnih programa provodili su se programi pod nazivom „Zatvorenik kao roditelj“, program „Vozač – čimbenik sigurnosti u prometu“ te psihosocijalna podrška zatvorenicima s posttraumatskim stresnim poremećajem.

Iako većina navedenih programa po svojim ciljevima spada u jednu od navedenih kategorija, dio programa se istovremeno može smatrati posebnim i edukativno razvojnim programom, ovisno o tome uključuje li se zatvorenika u pojedini program radi otklanjanja kriminogenih čimbenika, radi rješavanja specifičnih problema koji nisu povezani s počinjenim kaznenim djelom, ili radi unaprjeđivanja kvalitete života i međuljudskih odnosa. Primjeri ovakvih programa su „Zatvorenik kao roditelj“ i „Trening socijalnih vještina“.

Jedan zatvorenik, u skladu s procijenjenim kriminogenim rizicima i potrebama, može tijekom izdržavanja kazne biti uključen u više programa (npr. tretman ovisnika o drogama i trening socijalnih vještina). U najmanje jedan posebni ili edukativno razvojni program tijekom 2018. godine bilo je uključeno ukupno 782 zatvorenika i maloljetnika, što predstavlja smanjenje od 8,54% u odnosu na 2017. godinu (N u 2017.g. = 855). S obzirom da su neki zatvorenici i maloljetnici tijekom godine bili uključeni u dva ili više programa, ukupan broj polaznika različitih posebnih i edukativno-razvojnih programa u 2018. godini je 1035, što je 12,88% manje nego prethodne godine (N u 2017.g. = 1188). Postupno smanjenje broja zatvorenika uključenih u posebne programe veže se primarno uz okolnost da je većina zatvorenika koji izdržavaju višegodišnje kazne zatvora u programe bila uključena u prethodnim godinama.

Na kraju 2018. godine u tijeku je bilo provođenje posebnih programa tretmana te edukativno-razvojnih programa sa 350 zatvorenika i maloljetnika, što je smanjenje za 22,22% u odnosu na kraj 2017. godine (N u 2017.g. = 450). Uz već navedeno obrazloženje smanjenja, treba napomenuti i da se tijekom 2018. godine dio programa provodio u ciklusima koji završavaju u lipnju i prosincu tekuće godine te je na samom kraju godine dnevni broj zatvorenika uključenih u posebne programe bio manji nego npr. u ožujku ili listopadu.

Tablica 27. Broj zatvorenika uključenih u posebne i edukativno razvojne programe

POSEBNI I EDUKATIVNO RAZVOJNI PROGRAMI		Tijekom 2018. godine	na 31. 12. 2018.
Tretman ovisnika o drogama	Modificirana TZ / KLO	137	59
	PORTOs	94	13
Tretman ovisnika o alkoholu	Modificirana TZ / KLA	141	56
	TALK	179	67
Tretman seksualnih delinkvenata – PRIKIP		46	16
Trening kontrole agresivnog ponašanja - ART		24	3
Tretman počinitelja kaznenih djela s obilježjem nasilja NAS		29	21
Tretman počinitelja kaznenih djela u prometu		51	20
Trening socijalnih vještina – JUS-TSV		123	37
Zatvorenik kao roditelj		112	33
Vozač – čimbenik sigurnosti u prometu		62	7
Psihosocijalna podrška zatvorenicima s PTSP-om		37	18
UKUPNO		1035	350

Uz navedeno, tijekom godine 19 je zatvorenika sudjelovalo u grupnom tretmanu ovisnika o kockanju koji provodi psihijatar, dok je na kraju godine u tretman psihijatra bilo uključeno 74 zatvorenika ovisnika o kockanju. S obzirom na uočenu potrebu za tretmanom ove kategorije zatvorenika, tijekom 2018. godine završena je izrada programa psihosocijalnog tretmana ovisnika o kockanju, čija pilot provedba se planira početkom 2019. godine³.

Osim posebnih programa koji se provode grupno, za zatvorenike kod kojih je utvrđen kriminogeni rizik, odnosno tretmanska potreba, tretman se provodi i individualno kroz različite psihosocijalne i socijalno pedagoške intervencije. Tako se u 2018. godini sa 205 zatvorenika provodio individualni tretman ovisnosti o alkoholu, a sa 324 zatvorenika provodio se individualni tretman ovisnosti o drogama. U individualnom tretmanu psihijatra tijekom godine bilo je 14 zatvorenika zbog ovisnosti o kockanju, odnosno problema povezanih s kockanjem.

---

³ Program psihosocijalnog tretmana ovisnika o kockanju izrađuje se u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom i Udrugom za kreativni socijalni rad, o čemu je više moguće pronaći u poglavlju Suradnja s organizacijama civilnog društva i institucijama.

1.9. Suradnja s organizacijama civilnog društva i institucijama u osmišljavanju i provođenju programa i aktivnosti za zatvorenike

1.9.1. Programi i projekti organizacija civilnog društva financirani iz dijela prihoda od igara na sreću dodijeljenih Ministarstvu pravosuđa

Od 2017. godine u zatvorskom se sustavu provode programi i projekti udruga financirani iz dijela prihoda od igara na sreću dodijeljenih Ministarstvu pravosuđa.

Tijekom 2018. godine u tijeku je bila provedba druge godine trogodišnjih i dvogodišnjih programa odabranih na Javnom natječaju za prijavu projekata/programa udruga za projekte u području potpore provođenju pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora/odgojne mjere raspisanom u rujnu 2016. godine, kojim je obuhvaćeno 6 prioriternih područja:

- Potpora realizaciji programa tretmana sa specifičnim skupinama zatvorenika prema modelu koji se provodi u zatvorskom sustavu u kaznenim tijelima i priprema za nastavak tretmana na slobodi,
- Potpora realizaciji aktivnosti slobodnog vremena za zatvorenike i maloljetnike,
- Potpora unaprjeđenju i provođenju formalnog i neformalnog obrazovanja zatvorenika i maloljetnika,
- Priprema postpenalnog prihvata zatvorenika i maloljetnika,
- Aktivnosti socijalnog poduzetništva koje bi uz rad zatvorenika osiguravale izobrazbu za veću zapošljivost zatvorenika i maloljetnika po otpustu s izdržavanja kazne,
- Pružanje potpore zatvorenicima i maloljetnicima u očuvanju obiteljskih odnosa.

Provodilo se 14 programa, čija je vrijednost u drugoj godini provedbe iznosila 1.720.128,74 kn:

- „Trening socijalnih vještina u zatvorskom sustavu“, udruge Ambidekster klub,
- „Ostavi ljutnju iza rešetaka“ Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije,
- „Psihosocijalni tretman ovisnika zatvorenika“ Udruge za kreativni socijalni rad,
- „Uspješna edukacija za uspješnu rehabilitaciju - program edukacije stručnjaka u suzbijanju alkoholizma“ Hrvatskog saveza klubova liječenih alkoholičara,
- „Kreativni zatvori“ udruge Skribonauti,
- „Carpe diem - program potpore za život za vrijeme i nakon zatvora“ udruge „Svijet kvalitete“,
- „Obrazovanje u zatvorskom sustavu - pravo i prilika“ udruge Liga za prevenciju ovisnosti,
- „RE-Start“ Udruge za promicanje informatike, kulture i suživota,
- „Jačanje osobnih kapaciteta zatvorenika za uspješnu reintegraciju u društvo“ udruge Terra“,
- „Drugi način-socijalno poduzetništvo u zatvorskom sustavu“ udruge Anst 1700“,
- „Rešetke nisu prepreke“ udruge Roditelji u akciji – RODA,
- „Super tata bez prepreka“ Organizacije mladih „Status M“,
- „Čitateljski program“ Hrvatskog čitateljskog društva,
- „Psihosocijalna podrška zatvorenicima, njihovim partnerima i djeci“ Centra za Inkluzivne potpore „Idem“.

Jednogodišnji projekti koji su se provodili u 2018. godini odabrani na Javnom natječaju za prijavu projekata/programa udruga za projekte u području potpore provođenju pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora/odgojne mjere raspisanom studenom 2017. godine, kojim je također obuhvaćeno 6 prioriternih područja:

- Podrška u pripremi i organizacija postpenalnog prihvata zatvorenika i maloljetnika,
- Podrška unaprjeđenju i provođenju formalnog i neformalnog obrazovanja zatvorenika i maloljetnika,
- Podrška realizaciji aktivnosti slobodnog vremena za zatvorenike i maloljetnike,
- Podrška realizaciji radnih aktivnosti za zatvorenike,

- Podrška zatvorenicima i maloljetnicima u očuvanju obiteljskih odnosa,
- Povećanje kapaciteta službenika zatvorskog sustava za provođenje pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora i odgojne mjere.

Provodilo se 8 projekata, ukupne vrijednosti 1.139.910,00 kn:

- „Biram ispravan put“ Zajednice Pape Ivana XXIII,
- „Neprekinuta veza – povezujuće roditeljstvo u Kaznionici u Lepoglavi“ udruga Roditelji u akciji – RODA,
- „UČini više“ Udruga za promicanje informatike, kulture i suživota,
- „Libero“ Udruga za pomoć ovisnicima Vida,
- „Re-start“ Udruga za kreativni socijalni rad,
- „Uzorna kaznionica“ Hrvatskog društva likovnih umjetnika,
- „Edukacija službenika zatvorskog sustava za provođenje mindfulness programa – drugi stupanj Hrvatskog udruženja za bihevioralno-kognitivne terapije,
- „Treća kuća“ Humanitarne organizacije Zajednica Susret,

Uz navedeno, do kraja siječnja 2018. godine trajala je i provedba 15 jednogodišnjih projekata odabranih na Javnom natječaju za prijavu projekata/programa udruga za projekte u području potpore provođenju pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora/odgojne mjere raspisanom u rujnu 2016. godine, o kojima je izvještavano u Godišnjem izvješću o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda u 2017. godini.

U prosincu 2018. godine Ministarstvo pravosuđa raspisalo je novi Javni natječaj za financiranje projekata udruga usmjerenih pružanju podrške provođenju pojedinačnog programa postupanja/izvršavanja kazne zatvora ukupne vrijednosti 1.250.000,00 kn za financiranje projekata udruga u prioritetnom području: Povećanje kapaciteta službenika zatvorskog sustava i probacije za provođenje pojedinačnog programa postupanja/izvršavanja kazne zatvora. Odabrat će se najbolje ocijenjeni projekti koji će se zatim provoditi tijekom 2019. godine i dijelom 2020. godine.

1.9.2. Aktivnosti organizacija civilnog društva financirane iz drugih izvora

Osim programa i projekata financiranih iz proračuna Ministarstva pravosuđa, zatvorski sustav surađuje i s drugim udrugama na provođenju projekata financiranih iz drugih izvora, čije aktivnosti pokrivaju različita područja rada, kao što su: povećanje životnih vještina zatvorenika i maloljetnika, kreativni razvoj, razvoj znanja i vještina, rad s ovisnicima o drogama i alkoholu, sudjelovanje u rehabilitaciji zatvorenika ovisnika te postpenalni prihvati i tretman ovisnika, podrška razvijanju i održavanju odnosa zatvorenika i zatvorenica s obiteljima, a osobito djecom, psihosocijalna podrška, osobni rast i razvoj te duhovna obnova. Različita kaznena tijela tijekom 2018. godine ostvarivala su suradnju sa sljedećim udrugama, čije su aktivnosti financirane iz drugih izvora:

- Korak nade
- Udruga hrvatskih branitelja dragovoljaca domovinskog rata
- Udruga svetog Vinka Paulskog
- Udruga vojske bezgrješne
- Stijena
- Udruga roditelja „Korak po korak“
- „Logos“ – hrvatska udruga za logoterapiju
- Udruga za kreativni socijalni rad
- Krišna
- Taize
- Igra

- Udruga ASI – službe i inicijative adventista laika
- Kalibra – promicanje kulture čitanja i pismenosti zatvorenika
- MI – udruga roditelja djece i osoba s poteškoćama u razvoju
- Knjiga nad knjigama
- Centar za hagioterapiju Split
- Stijena resoc.

1.9.3. Suradnja s institucijama

Od državnih tijela i institucija, u području unaprjeđivanja programa za zatvorenike Uprava za zatvorski sustav i probaciju nastavila je tijekom 2018. godine uspješno surađivati s Uredom za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske, Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske, Referentnim centrom za ovisnosti Ministarstva zdravstva, Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo i dr.

Također se nastavila ostvarivati i proširivati suradnja sa znanstveno-obrazovnim institucijama, primarno ona utemeljena na sporazumima o suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom od 2007. godine, s Filozofskim fakultetom, Odsjekom za psihologiju od 2013. godine te s Odsjekom za psihologiju Hrvatskih studija od 2014. godine. Ovakav oblik suradnje uključuje obveze zatvorskog sustava prema studentskoj praksi i vježbama, održavanje povremenih radionica i predavanja kao i suradnju u zajedničkim stručnim programima i znanstveno-istraživačkim projektima.

Nakon što je u prethodnim godinama u suradnji s Odsjekom za kriminologiju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta izrađen posebni programa tretmana ovisnika o drogama pod nazivom Prevenirana ovisničkog recidiva treningom i osnaživanjem (PORTOs), tijekom 2018. godine nastavljena je suradnja kroz superviziju i pružanje stručne podrške tijekom provedbe ovog programa te edukacije službenika i vanjskih suradnika za njegovu provedbu, što je dijelom organizirano i financirano kroz već spomenuti program „Psihosocijalni tretman ovisnika zatvorenika“ Udruge za kreativni socijalni rad. Kroz isti program, profesori s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta tijekom 2018. godine pružali su podršku i vođenje službenicima zatvorskog sustava i probacije u izradi posebnog programa tretmana ovisnika o kockanju te u pripremi pilot provedbe ovog novog programa.

1.10. Pogodnosti zatvorenika

Pogodnosti predstavljaju skup poticajnih mjera usmjerenih na smanjivanje negativnih učinaka zatvaranja i poticanje u ostvarivanju programa izvršavanja radi ostvarivanja svrhe izvršavanja kazne zatvora. Sastoje se od ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora te češćih dodira s vanjskim svijetom. Pogodnosti razvrstavanja u odjel s blažim uvjetima unutar kaznionice i zatvora koriste se samo u kaznenim tijelima u kojima su takvi odjeli ustrojani. Odluku o odobravanju pogodnosti donosi upravitelj na temelju procjene uspješnosti u provedbi pojedinačnog programa izvršavanja kazne, vodeći se načelom individualizacije.

Tablica 28. Pogodnosti i njihova zlouporaba tijekom 2018. godine

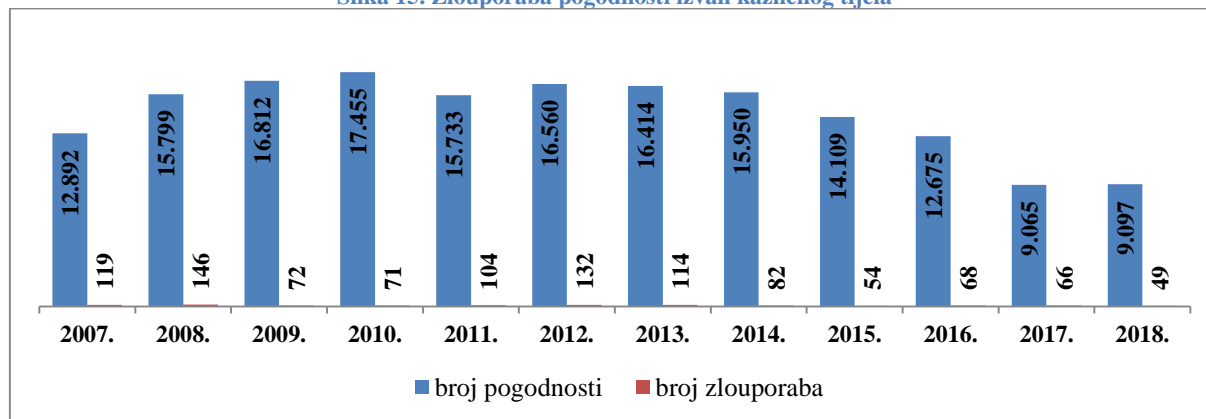
VRSTE POGODNOSTI		br. zatvorenika koji su koristili pogodnosti	broj iskorištenih pogodnosti	broj zatvorenika koji su zlorabili pogodnosti	broj zlouporaba pogodnosti
Pogodnosti izvan kaznenog tijela	izlazak s posjetom	781	3085	5	5
	izlazak bez posjete	32	54	0	0
	izlazak u mjesto prebivališta, boravišta	874	5124	38	38
	terapijski izlazak	15	85	0	0
	izvanredni izlazak	222	291	2	2
	godišnji odmor izvan kaznenog tijela	230	359	4	4
	izlazak s odgajateljem	33	68	0	0
	prigodni skupni izlazak	34	23	0	0
Pogodnosti u kaznenom tijelu	nagradni dopust	8	8	0	0
	produžena posjeta	409	762	0	0
	posjet bez nadzora	219	686	0	0
	posjet u posebnoj prostoriji bez nadzora	383	1082	0	0
	posebne nagrade	336	482	0	0
	raspored (čl. 130. st. 1. t. 11. ZIKZ-A)	270	121	0	0

Tijekom 2018. godine upravitelji su odobrili 270 pogodnosti rasporeda zatvorenika u odjel s blažim uvjetima izdržavanja kazne iste kaznionice, odnosno zatvora.

Broj odobrenih pogodnosti izvan kaznenog tijela povezan je s smanjenjem broja zatvorenika koji su bili upućeni u poluotvorene i otvorene uvjete izdržavanja kazne, a koji spadaju u skupinu onih kojima se najčešće odobravaju pogodnosti izvan kaznenog tijela.

Zlouporebe pogodnosti izvan kaznenog tijela uglavnom su se manifestirale u kašnjenju s odobrenih pogodnosti te povratku u kaznionicu ili zatvor pod utjecajem alkohola.

Slika 15. Zlouporaba pogodnosti izvan kaznenog tijela

1.11. Premještaj zatvorenika

Temeljem članka 151. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, o premještaju na izdržavanje kazne u drugu kaznionicu ili zatvor odlučuje Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju na prijedlog upravitelja kaznionice ili zatvora u kojem zatvorenik izdržava kaznu.

Upravitelj može predložiti premještaj zatvorenika radi ostvarivanja programa izvršavanja ili kad je to nužno zbog organizacije izvršavanja kazne i sigurnosti.

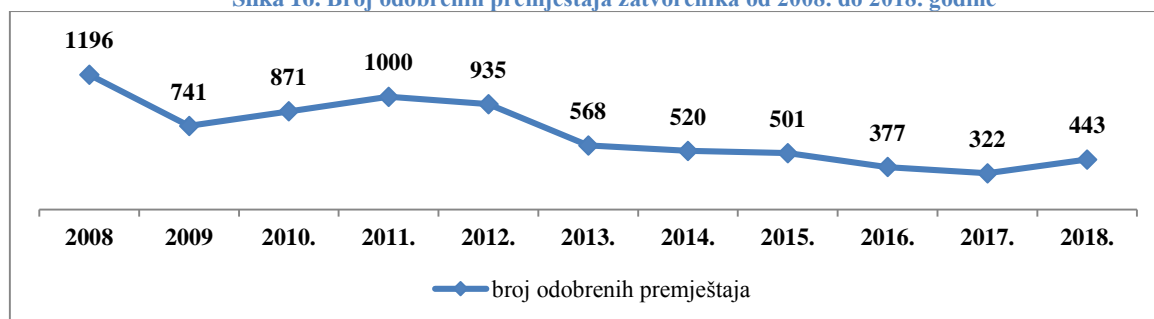
Temeljni kriteriji za premještaj zatvorenika u blaže uvjete izvršavanja rezultati su provedbe programa izvršavanja kazne, sigurnosna procjena, procjena vjerojatnosti zlouporabe blažih uvjeta izdržavanja kazne, odnosno sigurnost zajednice.

Upravitelj kaznionice ili zatvora obvezno razmatra mogućnost premještaja u odjel ili kaznionicu, odnosno zatvor s blažim uvjetima nakon izdržane polovice kazne, a nakon toga svakih šest mjeseci.

Tijekom 2018. godine zaprimljeno je 488 prijedloga upravitelja za premještaj zatvorenika. Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju pozitivno je riješio 443 prijedloga, a odbio je 45 prijedloga.

Najveći broj zatvorenika premješten je u zatvorene uvjete (iz drugih zatvorenih, poluotvorenih ili otvorenih uvjeta), dok je manji broj zatvorenika premješten u blaže penalne uvjete (poluotvorene ili otvorene uvjete).

Slika 16. Broj odobrenih premještaja zatvorenika od 2008. do 2018. godine

Broj prijedloga za premještaj povećan je za 1,64% u odnosu na 2017. godinu, kada je zaprimljeno 480 predmeta. Primjena Okvirnih mjera za upućivanje i razvrstavanje zatvorenika na izdržavanju kazne zatvora doprinijela je ujednačenosti postupanja na osnovu transparentnih kriterija.

Povećanje broja zatvorenika u zatvorenim uvjetima posljedično je utjecalo i na povećanje broja prijedloga za premještajem zatvorenika iz organizacijskih i sigurnosnih razloga.

U 2018. godini povećan je broj premještaja istražnih zatvorenika te se ukupno 25,51% premještaja odnosilo na zatvorenike u istražnom zatvoru koji su premješteni uz suglasnost nadležnog suda, a u svrhu omogućavanja nesmetanog kretanja osoba s invaliditetom, smanjenja prenapučenosti i smještaja istražnih zatvorenika sukladno međunarodnim standardima i praksi Europskog suda za ljudska prava.

1.12. Transferi (premještaji) zatvorenika radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora

Sukladno Konvenciji o transferu osuđenih osoba Vijeća Europe (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 14/94 i 5/01) i Dodatnom protokolu (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 5/08) uz navedenu Konvenciju koje je Republika Hrvatska ratificirala, Zakonu o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima (Narodne novine, broj 178/04) i Zakonu o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine, br. 91/10, 81/13, 124/13, 26/15, 102/17 i 68/18), Republika Hrvatska preuzima izvršavanje kazne zatvora hrvatskih državljana, odnosno državljana država članica Europske unije s prijavljenim prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj, na koju su osuđeni u drugoj državi kako bi preostali dio kazne izdržali u Republici Hrvatskoj.

Također, u okviru zatvorskog sustava Republike Hrvatske, sukladno navedenim propisima i uz primjenu načela uzajamnog priznavanja, stranim državljanima osuđenima na kaznu zatvora u Republici Hrvatskoj omogućuje se premještaj (transfer) u druge države (države njihova državljanstva, prebivališta odnosno boravišta) radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora.

Premještaj (transfer) zatvorenika moguć je jedino uz suglasnost nadležnih državnih tijela države iz koje se zatvorenik premješta i države u koju se zatvorenik premješta.

Cilj kojeg se teži ostvariti realizacijom premještaja zatvorenika (transfera) u drugu državu radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora jest pridonosenje socijalnoj rehabilitaciji i reintegraciji zatvorenika u društvo.

Tijekom 2018. godine realizirano je 5 (pet) premještaja (transfera) zatvorenika iz Republike Hrvatske u drugu državu radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora, te 9 (devet) premještaja (transfera) iz druge države u Republiku Hrvatsku radi daljnjeg izdržavanja kazne zatvora.

Tablica 29. Premještaj (transfer) zatvorenika

Premještaj zatvorenika (transfer) iz Republike Hrvatske u drugu državu na daljnje izdržavanje kazne zatvora:			Premještaj zatvorenika (transfer) u Republiku Hrvatsku iz drugih država na daljnje izdržavanje kazne zatvora:		
—	Republiku Sloveniju	1	—	Savezne Republike Njemačke	2
—	Bugarsku	1	—	Republike Austrije	3
—	Crnu Goru	3	—	Kraljevine Švedske	1
—			—	Bosne i Hercegovine	3
	Ukupno	5		Ukupno	9

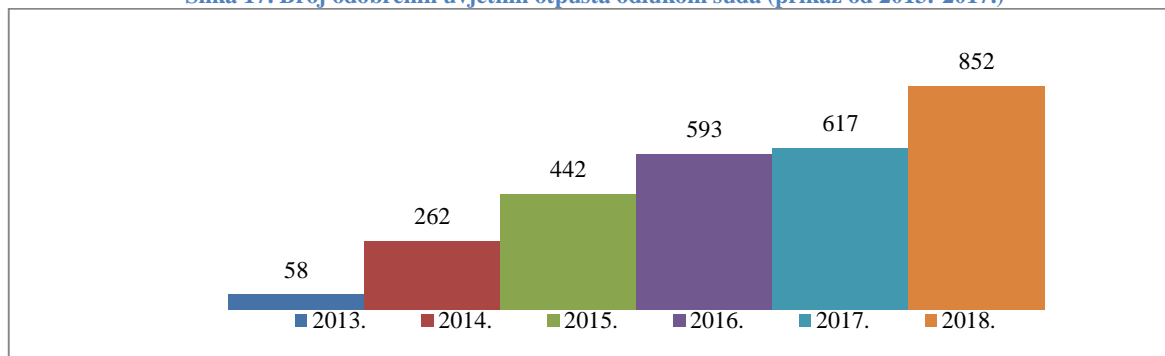
1.13. Uvjetni otpust zatvorenika

Sukladno odredbama članka 59. KZ/11, sud može otpustiti osuđenika s izdržavanja kazne zatvora ako je izdržao najmanje jednu polovinu kazne na koju je osuđen, ali ne manje od tri mjeseca, ako se osnovano očekuje da neće počinuti kazneno djelo te ako na to pristaje.

Sve odluke vezane uz uvjetni otpust zatvorenika (povodom prijedloga za uvjetni otpust ili postupka pokrenutog po službenoj dužnosti) donosi županijski sud nadležan po sjedištu kaznionice ili zatvora (sudac izvršenja kao pojedinac nadležan je za odobravanje uvjetnog otpusta do 3 mjeseca, a sudsko vijeće kojim predsjedava sudac izvršenja nadležno je za odobravanje uvjetnog otpusta u dužem trajanju), a prema proceduri propisanoj izmijenjenim odredbama Zakona o izvršavanju kazne zatvora iz 2013. godine (ZOID ZIKZ/13).

Tijekom petogodišnje primjene, od 2013. do 2018. godine, očekivano konstantno raste broj odobrenih uvjetnih otpusta odlukom suda. Naime, 2017. godine Povjerenstvo za uvjetni otpust je završilo s radom te je na taj način ukinut pravni dualizam u odlučivanju o uvjetnom (više u Izvješću o stanju i radu kaznionica, zatvora i odgojnih zavoda za 2017. godinu, <https://pravosudje.gov.hr/strategije-planovi-i-izvjesca/6346>).

Slika 17. Broj odobrenih uvjetnih otpusta odlukom suda (prikaz od 2013.-2017.)

Županijski sudovi su tijekom 2018. godine odobrili uvjetni otpust za ukupno 852 zatvorenika, što predstavlja povećanje od 38,09 % u odnosu na prethodnu 2017. godinu kada su odobrili 617 uvjetna otpusta.

1.14.Prava zatvorenika i njihova zaštita

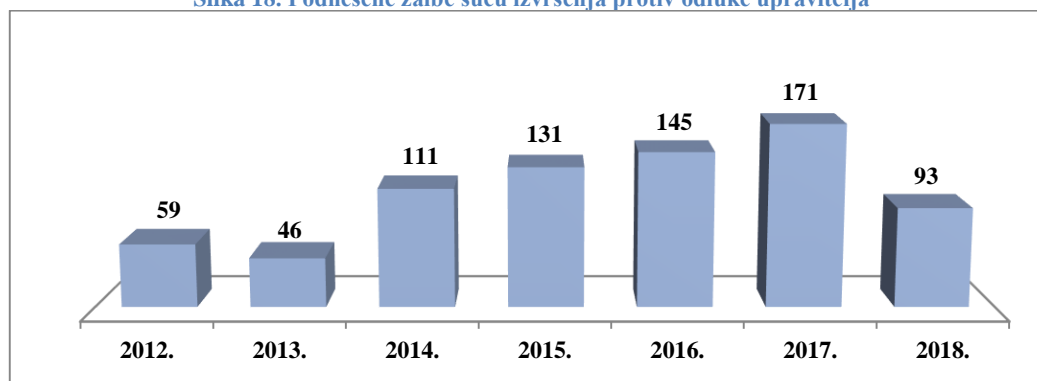
Temeljna ljudska prava propisana su Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima, i Zakonom o izvršavanju kazne zatvora.

Zabranjena je diskriminacija zatvorenika po bilo kojoj osnovi. Ograničavanje zatvorenika u temeljnim pravima dopušteno je samo u granicama nužnim za ostvarivanje svrhe izvršavanja kazne zatvora, odnosno iz razloga održavanja reda i sigurnosti i u postupku propisanom Zakonom o izvršavanju kazne zatvora.

Zaštita prava zatvorenika propisana je Zakonom o izvršavanju kazne zatvora i u nadležnosti je suca izvršenja. Ostvaruje se podnošenjem žalbe ili pritužbe sucu izvršenja, te zahtjevom za sudsku zaštitu.

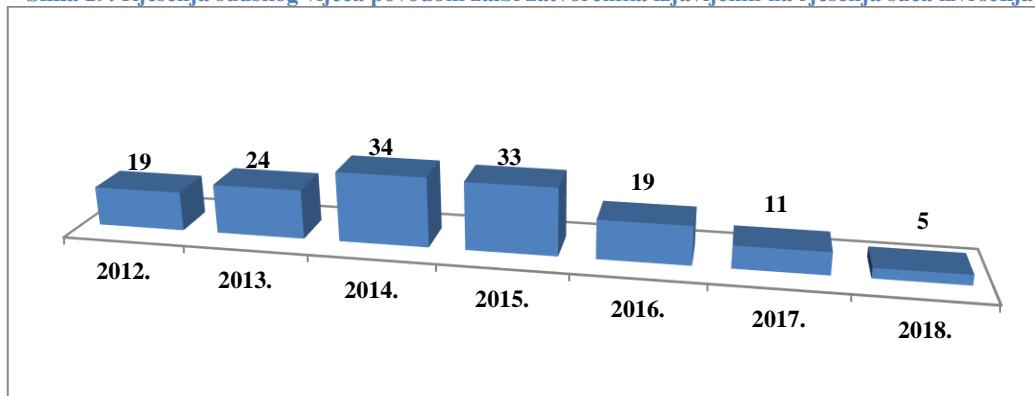
U 2018. godini podneseno je 93 žalbe nadležnom sucu izvršenja. Za razliku od 2017. godine to je smanjenje za 78 žalbi, što predstavlja znatno smanjenje.

Slika 18. Podnesene žalbe sucu izvršenja protiv odluke upravitelja

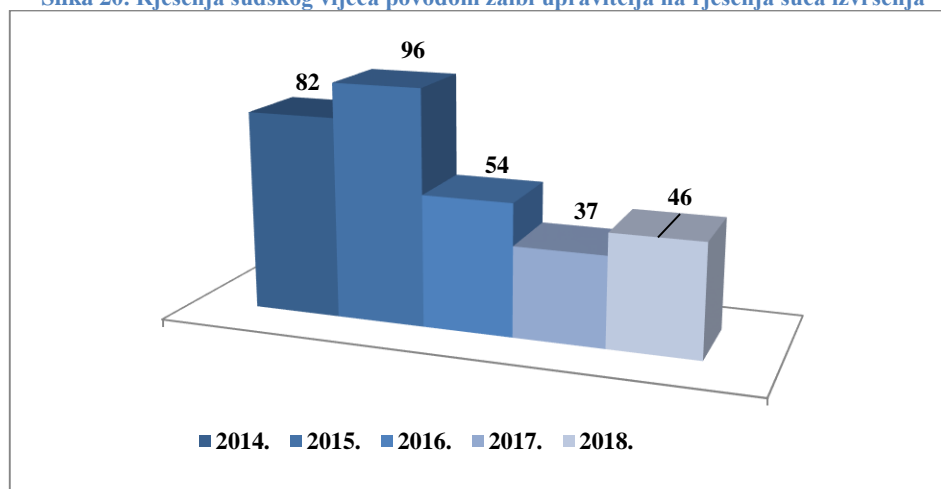
Protiv rješenja suca izvršenja zatvorenik može podnijeti žalbu sudskom vijeću nadležnog županijskog suda. U 2018. godini podneseno je 5 žalbi što je za 6 manje nego u 2017. godini. Sve su žalbe odbijene.

Slika 19. Rješenja sudskog vijeća povodom žalbi zatvorenika izjavljenih na rješenja suca izvršenja

Protiv navedenog rješenja suca upravitelji također mogu podnijeti žalbu sudskom vijeću nadležnog županijskog suda. Tako je u 2018. godini podneseno 46 žalbi, što je za 9 više nego u 2017. godini. Tri žalbe su usvojene dok su ostale odbijene.

Slika 20. Rješenja sudskog vijeća povodom žalbi upravitelja na rješenja suca izvršenja

1.15. Pritužbe zatvorenika

Radi zaštite temeljnih ljudskih prava zatvorenici imaju pravo podnijeti pritužbu Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa koji obavlja nadzor nad zakonitošću rada kazionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara te njihova postupanja sa zatvorenicima. U odnosu na ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu ili izobrazbu zatvorenici se mogu pritužiti i nadležnim ministarstvima.

Također, zatvorenici imaju pravo podnositi pritužbe i pučkom pravobranitelju, pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, pravobraniteljici za djecu, pravobranitelju za zaštitu osoba s invaliditetom te međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava kojih je Republika Hrvatska članica. Zatvorenicima se jamči tajnost dopisivanja s tijelima državne vlasti, pravobraniteljima i navedenim međunarodnim organizacijama.

U 2018. godini Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav i probaciju podnesene su ukupno 203 pritužbe.

Pritužbe zatvorenika odnosile su se prvenstveno na:

- uvjete smještaja (30 pritužbi)
- zdravstvenu zaštitu (25 pritužbi)
- postupanje službenika (84 pritužbe)

- kršenje ostalih ljudskih prava (15 pritužbe)
- odluke sudova, DORH-a, obavijesti i sl. (49 pritužba).

1.16. Zahtjevi zatvorenika za naknadu štete

Svaki zatvorenik kojem je nezakonito uskraćeno neko pravo ili je bio izložen bilo kakvom obliku mučenja, zlostavljanja ili ponižavanja, ima pravo na naknadu štete.

Tijekom 2018. godine zaprimljena su 32 zahtjeva za naknadu štete od strane zatvorenika. Najviše zahtjeva za naknadom štete podneseno je zbog uvjeta smještaja. Navedeni postupci su u tijeku te će o osnovanosti podnesenih zahtjeva odlučiti sud.

2. ČIMBENICI SIGURNOSNIH RIZIKA – POKAZATELJI STANJA I RADA

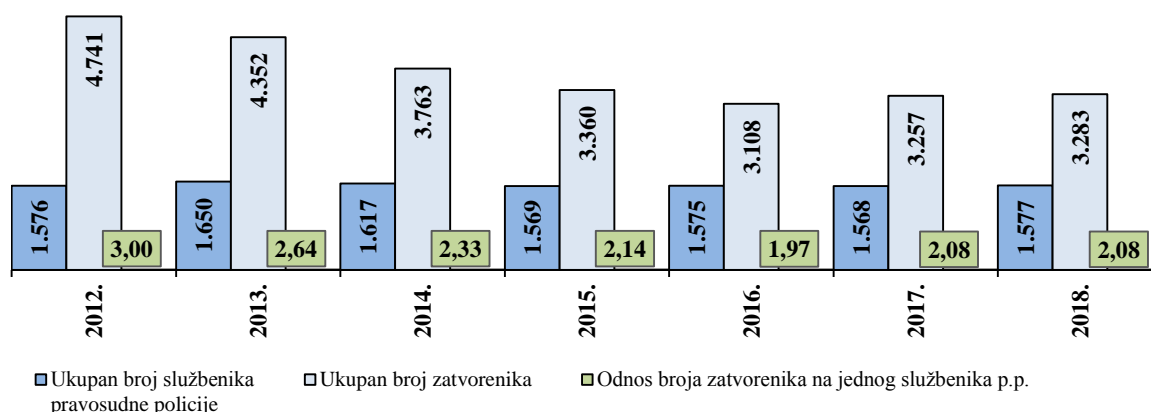
Državni službenici odjela osiguranja osiguravaju kaznionicu, odnosno zatvor, osobe i imovinu, nadziru zatvorenike, sudjeluju u provedbi pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora uz održavanje unutarnjeg reda i stege, sprovode zatvorenike i obavljaju druge poslove propisane Zakonom o izvršavanju kazne zatvora. Poslovi odjela osiguranja kaznenih tijela su: dežurstvo, vanjsko osiguranje, unutarnje osiguranje, pretraga i sprovođenje.

2.1. Uvod – ocjena stanja sigurnosti

Na dan 31. prosinac 2018. godine došlo je do blagog povećanja broja zatvorenika u odnosu na 2017. godinu, a i broj službenika pravosudne policije u odnosu na 2017. godinu veći je za 9 službenika. Sagledavajući kretanje broja zatvorenika, napominje se da je to samo jedan od elementa koji se uzimaju i sagledavaju kroz provođenje svih aktivnosti i imaju značajan utjecaj na upravljanje sigurnosnim rizicima. U tom smislu, između ostalih, ističe se još nekoliko elemenata koji imaju neposredan utjecaj na sustav sigurnosti i rad službenika, kao što su: struktura zatvorenika, postojeći i procijenjeni sigurnosni rizici, mjere sigurnosti i mjere vezane uz prevenciju incidentnih događaja, arhitektonska rješenja kaznenih tijela i ostalo. Neizostavan dio tih procesa uključuje i sustavno praćenje svih varijabli i promjena u okruženju, a kako bi se pravovremeno osigurala odgovarajuća reakcija i osigurala održivost sustava sigurnosti.

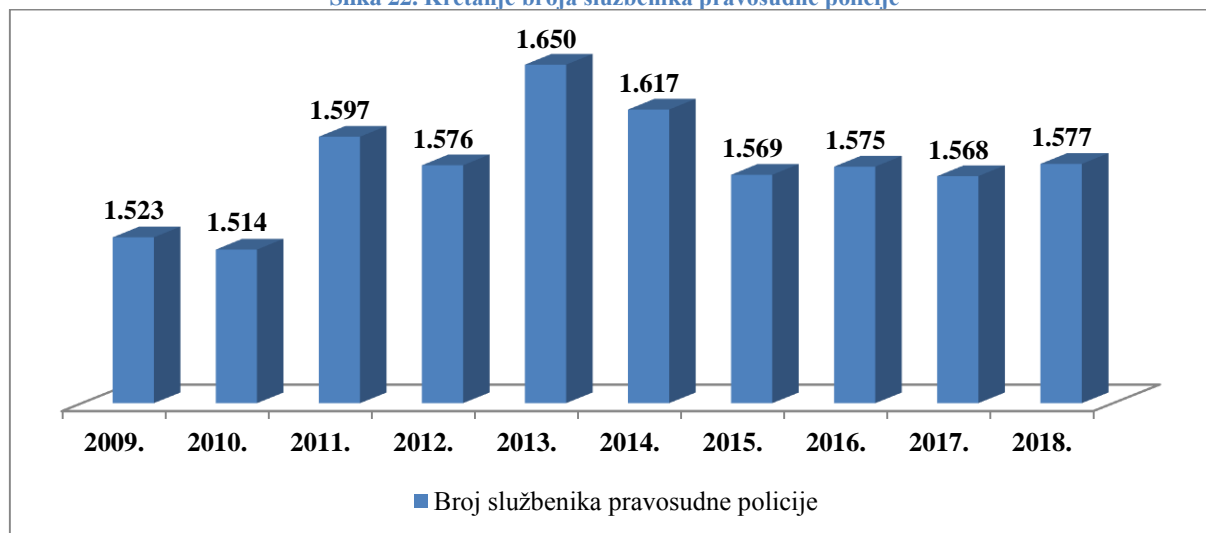
Odnos broja zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije identičan je odnosu iz 2017. godine, a na dan 31. prosinca 2018. godine, taj odnos je nešto veći od dva zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije. Međutim, uzme li se u obzir prilikom izračuna odnosa samo ona kaznena tijela u kojima je ustrojen Odjel osiguranja, odnos je nešto povoljniji i na dan 31.12.2018. godine iznosi 2,05 zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije.

Slika 21. Odnos broja zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije (stanje na dan 31. prosinca 2018.)

U 2018. godini, došlo je do porasta broja službenika u odnosu na 2017. godinu (devet službenika više u odnosu na prethodnu godinu). Usporedimo li razdoblje prikazano na gornjoj slici, ukupan broj službenika pravosudne policije u 2018. godini gotovo je identičan podatku iz 2016. godine i značajno manji u odnosu na 2013. godinu, kada poprima najviše vrijednosti. Trenutni broj službenika, uz istovremenu usporedbu s mnogim pokazateljima stanja i rada te kretanjem ukupnog broja zatvorenika i odnosom koji iz toga proizlazi, možemo ocijeniti zadovoljavajućim. Prosječna dob službenika pravosudne policije je 40,84 godine. Naglašava se da je potrebno voditi računa o planiranju zapošljavanja novih službenika pravosudne policije, a posebno uzimajući u obzir činjenicu potrebnog vremena za njihovo osposobljavanje za samostalno obavljanje poslova i službenih zadaća. U tom kontekstu, od iznimne važnosti je i kontinuirano sagledavanje organizacijske strukture i modela rada, a koji imaju neposredan učinak i dovode do više razine učinkovitosti i kvalitete u obavljanju svih poslova.

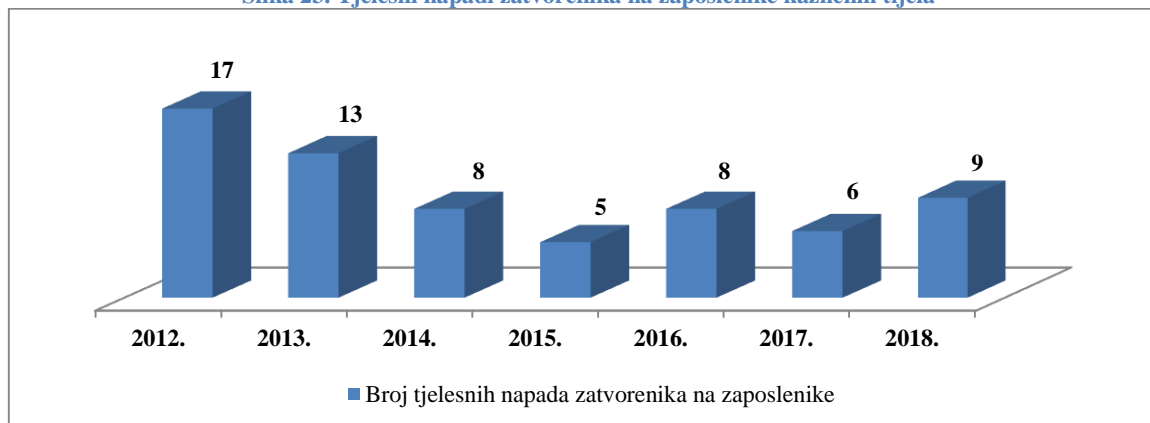
Slika 22. Kretanje broja službenika pravosudne policije

Broj tjelesnih napada zatvorenika na zaposlenike kaznenih tijela, u odnosu na 2017. godinu, u porastu je za tri takva evidentirana slučaja tijekom 2018. godine. Kod evidentiranih slučajeva, riječ je o trenutnim reakcijama zatvorenika na određenu situaciju, a ne planiranom i prethodno osmišljenom napadu, u kojima nije došlo do težih ozljeda zaposlenika.

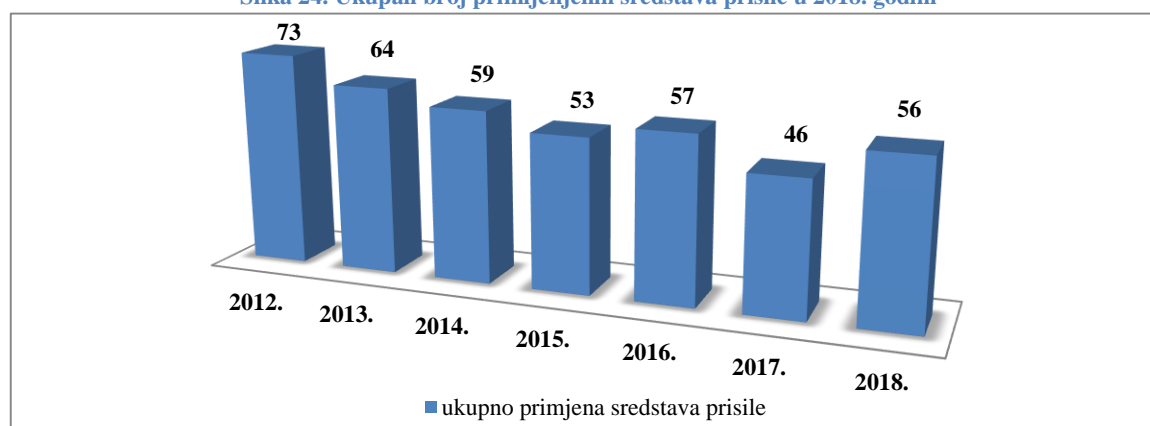
Slika 23. Tjelesni napadi zatvorenika na zaposlenike kaznenih tijela

2.2.Primjena sredstava prisile

Zakon o izvršavanju kazne zatvora određuje da se sredstva prisile mogu se primijeniti samo kada je to nužno da se spriječi bijeg zatvorenika, tjelesni napad na službenike ili druge osobe, nanošenje ozljeda drugim osobama, samoozljeđivanje, namjerno prouzrokovanje materijalne štete, ili radi savladavanja pasivnog ili aktivnog otpora zatvorenika. Prisila se može primijeniti i protiv osoba koje oslobađaju zatvorenike, napadaju na zatvorenike, protupravno ulaze u objekt ili prostore kaznionice, odnosno zatvora ili ako se neovlašteno nalaze unutar objekta ili prostora kaznionice, odnosno zatvora. Sredstva prisile jesu: zahvati za privođenje i tehnike obrane, palica, raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima, električni paralizator, mlazovi s vodom, podražavajuća kemijska sredstva i vatreno oružje. Između sredstva prisile, primijenit će se ono koje najmanje ugrožava zdravlje i život pojedinca, kojim se uspješno savladava otpor, a razmjerno je pogibelji koja prijeti.

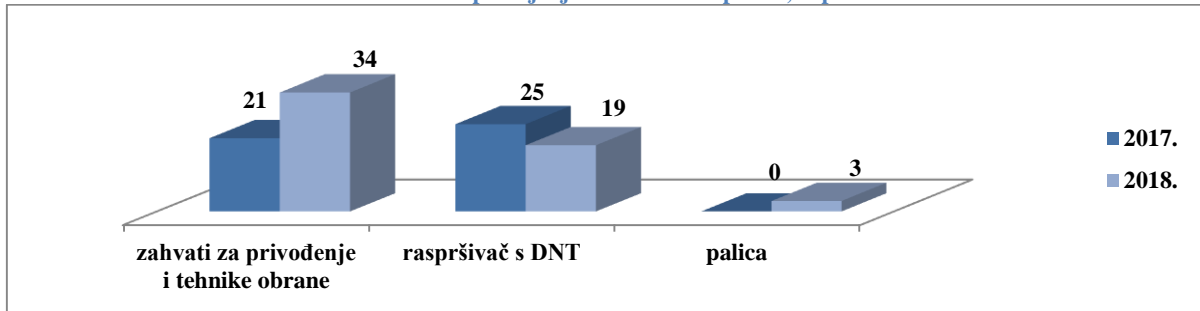
Slika 24. Ukupno broj primijenjenih sredstava prisile u 2018. godini

U 2018. godini evidentirano je ukupno 56 primjena sredstava prisile, što je za 10 slučajeva više u odnosu na 2017. godinu. U odnosu na broj zatvorenika koji su bili tijekom 2018. godine (11352) pojavnost primjene sredstava prisile je jako mala.

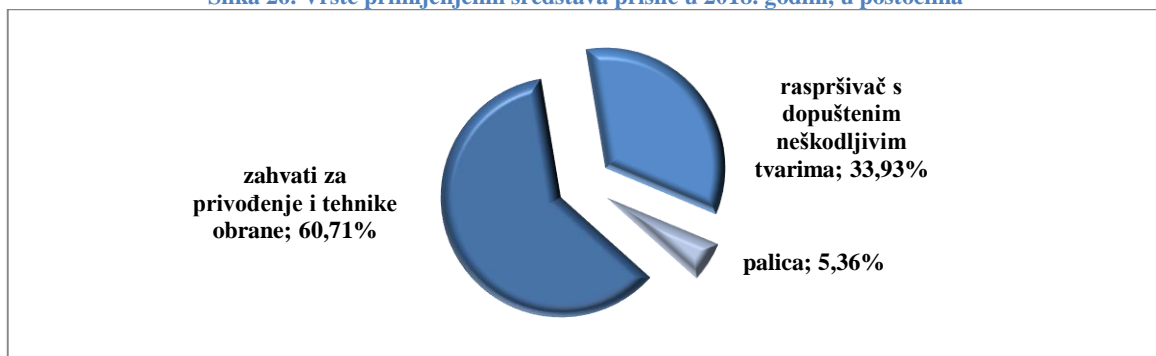
Primjena sredstava prisile posljednja je mjera kojom se osigurava red i disciplina među zatvorenicima (maloljetnicima), međutim, u slučajevima kada je nužna primjena sredstava prisile, uz uvažavanje postupnosti u izboru primijenjenog sredstva, od službenika se očekuje odlučnost u postupanju, kako bi se na učinkovit način spriječile sve moguće štete. U zadnje tri godine sredstva prisile: električni paralizator, mlazovi s vodom, podražavajuća kemijska sredstva i vatreno oružje nisu primijenjeni niti u jednom slučaju.

Slika 25. Vrste primijenjenih sredstava prisile, usporedba

Tijekom 2018. godine, u najvećem broju slučajeva primjene sredstava prisile, došlo je do primjene zahvata za privođenje i tehnike obrane (60,71%), zatim slijedi raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima (33,93%), te primjena palice (5,36%).

Slika 26. Vrste primijenjenih sredstava prisile u 2018. godini, u postocima

U 2018. godini kao specifičnost u odnosu na protekla razdoblja u odnosu na praćenje primjene sredstava prisile je činjenica da je došlo do primjene palice, evidentirana su tri slučaja primjene palice (Kaznionica u Lepoglavi 2, Odgojni zavod u Turopolju 1) što predstavlja povećanje od 3 slučaja u odnosu na 2017. godinu, dok primjena raspršivača s dopuštenim neškodljivim tvarima bilježi pad i to 6 slučajeva manje u odnosu na 2017. godinu.

Raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima smatra se najblažim sredstvom prisile (uz zahvate za privođenje) zbog načina primjene koji osigurava sigurnost i bitno smanjuje rizik nastanka ozljeda, kako za zatvorenika prema kojem se to sredstvo prisile primjenjuje, tako i za službenika koji ga koristi za savladavanje otpora zatvorenika. U praksi, raspršivač s dopuštenim neškodljivim tvarima se pokazuje kao iznimno korisno i pouzdano sredstvo prisile, a njegova primjena zbog osobina koje ima, dopuštena je i kod savladavanja pasivnog otpora zatvorenika.

Kao razlozi primjene sredstava prisile prevladavaju situacije primjene sredstava prisile radi neizvršavanja zakonite naredbe (aktivni ili pasivni otpor), a na što u postotku otpada 50%. Slijede situacije primjene sredstava prisile radi sprječavanja tjelesnog napada zatvorenika na drugog zatvorenika, a na što u postotku otpada 26,78% i sprječavanje tjelesnog napada na službenike u udjelu od 16,07%, od ukupno izražene vrijednosti prikazanih praćenih i evidentiranih kategorija razloga primjene sredstava prisile.

Tablica 30. Razlozi primjene sredstava prisile

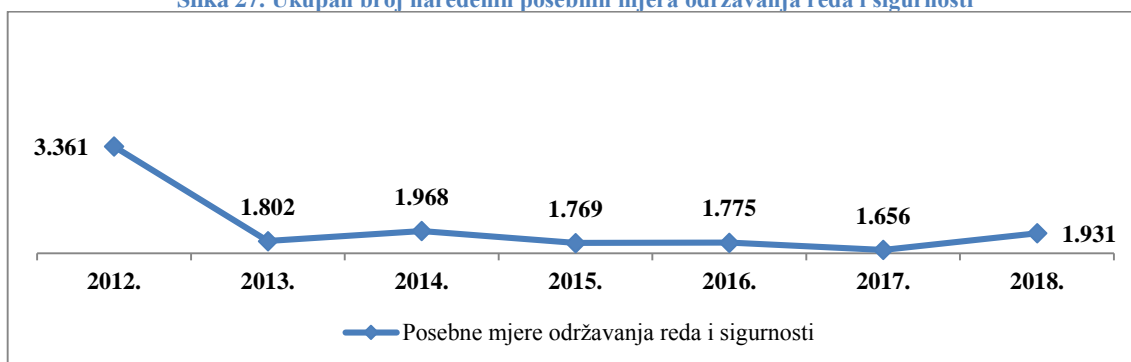
RAZLOG PRIMJENE SREDSTVA PRISILE / GODINA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
spriječavanje bijega	8	4	2	1	2	0	2
spriječavanje samoozljeđivanja	15	3	8	1	10	2	1
neizvršavanje zakonite naredbe (aktivni ili pasivni otpor)	6	38	32	39	37	16	28
spriječavanja tjelesnog napada na službenike	15	13	8	4	8	8	9
spriječavanje tjelesnog napada zatvorenika na drugog zatvorenika	36	13	10	10	4	18	15
spriječavanje prouzrokovanja materijalne štete	4	5	5	1	3	3	1
UKUPNO	84	76	65	56	64	47	56

Iz usporedbe evidentiranih podataka u 2018. i 2017. godini, u porastu su vrijednosti vezane uz neizvršavanje zakonite naredbe (aktivni ili pasivni otpor) i to 12 slučajeva više. Gledajući ukupan broj zatvorenika koji su boravili u kaznenim tijelima tijekom 2018. godine i dalje su slučajevi primjene sredstava prisile u ovoj kategoriji vrlo rijetki i iznose svega 0,24%, odnosno primjena sredstava prisile zbog neizvršavanja zakonite naredbe primijenjena je na svakom 405 zatvoreniku.

2.3. Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti

Članak 135. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, između ostaloga, određuje da će se prema zatvoreniku koji ugrožava red i sigurnost ili prijeti ugrožavanju reda i sigurnosti provoditi posebne mjere održavanja reda i sigurnosti. Naređivanje provođenja posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti u nadležnosti je upravitelja ili osobe koju on ovlasti, odnosno u slučaju primjene posebne mjere održavanja reda i sigurnosti - osamljenja, na prijedlog upravitelja i uz prethodno mišljenje liječnika, odluku o izvršavanju mjere donosi sudac izvršenja. Propisano je i provođenje određenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti koje se mogu provoditi prema zatvoreniku kojemu je određen istražni zatvor.

Slika 27. Ukupan broj naređenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti

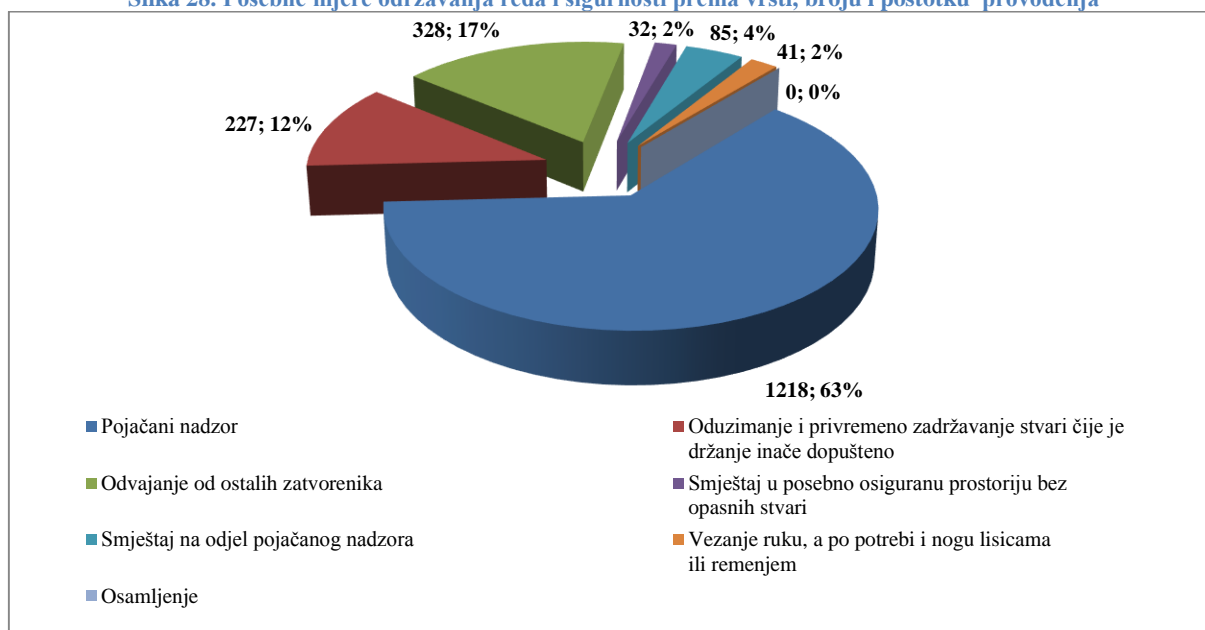
U odnosu na 2017. godinu, ukupan broj naređenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti tijekom 2018. godine, u porastu je za 275 izvršenih mjera, odnosno 2018. godine posebna mjera održavanja reda i sigurnosti primijenjena je na svakom petom zatvoreniku.

Posebna mjera održavanja reda i sigurnosti – pojačani nadzor, podrazumijeva češće motrenje zatvorenika tijekom obavljanja dnevnih aktivnosti i noću. Odvajanje od ostalih zatvorenika izvršava se smještajem zatvorenika u jednokrevetnu sobu najdulje do trideset dana. Tijekom izvršavanja ove mjere zatvorenik sudjeluje u svim aktivnostima utvrđenim pojedinačnim programom izvršavanja kazne zatvora, a koje se mogu provoditi u prostoriji u kojoj je

zatvorenik smješten. Smještaj na odjel pojačanog nadzora može se narediti samo u zatvorenim kaznionicama, odnosno zatvorima, mjera se obvezno preispituje svaka tri mjeseca, a naređuje ju upravitelj. Osamljenjem se zatvoreniku onemogućuje veza s drugim zatvorenicima izdvajanjem iz skupnog načina izdržavanja kazne zatvora i zajedničkih aktivnosti, a primjenjuje se prema zatvorenicima koji svojim postupcima ozbiljno ugrožavaju sigurnost kaznenog tijela.

Pojačani nadzor je posebna mjera održavanja reda i sigurnosti s najvećim udjelom u 2018. godini (63,08 %), dok mjera osamljenja u 2018. godini nije primijenjena.

Slika 28. Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti prema vrsti, broju i postotku provođenja

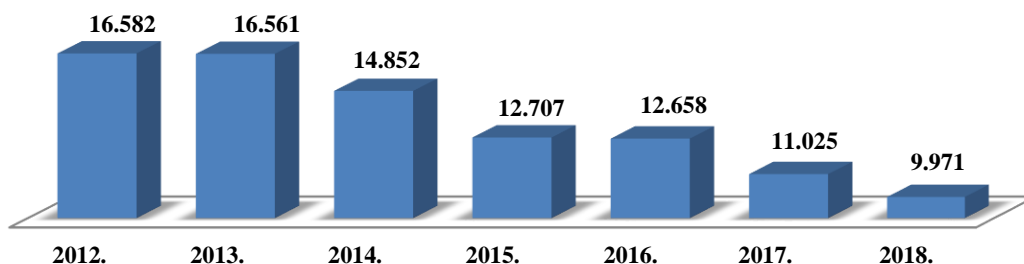

2.4. Testiranje zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu te na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu

Testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu te na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu provode se prema pravilima medicinske struke, a zatvorenika se može u svako doba testirati. Najčešće se testiranja provode kao ciljane, po uočenoj potrebi i procjeni, a obavljaju se i redovna kod dolaska zatvorenika u kaznionicu ili zatvor s korištenja pogodnosti izlaska i prilikom samostalnog javljanja zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora. Nadalje, riječ je preventivnom djelovanju kojim se nastoji onemogućiti unos, konzumacija i eventualna zlouporaba alkohola, droga i svih drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava, uz istovremeno djelovanje u poduzimanju odgovarajućih zdravstvenih, tretmanskih i sigurnosnih mjera.

Tijekom 2018. godine izvršeno je 9.971 testiranje zatvorenika na prisutnost alkohola, droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu, odnosno testirano je 87,8% zatvorenika.

Slika 29. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola, droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu

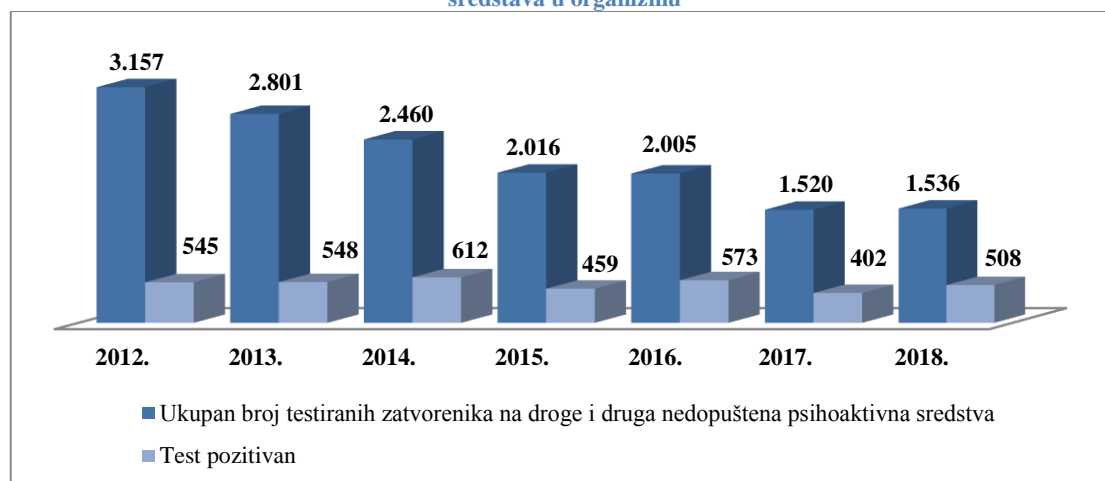
■ Ukupan broj testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola te na prisutnost droga ili drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu

Od ukupnog broja testiranih 622 zatvorenika bilo je pozitivno na alkohol, drogu i druge nedopuštene psihoaktivna sredstva, odnosno njih 6,2%. Slučajevi pozitivnih rezultata na testu vezani su uz prijam zatvorenika po određivanju istražnog zatvora - privođenje, samostalnog javljanja na izdržavanje kazne zatvora i povratka u kazneno tijelo s korištenja pogodnosti izlaska iz kaznionice ili zatvora.

Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu povećan je za 1,05% (16 testiranja više) u odnosu na broj testiranja prethodne godine. Pozitivno je bilo njih 33,07%, dok je 2017. godine pozitivno bilo 26,44% testiranih zatvorenika, što je porast od 5,58%.

Naglašava se kako se najveći broj pozitivnih rezultata na testu odnosi na zlouporabu propisane medicinske terapije zatvorenika u kaznenom tijelu, a ostali dio na zaprimanje istražnih zatvorenika, javljanje osuđenika na izdržavanje kazne zatvora, povratak zatvorenika u kazneno tijelo s korištenja pogodnosti izlaska i drugo.

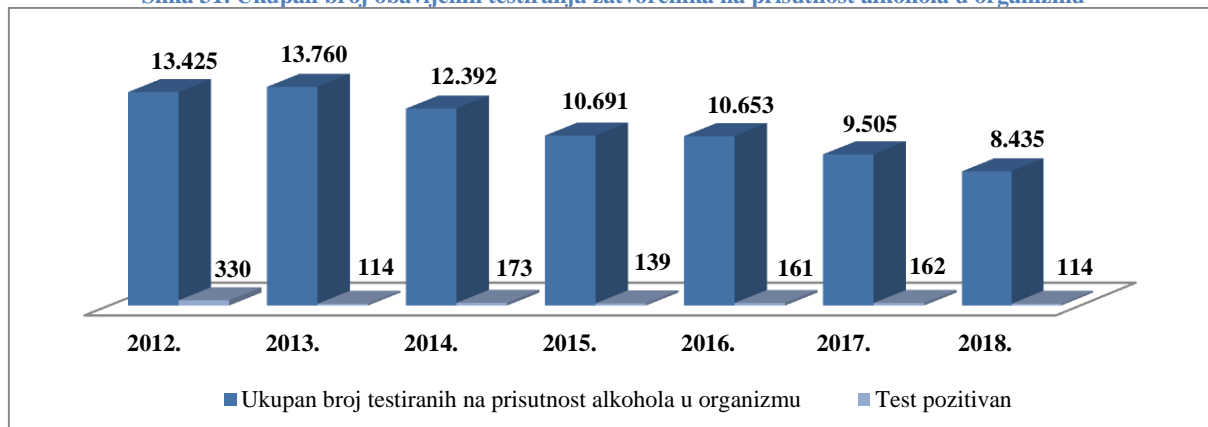
Slika 30. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu

■ Ukupan broj testiranih zatvorenika na droge i druga nedopuštenu psihoaktivna sredstva
 ■ Test pozitivan

Ukupan broj testiranih zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu tijekom 2018. godine je 8.435. Pozitivno je bilo 114 zatvorenika, odnosno 1,35% testiranih.

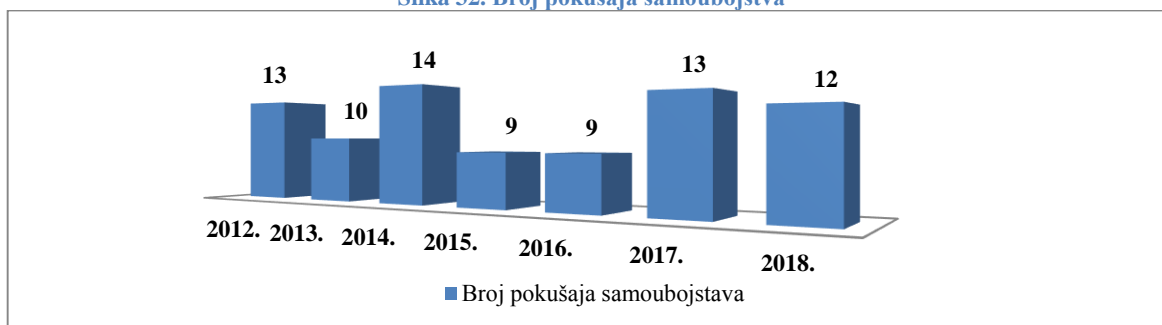
Slika 31. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu

2.5. Samoubojstva i smrti zatvorenika

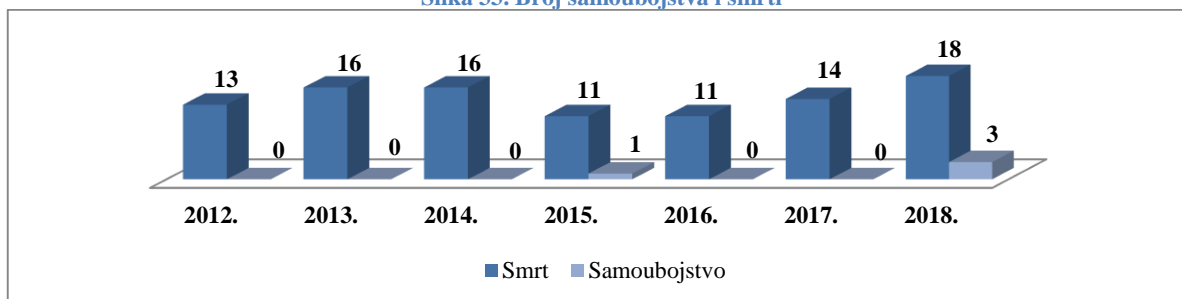
Broj evidentiranih pokušaja samoubojstva zatvorenika u 2018. godini manji je u odnosu na 2017. godinu, odnosno evidentirano je 12 takvih rizičnih oblika ponašanja zatvorenika u 2018. godini, u odnosu na 2017. godinu kada ih je evidentirano ukupno 13.

Slika 32. Broj pokušaja samoubojstva

Broj smrtnih slučajeva zatvorenika u 2018. godini veći je za 4 slučaja u odnosu na 2017. godinu, u 2018. godini evidentirano je ukupno 18 smrtnih slučajeva, naspram 14 evidentiranih slučajeva u 2017. godini. U 2018. godini evidentirana su 3 slučaja samoubojstava zatvorenika, što je povećanje u odnosu na 2017. i 2016. godinu kada nije evidentiran niti jedan slučaj.

Slika 33. Broj samoubojstva i smrti

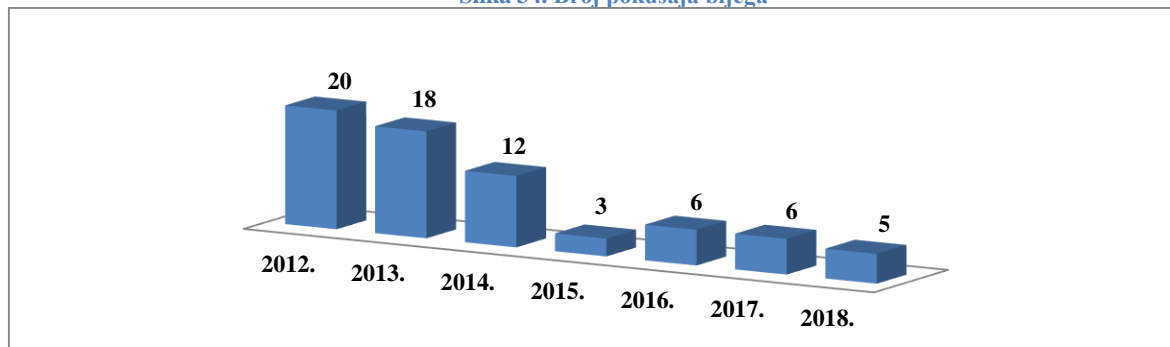

2.6. Pokušaj bijega i bjegovi

Broj evidentiranih pokušaja bjegova zatvorenika tijekom 2018. godine, manji je u odnosu na 2017. godinu, 5 evidentirana pokušaja bijega u 2018. godini, naspram 6 u 2017. godini.

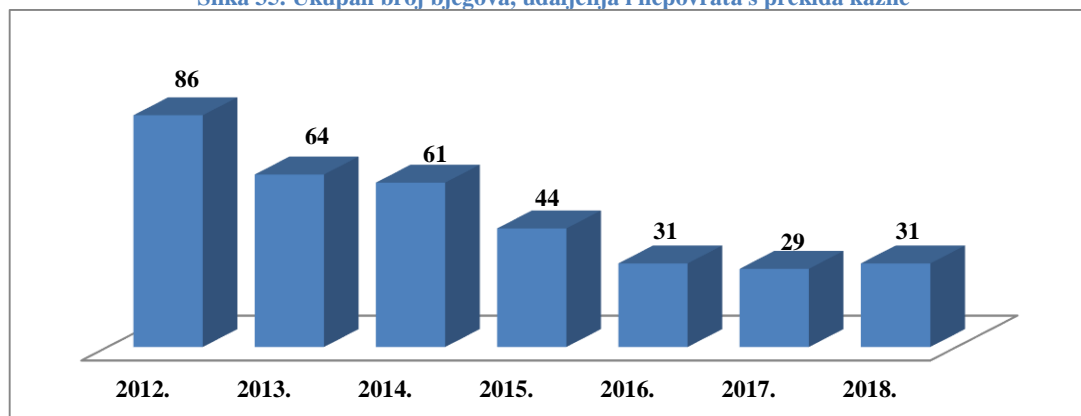
Slučajevi pokušaja bijega evidentirani su u Zatvoru u Šibeniku (dva slučaja), Zatvoru u Bjelovaru (jedan slučaj), Zatvor u Rijeci (jedan slučaj) i Zatvor u Varaždinu (1 slučaj).

Slika 34. Broj pokušaja bijega

Prema Zakonu o izvršavanju kazne zatvora bijegom se smatra svako udaljenje bez odobrenja iz kaznionice, zatvora ili odgojnog zavoda, kao i svaki nepovrata s korištenja pogodnosti izlaska i izvanrednog izlaska u trajanju duljem od 24 sata. Tijekom 2018. godine evidentirano je ukupno 31 slučaj, odnosno 0,27% zatvorenika izvršio je bijeg, udaljenje ili se nije vratio s prekida kazne.

Slika 35. Ukupan broj bjegova, udaljenja i nepovrata s prekida kazne

Na slici je prikazan ukupan broj izvršenih bjegova i udaljenja iz svih uvjeta (zatvoreni, poluotvoreni, otvoreni, tijekom sprovođenja te onih koji odgovaraju poluotvorenim ili otvorenim uvjetima) te slučajevi nepovrata zatvorenika s prekida kazne i slučajevi zlouporaba pogodnosti izlaska, sukladno zakonskoj definiciji. Kada govorimo o bjegovima iz uvjeta koji odgovaraju poluotvorenim ili otvorenim uvjetima, pod njih svrstavamo situacije koje su vezane uz boravak zatvorenika izvan kaznenog tijela ili u vanjskom krugu kaznenog tijela, a gdje se zatvorenik nalazi radi obavljanja određenih radnih aktivnosti i postojanja ili nepostojanja neposrednog nadzora službenika odjela osiguranja.

U 2018. godini evidentiran je jedan bijeg tijekom sprovođenja i to u Zatvoru u Rijeci.

Bijeg iz poluotvorenih uvjeta ili uvjeta koji odgovaraju poluotvorenim uvjetima evidentiran je u Zatvoru u Zagrebu.

Bjegovi zlouporabom pogodnosti evidentirani su u: Odgojni zavod u Turopolju (sedam), Zatvor u Gospiću (tri), Kaznionica u Lepoglavi (dva), Kaznionica u Turopolju (dva), Zatvor u Varaždinu (dva), Zatvor u Bjelovaru (jedan), Zatvor u Karlovcu (jedan), Zatvor u Puli (jedan). Nepovrata s prekida kazne evidentiran je u: Kaznionica u Glini (5), Zatvor u Puli (dva), Zatvor u Osijeku (jedan), Zatvor u Sisku (jedan), Zatvor u Zagrebu (jedan).

Tijekom 2018. godine, najviše bjegova evidentirano je u kategoriji zlouporabe pogodnosti i nepovrata s prekida kazne (ukupno te dvije kategorije 29 bjegova). Nisu evidentirani bjegovi zatvorenika iz zatvorenih i otvorenih uvjeta.

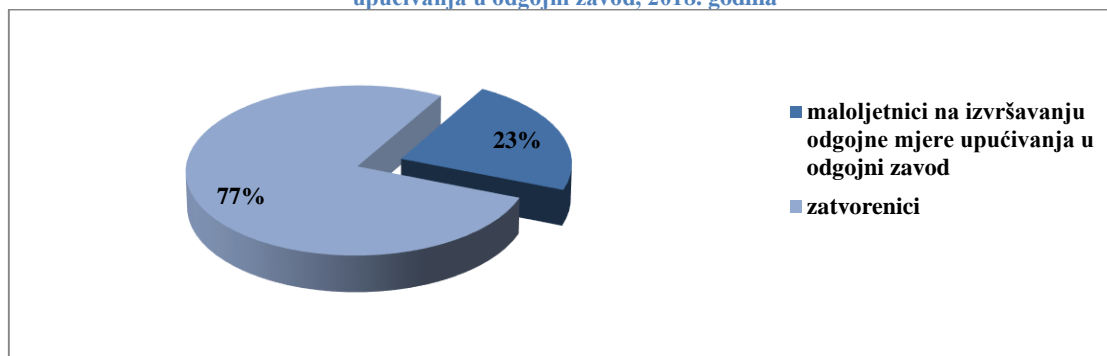
Od ukupnog broja bjegova, ukupno 93,55 % otpada na bjegove koji su izvršeni u uvjetima kada nema neposrednog nadzora službenika pravosudne policije jer se zatvorenici i maloljetnici nalaze na korištenju pogodnosti izlaska ili im je odobren prekid izvršavanja kazne zatvora.

Slika 36. Struktura bjegova s obzirom na uvjete u kojima su izvršeni u postocima

Tijekom 2018. godine, od ukupnog broja bjegova (31), 7 je vezano uz maloljetnike na izvršavanju zavisne odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod (Odgojni zavodu u Turopolju), a 24 na zatvorenike. Kod bjegova maloljetnika, u svim slučajevima se radi o zlouporabi pogodnosti, tj. korištenju pogodnosti izlaska kada nema neposrednog nadzora službenika pravosudne policije

Slika 37. Udio u izvršenim bjegovima (udaljenjima), odnos zatvorenici – maloljetnici na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, 2018. godina

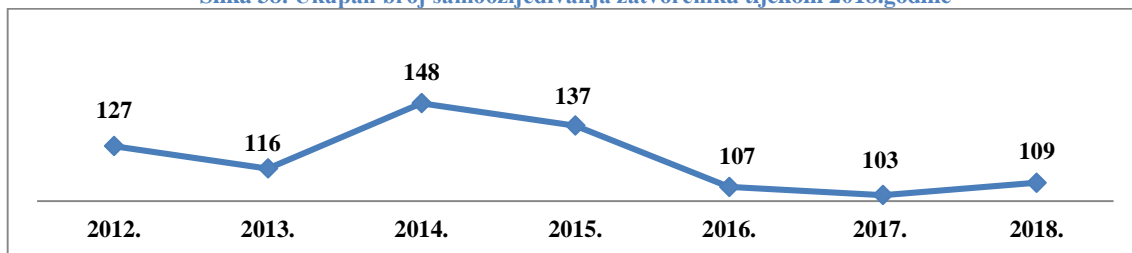
2.7. Ostali čimbenici sigurnosnih rizika

Kriterij za određivanje broja samoozljeđivanja nije broj zatvorenika koji su si nanijeli ozljede, već je prikazan ukupan broj izvršenih samoozljeđivanja.

Broj slučajeva samoozljeđivanja u 2018. godini u odnosu na broj zatvorenika tijekom godine i dalje je u postotku nizak (0,96%) kao i 2017. godine (0,90%).

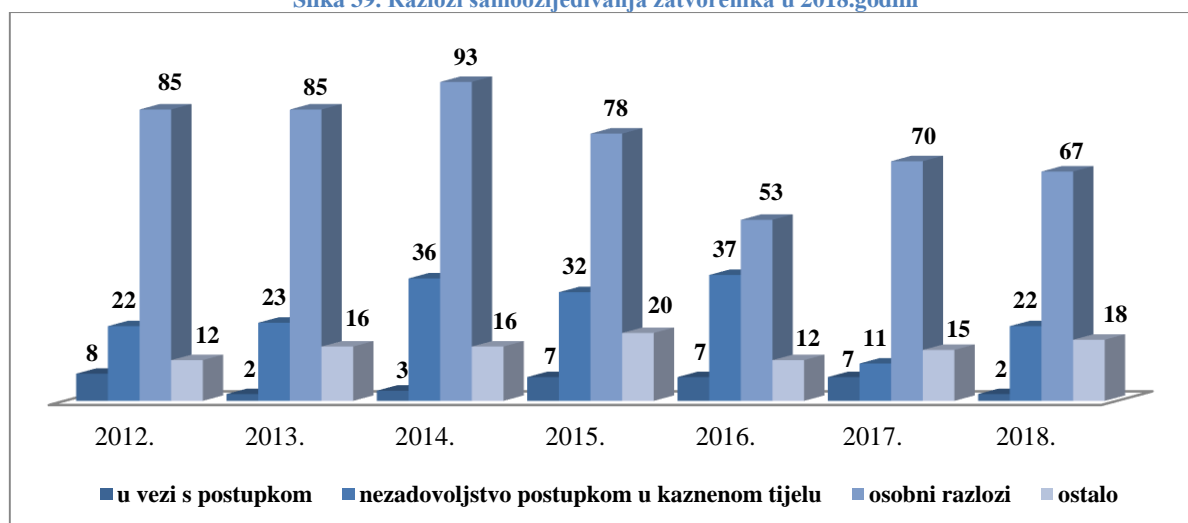

Slika 38. Ukupan broj samoozljeđivanja zatvorenika tijekom 2018.godine

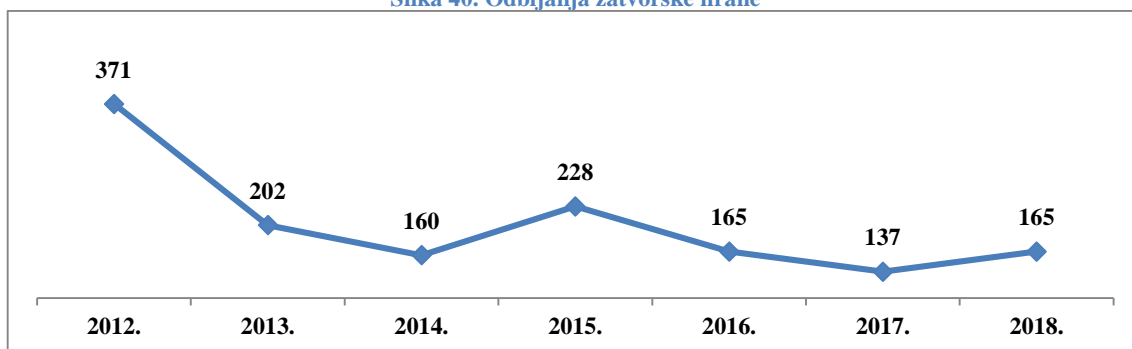
Razloge izvršenja samoozljeđivanja zatvorenika prati se kroz četiri opće kategorije, a tijekom 2018. godine, najveći udio vezan je uz razloge osobne prirode (67 slučaja), nezadovoljstvo postupkom u kaznenom tijelu (22 slučaja).

Slika 39. Razlozi samoozljeđivanja zatvorenika u 2018.godini

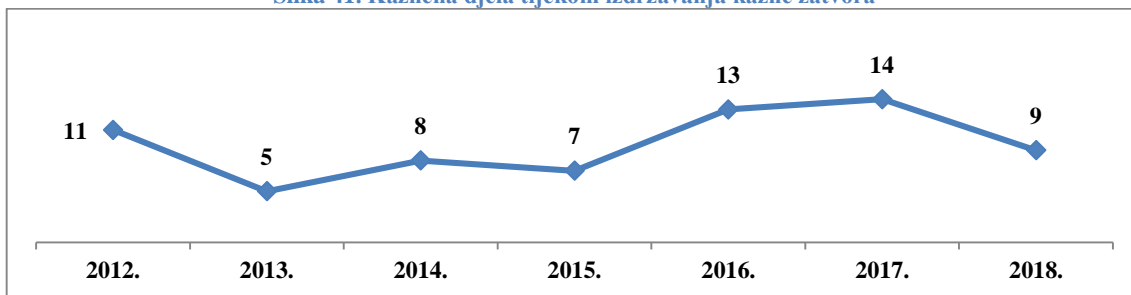
U odnosu na 2017. godinu, podaci za 2018. godinu pokazuju povećanje ukupnog broja odbijanja zatvorske hrane za 20,44%, odnosno ukupan broj je veći za 28 slučaja.

Slika 40. Odbijanja zatvorske hrane

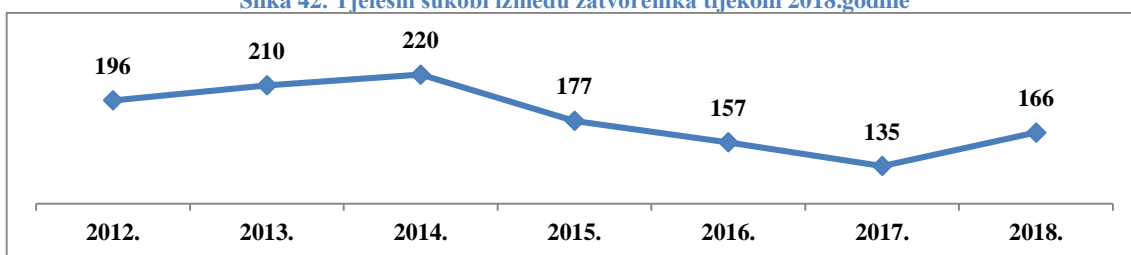
Tijekom 2018. godine, u odnosu na 2017. godinu, evidentirano je smanjenje broja kaznenih djela zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora. Ukupan broj počinjenih kaznenih djela zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora manji je za pet slučajeva.

Slika 41. Kaznena djela tijekom izdržavanja kazne zatvora

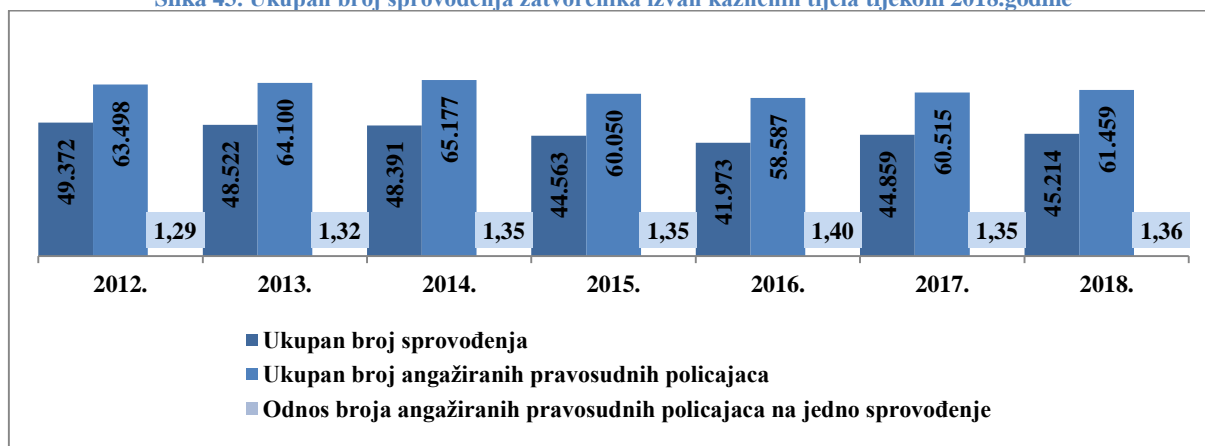
U 2018. godini evidentirano je ukupno 166 slučajeva tjelesnih sukoba zatvorenika što je za 31 slučaj više naspram broja tjelesnih sukoba u 2017. godini. U odnosu na ukupan broj zatvorenika tijekom ove dvije godine, povećanje broja tjelesnih sukoba u 2018. godini iznosi 0,2% što je zanemarivo.

Slika 42. Tjelesni sukobi između zatvorenika tijekom 2018.godine

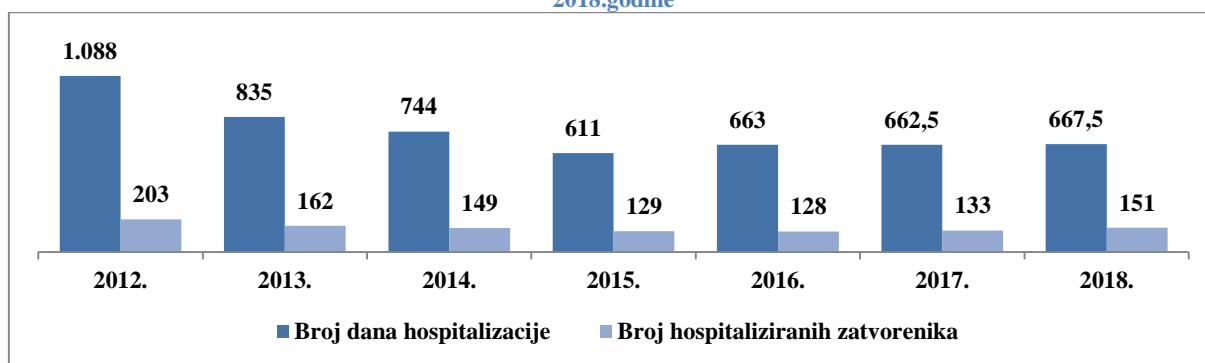
Ukupan broj obavljenih sprovođenja zatvorenika po različitim osnovama (nalogu suda, u zatvorsku bolnicu, ostale zdravstvene ustanove, premještaji i ostalo), veći je u odnosu na 2017. godinu, te je i dalje je iznimno visok. Poslovi sprovođenja zatvorenika mogu se promatrati kao jedan od sigurnosno najzahtjevnijih poslova odjela osiguranja, ponajprije zbog mogućnosti pojavnosti mnogih oblika incidentnih događaja i potrebe osiguravanja odgovarajućeg koncepta sigurnosti u promjenjivim (vanjskim) uvjetima. Najveći broj sprovođenja su sprovođenja po nalogu suda, njih 17244 što je 38,13% svih sprovođenja.

Slika 43. Ukupan broj sprovođenja zatvorenika izvan kaznenih tijela tijekom 2018.godine

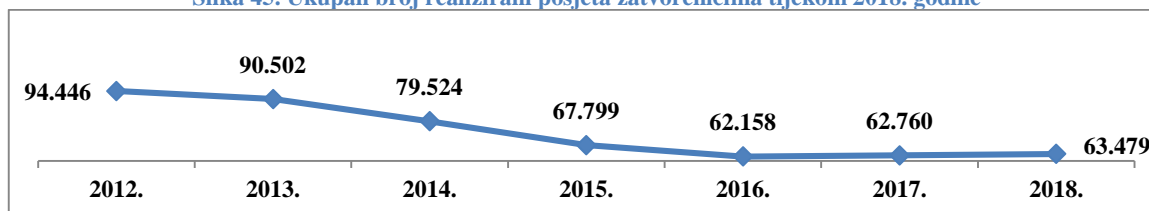
Osiguranje i nadzor zatvorenika na liječenju u vanjskim bolnicama, zahtjevan je i složen posao, iz razloga što uključuje 24 satni angažman službenika koji poslove obavljaju u iznimno zahtjevnim uvjetima te potrebe osiguranja, u pravilu, sigurnosnog koncepta koji odgovara zatvorenim uvjetima.

Slika 44. Ukupan broj zatvorenika na liječenju u vanjskim bolnicama i ukupan broj dana liječenja tijekom 2018.godine

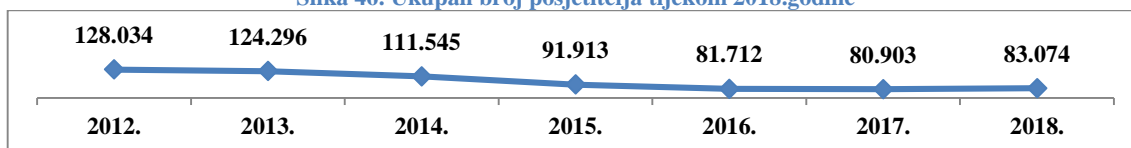
Broj realiziranih posjeta zatvorenicima je povećan je za 719 posjeta, ali obzirom da je povećan i broj zatvorenika koji su boravili u kaznenim tijelima tijekom 2018. godine to povećanje iznosi svega 0,04%.

Slika 45. Ukupan broj realizirani posjeta zatvorenicima tijekom 2018. godine

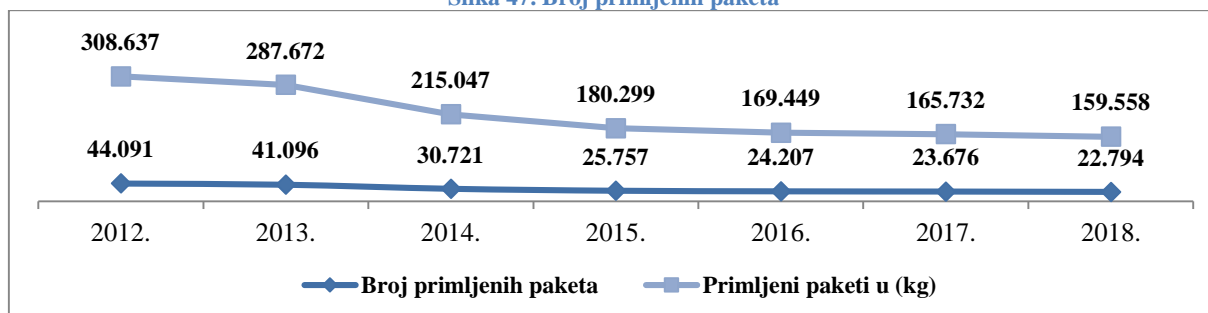
Ukupan broj posjetitelja 2018. godine u odnosu na 2017. godinu, veći je za 1,74%.

Slika 46. Ukupan broj posjetitelja tijekom 2018.godine

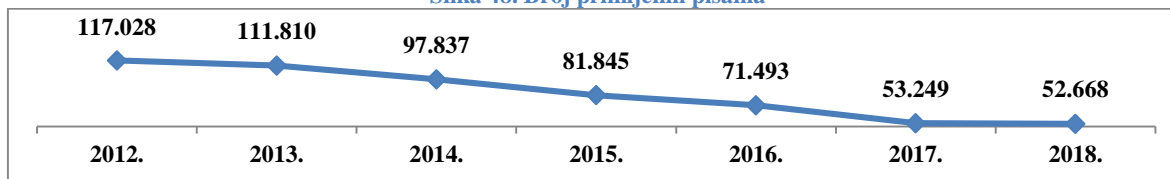
Opseg poslova vezan uz pakete koje su primili zatvorenici, u odnosu na 2017. godinu, manji je za 3,73%, a za isti postotak je smanjena i zaprimljena kilaža. Ulazak posjetitelja, kao i prijem paketa i pošiljaka, predstavlja određeni sigurnosni rizik u pogledu mogućnosti unosa nedopuštenih stvari i tvari u kazneno tijelo. Zbog tog razloga, kako bi se osigurali odgovarajući sigurnosni uvjeti, kod ulaska u kazneno tijelo se obavljaju pretrage, sukladno propisima.

Slika 47. Broj primljenih paketa

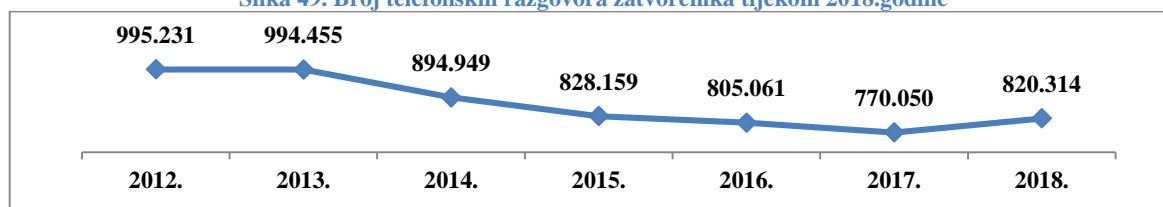
Ukupan broj pisama koje su primili zatvorenici, u odnosu na 2017. godinu, manji je za 1,1 %.

Slika 48. Broj primljenih pisama

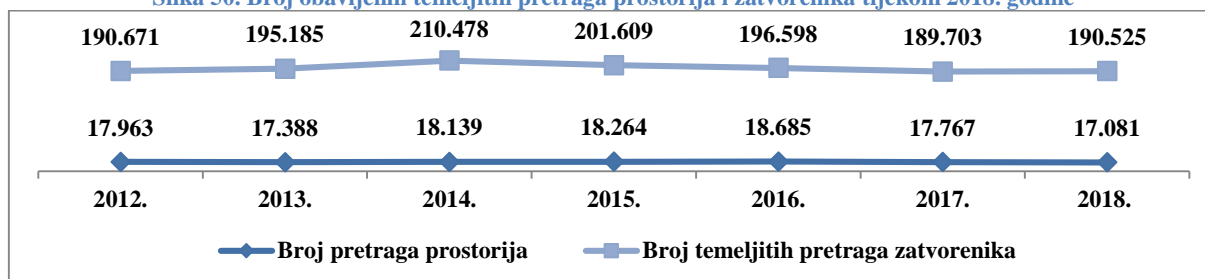
Ukupan broj obavljenih telefonskih razgovora zatvorenika, u odnosu na 2017. godinu, veći je za 6,53 %.

Slika 49. Broj telefonskih razgovora zatvorenika tijekom 2018.godine

Radi održavanja potrebne razine sigurnosti i onemogućavanja dolaženja u posjed i korištenja nedopuštenih stvari i tvari u kaznenim tijelima svakodnevno se obavljaju temeljite pretrage osoba, pretrage prostorija i prostora gdje zatvorenici borave ili se kreću, te veliki broj djelomičnih pretraga zatvorenika. Ove pretrage obavljaju se i kod ulaza posjetitelja u kazneno tijelo, pretrage vozila koja ulaze ili izlaze iz kaznenog tijela i drugo. Njihovo svakodnevno obavljanje od iznimne su važnosti za osiguravanje potrebnih sigurnosnih uvjeta i neposrednim utjecajem na održivost sustava sigurnosti.

Slika 50. Broj obavljenih temeljitih pretraga prostorija i zatvorenika tijekom 2018. godine

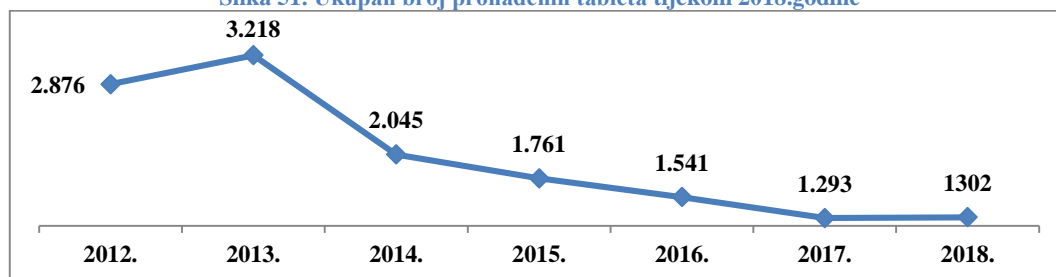
U tablici 32. su prikazani podaci o pronađenim nedopuštenim stvarima i tvarima kod pokušaja unosa u kazneno tijelo i u kaznenom tijelu.

Tablica 31. Pronađene nedopuštene stvari i tvari tijekom 2018.godine

VRSTA STVARI I TVARI	GODINA							
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	
mobitel	48	46	23	40	25	31	32	
pila	4	3	1	0	0	1	1	
nož i sl.	17	22	22	8	3	8	1	
vrsta i količina droge u gramima	heroin	0,00	0,00	0,00	0,00	0,70	0,32	0,00
	kokain	0,00	16,10	0,00	0,36	0,10	0,80	1,80
	kanabis	23,60	39,45	25,26	17,40	26,95	47,69	50,79
	ecstasy (kom.)	0	4	20	10	0	0	2
	ostalo	1,00	70,11	40,35	38,80	40,60	11,32	32,90

Broj pronađenih tableta kod zatvorenika, između ostalog, u neposrednoj je vezi sa zluporabom ordinirane terapije od zatvorskeg liječnika. Provođenjem odgovarajućih mjera nastoji se suzbiti ovakav vid ponašanja zatvorenika.

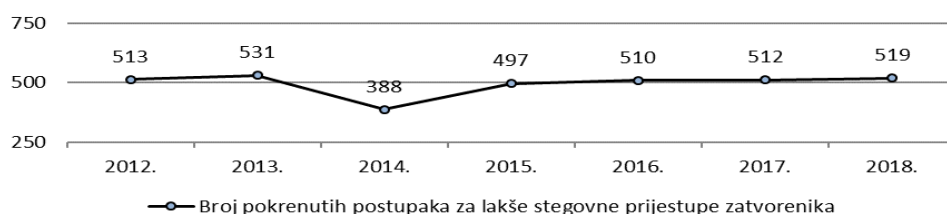
Slika 51. Ukupan broj pronađenih tableta tijekom 2018.godine

2.8.Stegovni prijestupi

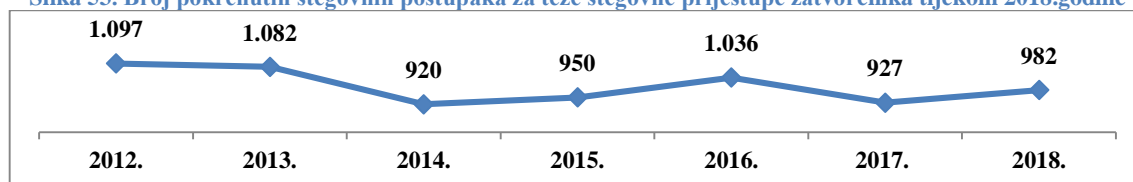
Tijekom 2018. godine pokrenuto je 519 postupaka za lakše stegovne prijestupe. U odnosu na prethodnu godinu i broj zatvorenika koji su izdržavali kaznu tijekom 2018. godine nije se povećao broj istih, odnosno postupak je pokrenut protiv 12,2% posto zatvorenika.

Slika 52. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za lakše stegovne prijestupe zatvorenika tijekom 2018.godine

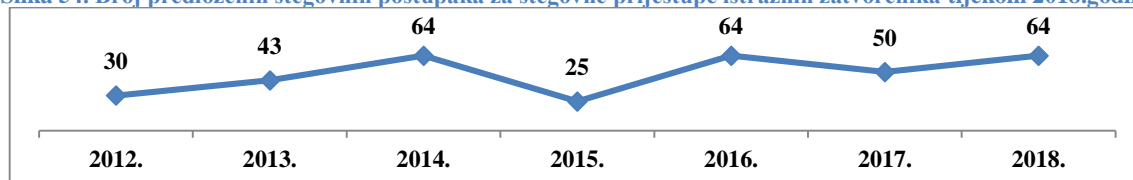
Tijekom 2018. godine pokrenuto je 982 stegovnih postupaka zbog težih stegovnih prijestupa zatvorenika, odnosno protiv svakog četvrtog (4) zatvorenika.

Slika 53. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za teže stegovne prijestupe zatvorenika tijekom 2018.godine

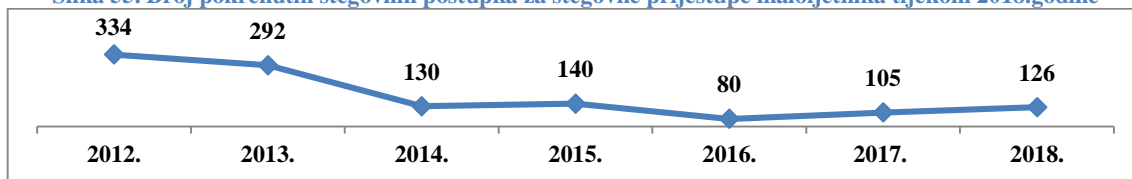
Ukupan broj predloženih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe istražnih zatvorenika u 2018. godini iznosi 64, naspram 50 predložena stegovna postupka u 2017. godini, odnosno 14 postupaka više u 2018. godini, ali obzirom da je tijekom 2018 godine bilo 224 zatvorenika više negoli 2017.godine broj je u postotku manji.

Slika 54. Broj predloženih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe istražnih zatvorenika tijekom 2018.godine

Broj pokrenutih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe maloljetnika tijekom 2018. godine povećan je za 21 pokrenuta postupka, 126 pokrenuta postupka u 2018. godini naspram 105 pokrenuta postupka u 2017. godini.

Slika 55. Broj pokrenutih stegovnih postupka za stegovne prijestupe maloljetnika tijekom 2018.godine

2.9. Zaključak ocjena stanja sigurnosti

Uzimajući u obzir sve elemente koji proizlaze iz praćenja stanja i rada te njihovom usporedbom s proteklom razdobljima, stanje sigurnosti možemo ocijeniti kao dobro.

U prilog toj tvrdnji, svakako idu i evidentirane vrijednosti rezultata praćenih kategorija koje su na razini ili ispod razine višegodišnjih prosjeka, a što proizlazi iz usporedbe promatranih pokazatelja u svim prethodnim godinama.

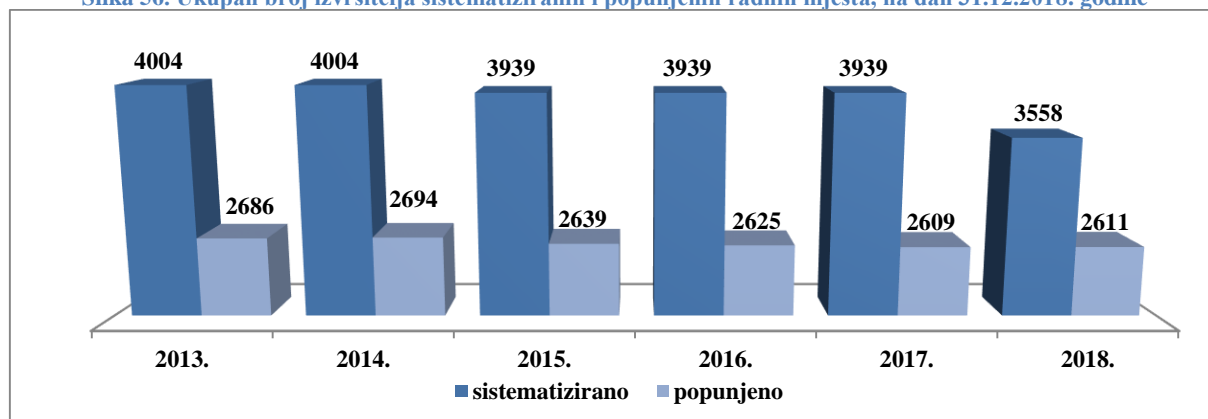
Uz multidisciplinarni pristup u sagledavanju svih potreba te daljnji razvoj, nadogradnju i primjenu svih odgovarajućih tehničkih elemenata zaštite, neizostavan dio je i kontinuirano ulaganje u stručno osposobljavanje službenika svih razina i kvalitetno upravljanje razvojem ljudskih potencijala.

3. ZAPOSLENICI KAZNIONICA, ZATVORA, ODGOJNIH ZAVODA I CENTARA UPRAVE ZA ZATVORSKI SUSTAV I PROBACIJU

3.1. Popunjenost sistematiziranih radnih mjesta

Broj zaposlenika (službenika i namještenika) kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa utvrđen je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (Narodne novine, broj 98/17) od 4. listopada 2017. godine, a sistematizacija (ustrojstvo) radnih mjesta utvrđena je Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa od 10. studenoga 2017. godine, Ispravkom Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa od 15. studenoga 2017. godine i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa od 12. lipnja 2018. godine.

Slika 56. Ukupan broj izvršitelja sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta, na dan 31.12.2018. godine

Na dan 31. prosinca 2018. godine u kaznionicama, zatvorima, odgojnim zavodima i centrima ukupno je 3558 sistematiziranih radnih mjesta, a popunjeno je 2611.

Tablica 32. Ukupan broj izvršitelja sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta prema ustrojstvenim jedinicama kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, na dan 31.12.2018. godine

UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV I PROBACIJU KAZNIONICE, ZATVORI, ODGOJNI ZAVODI I CENTRI	sistematizirano	popunjeno		ukupno popunjeno
		M	Ž	
izvan ustrojstvene jedinice	68	36	17	53
Odjel upravnih poslova	210	56	75	131
Odjel osiguranja	1984	1415	154	1569
Odjel tretmana (+ CZD u Zg + Odjel izvršavanja odgojne mjere u Sisku, ODZ Turopolje)	343	60	182	242
Odjel za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika/maloljetnika	371	181	48	229
Odjel financijsko-knjigovodstvenih poslova	371	88	169	257
Odjel zdravstvene zaštite zatvorenika	176	32	83	115
Centar za izobrazbu	16	2	4	6
Odgojni zavod u Požegi	19	0	9	9
UKUPNO	3558	1870	741	2611

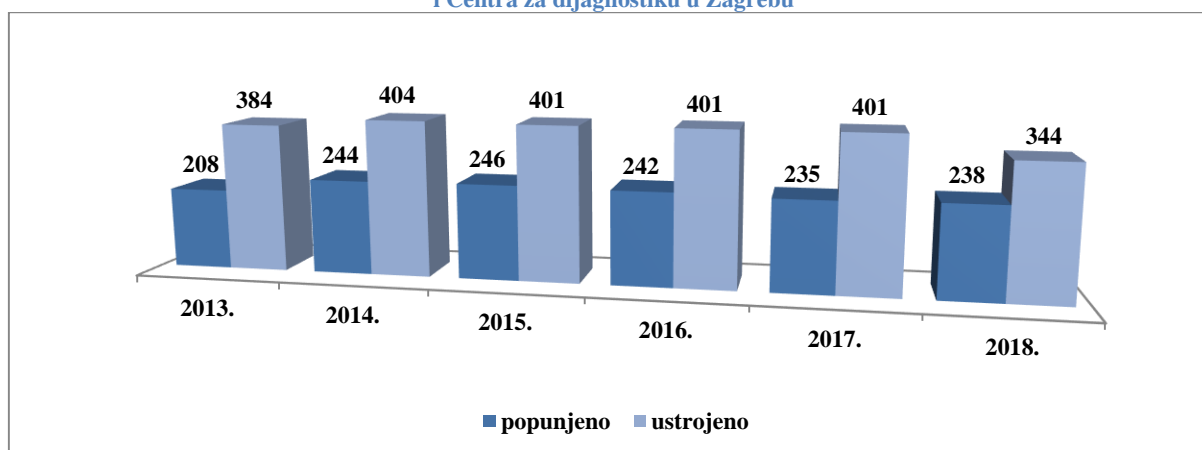
U svim odjelima kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara postoje upražnjena sistematizirana radna mjesta što zaposlenicima otežava obavljanje poslova izvršavanja kazne zatvora. Otežanim uvjetima obavljanja poslova izvršavanja kazne zatvora doprinose i lošiji materijalni uvjeti rada u većini kaznionica i zatvora, Odgojnom zavodu u Požegi i Centru za dijagnostiku u Zagrebu koje, iz razloga financijskog ograničenja državnog proračuna, nije moguće cjelovito ni žurno poboljšati.

Tablica 33. Zaposlenici prema dobi, spolu i radnom stažu kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, na dan 31.12.2018. godine

UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV I PROBACIJU KAZNIONICE, ZATVORI, ODGOJNI ZAVODI I CENTRI	prosjeck starosne dobi			prosjeck efektivnog radnog staža u zatvorskom sustavu		
	M	Ž	M+Ž	M	Ž	M+Ž
neposredno izvan sastava nižih ustrojstvenih jedinica	40,83	42,70	41,77	15,53	15,28	15,41
Odjel upravnih poslova	47,18	45,00	46,09	15,61	14,59	15,10
Odjel osiguranja	41,89	39,80	40,84	18,24	16,38	17,31
Odjel tretmana	40,79	41,52	41,15	14,02	13,85	13,94
Odjel za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika/maloljetnika	46,35	45,36	45,86	15,97	17,68	16,83
Odjel financijsko-knjigovodstvenih poslova	43,14	46,53	44,83	13,97	15,26	14,61
Odjel zdravstvene zaštite zatvorenika	43,67	40,24	41,95	14,72	9,98	12,35
Centar za izobrazbu	30,63	27,93	29,28	14,23	6,09	10,16
Odgojni zavod u Požegi		25,13	25,13		12,00	12,00
UKUPNO	41,81	39,36	39,66	15,29	13,46	14,19

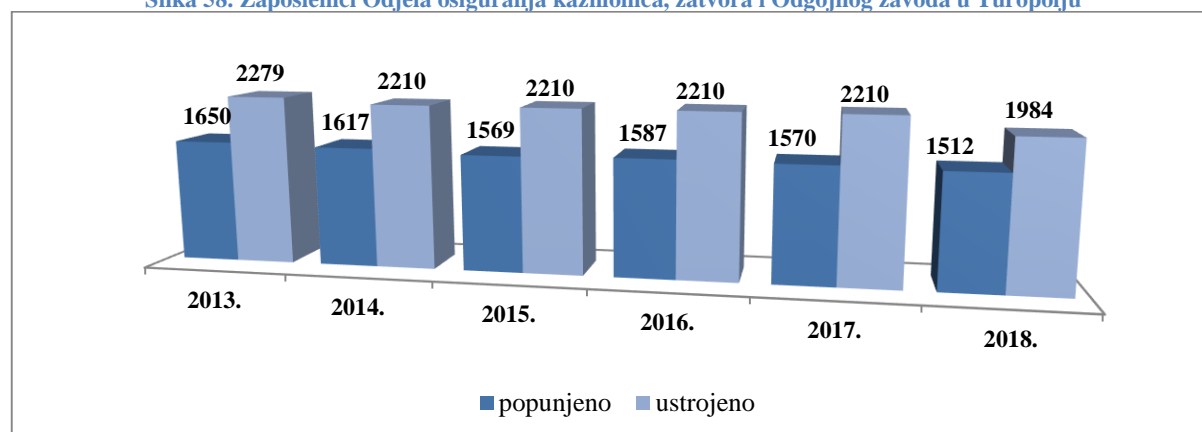
Sukladno svrsi izvršavanja kazne zatvora, cjelokupan tretman zatvorenika usmjeren je njihovoj resocijalizaciji. Stoga, u Odjelu tretmana poslove izvršavanja kazne zatvora obavljaju stručnjaci društvenih struka, psiholozi, socijalni pedagozi, pedagozi, socijalni radnici i drugi stručnjaci koji provode opće i pojedinačne tretmanske programe, vode intervjue i razgovore sa zatvorenicima, pružaju im pomoć u rješavanju socijalnih, osobnih, obiteljskih i ostalih problema, te su im na raspolaganju tijekom cijelog postupka izdržavanja kazne zatvora.

Slika 57. Zaposlenici Odjela tretmana kaznionica, zatvora, Odgojnog zavoda u Turopolju i Centra za dijagnostiku u Zagrebu

Državni službenici Odjela osiguranja osiguravaju kaznionicu, odnosno zatvor, osobe i imovinu, nadziru zatvorenike, sudjeluju u provedbi pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora uz održavanje unutarnjeg reda i stege, sprovode zatvorenike i obavljaju druge poslove propisane Zakonom o izvršavanju kazne zatvora, te podzakonskim aktima donesenim temeljem istog.

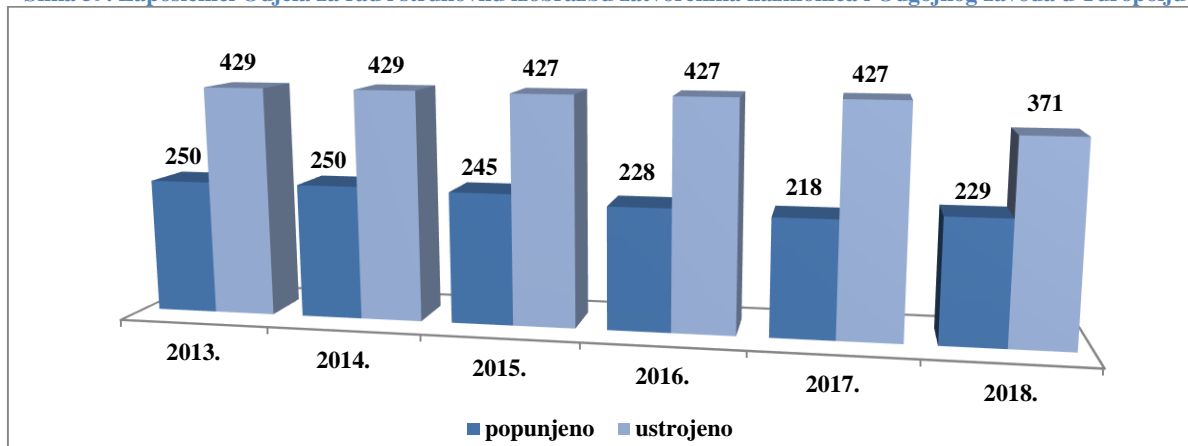
Slika 58. Zaposlenici Odjela osiguranja kaznionica, zatvora i Odgojnog zavoda u Turopolju

Pravo na rad jedno je od temeljnih prava zatvorenika, a ujedno je i jedan od temeljnih elemenata Pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora. Zatvoreniku se omogućuje rad u skladu s njegovim zdravstvenim sposobnostima, stečenim znanjima, interesu, te mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora. Rad nije obavezan. Zatvorenika se potiče na rad radi održavanja i stjecanja stručnog znanja i iskustva, njegova osposobljavanja, stvaranja radne navike kao i njegovih tjelesnih i duševnih potreba. U postizanju svrhe izvršavanja kazne na osposobljavanju zatvorenika za rad, organizaciji i nadzoru njihova rada rade državni službenici - strukovni učitelji, koji su raznih struka ovisno o poslovima koji se obavljaju u određenoj kaznionici, odnosno zatvoru. Broj službenika - strukovnih učitelja tijekom posljednjih 6 godina nije povećavan, što u dosadašnjem razdoblju nije imalo negativan učinak na izvršavanje poslova Odjela za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika ni na postupanje sa zatvorenicima.

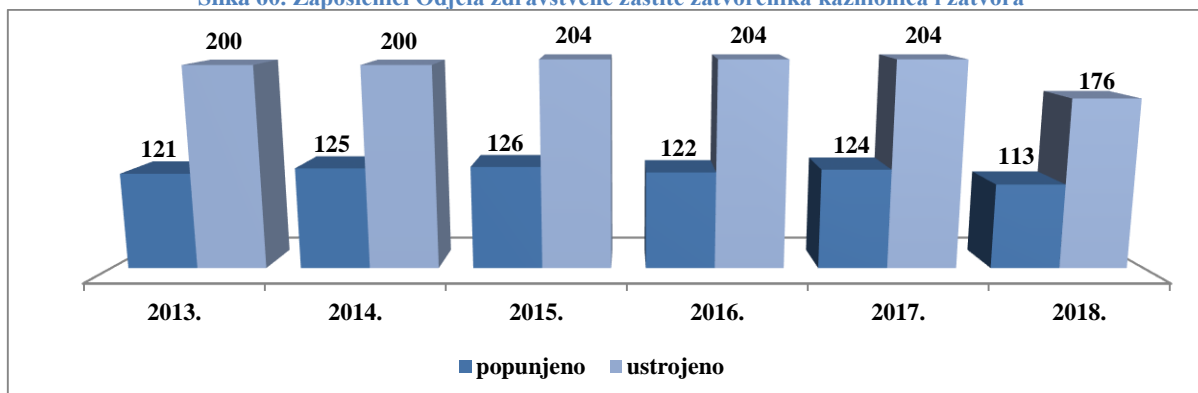

Slika 59. Zaposlenici Odjela za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika kaznionica i Odgojnog zavoda u Turopolju

Obvezu zatvorskog sustava predstavlja i osiguravanje adekvatne zdravstvene zaštite zatvorenicima u kaznionicama, zatvorima, odgojnim zavodima i Centru za dijagnostiku u Zagrebu. Nadzor nad pružanjem zdravstvene zaštite zatvorenicima u nadležnosti je Ministarstva zdravstva. U svim kaznionicama, zatvorima, odgojnim zavodima u kojima je radno mjesto liječnika sistematizirano ali nepopunjeno, kao i u zatvorima u kojima takva radna mjesta nisu ustrojena, sklapaju se ugovori o djelu s liječnicima javnog zdravstva kao privremena mjera kojom se pokušava ublažiti nedostatak liječnika u zatvorskom sustavu. U slučajevima u kojima se zatvoreniku ne može pružiti adekvatna primarna zdravstvena zaštita u okviru zatvorskog sustava, kao i specijalistička zdravstvena zaštita, zatvorenici se sprovode u ustanove javnog zdravstva.

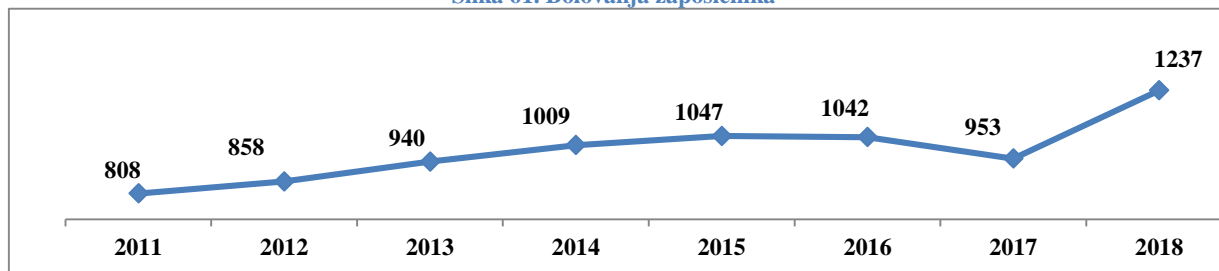
Slika 60. Zaposlenici Odjela zdravstvene zaštite zatvorenika kaznionica i zatvora

3.2. Bolovanja zaposlenika

Tijekom 2018. godine zbog bolovanja s posla je izostalo 1237 zaposlenika (državnih službenika i namještenika), odnosno 284 zaposlenika više nego u odnosu na 2017. godinu.

Slika 61. Bolovanja zaposlenika

Od ukupnog broja zaposlenika na bolovanju bilo je 765 muškaraca i 472 žena. Prosjek trajanja bolovanja (u mjesecima) zaposlenika - muškaraca iznosi 1,39 dok prosjek zaposlenica iznosi 1,60.

3.3. Izobrazba službenika

Svi državni službenici, pa tako i državni službenici Uprave za zatvorski sustav i probaciju, dužni su kontinuirano usavršavati svoje stručne sposobnosti i vještine, usvajanjem novih znanja i vještina te ih trajno unaprjeđivati, kako bi mogli kvalitetnije obavljati radne zadaće i biti učinkovitiji, u skladu sa zahtjevima posla, čime se ujedno postiže veće zadovoljstvo u obavljanju poslova te u konačnici veća učinkovitost zatvorskog i probacijskog sustava.

Obavljanje poslova izvršavanja kazne zatvora zahtijeva posebna, sasvim specifična znanja i vještine koja zahtijevaju visoku razinu poznavanja relevantnih propisa penologije, kriminologije, kriminalistike te posjedovanje izrazitih komunikacijskih vještina specifičnih za obavljanje poslova zatvorskog sustava zbog čega je nužno osigurati dovoljan broj odgovarajućih stručno osposobljenih izvršitelja u svim segmentima izvršavanja kazne zatvora.

Stručna izobrazba službenika provodi se u Centru za izobrazbu, ali i drugim učilištima, kao primjerice u Državnoj školi za javnu upravu, Ministarstvu unutarnjih poslova i dr. Službenici se educiraju i kroz različite seminare, konferencije, radionice i druge oblike izobrazbe vezane za radna mjesta i struku. Zbog specifičnosti rada sa zatvorenicima, maloljetnicima i osuđenima, u Centru za izobrazbu provode se posebni programi izobrazbe državnih službenika raznovrsnih struka koji su prijeko potrebni zatvorskom sustavu.

Dana 18. siječnja 2018. godine završen je 31. temeljni tečaj za službenike odjela osiguranja (pravosudna policija) u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa koji je započeo 18. rujna 2017. godine i kojeg je pohađalo ukupno 30 polaznika.

Od 9. travnja 2018. godine do 3. kolovoza 2018. godine, proveden je 32. temeljni tečaj na kojem su sudjelovala 23 polaznika.

Ukupan broj polaznika 31. i 32. temeljnog tečaja je 53. Izobrazbu temeljenog tečaja dužni su pohađati svi službenici odjela osiguranja kaznionica i zatvora koji su u svojstvu vježbenika, kao i drugi službenici kada se po prvi puta raspoređuju u odjel osiguranja kaznionica i zatvora.

U organizaciji Centra za izobrazbu, odnosno u suradnji s Centrom, tijekom 2018. godine, provedeni su i drugi programi izobrazbe, koje je pohađalo ukupno 154 zatvorskih i probacijskih službenika:

- Iz programa Twinninga, prema vrsti izobrazbe, provedeni su sljedeći programi:
  - Komunikacijske vještine pravosudne policije u radu s mladima - osnova razina, 12 polaznika
  - Postupanje u incidentnim situacijama u radu s mladima - osnovna razina, 17 polaznika
  - Vještine rukovođenja, 12 polaznika
  - Priprema postupka otpusta, 13 polaznika
  - Komunikacijske vještine pravosudne policije u radu s mladima - napredna razina, 13 polaznika
  - Postupanje u incidentnim situacijama u radu s mladima - napredna razina, 11 polaznika

- Izobrazba službenika za rad sa zatvorenicima počiniteljima nasilnih kaznenih djela - NAS, 13 polaznika u 3 ciklusa
- Izobrazba službenika pravosudne policije za asistente instruktora borilačkih vještina, 19 polaznika u Kaznionici u Lepoglavi i Zatvoru u Zagrebu
- Izobrazba predavača 32. temeljnog tečaja iz andragogije, 30 polaznika u Kaznionici u Lepoglavi
- Radionica „Vođenje i motivacija zaposlenika“ za voditelje probacijskih ureda, 14 polaznika.

Nezaobilazna komponenta implementacije jedinstvenog sustava za zatvorsku administraciju (ZPIS) je priprema i obuka službenika za rad kroz provođenje odgovarajućih izobrazbi za usvajanje potrebnih znanja. U tom smislu, prema sustavnom planu i programu potpune implementacije IT sustava, u kaznenim tijelima i Centru za izobrazbu tijekom 2018. godine kontinuirano su se organizirale i provodile informatičke radionice usmjerene na edukaciju korisnika iz svih organizacijskih jedinica.

3.4. Psihosocijalna pomoć službenicima i namještenicima kaznenih tijela zatvorskog sustava

Za brigu o psihološkoj pomoći službenika i namještenika kaznenih tijela zatvorskog sustava zadužen je Odjel za psihosocijalnu pomoć zaposlenicima zatvorskog sustava koji djeluje u Središnjem uredu u okviru Službe za ljudske potencijale u kaznenim tijelima Sektora za opće i pravne poslove.

Težišna aktivnost u 2018. godini je bila analiza postojećeg stanja i postupanja te rad na unapređenju istog uz izradu pratećih podzakonskih akata. Nastavno na navedeno donesena je Odluka o psihosocijalnoj skrbi zaposlenika kaznenih tijela Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa. Odlukom je propisan način provođenja i nositelji aktivnosti psihosocijalne skrbi službenika i namještenika kaznionica, zatvora, centara i odgojnih zavoda Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa. Donošenjem Odluke je unaprijeđen sustav traženja psihološke pomoći te je otvorena mogućnost da svaki službenik/namještenik u slučaju potrebe može izravno zatražiti psihološku pomoć od Središnjeg ureda - Odjela za psihosocijalnu pomoć. Nadalje, predmetnom Odlukom je otvorena i mogućnost da Odjel za psihosocijalnu pomoć može u slučaju visoko stresnih i potencijalno traumatskih događaja i bez zahtjeva službenika, poduzimati aktivnosti na ublažavanju posljedica kriznog događaja. Također, donesena je i Odluka o ustrojavanju i imenovanju članova Tima za psihološke krizne intervencije u kaznenim tijelima Uprave za zatvorski sustav i probaciju kojom je ustrojen tim od jedanaest službenika zatvorskog sustava za provedbu psiholoških kriznih intervencija nakon kriznih događaja u zatvorskom sustavu. Donošenju Odluke o psihosocijalnoj skrbi zaposlenika zatvorskog sustava i ustrojavanju Tima za psihološke krizne intervencije, prethodio je međuresorni sastanak Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva pravosuđa na kojem su psiholozi - predstavnici navedenih ministarstva, iznijeli iskustva i primjere dobre prakse iz područja psihološke skrbi službenika i namještenika. Dogovorena je i konkretna zajednička suradnja u području edukacije članova Tima za psihološke krizne intervencije na Hrvatskom vojnom učilištu dr. Franjo Tuđman u Zagrebu.

U svrhu informiranja svih službenika i namještenika kaznenih tijela, izrađen je i podijeljen letak „Psihološka pomoć zaposlenicima zatvorskog sustava“.

Tijekom 2018. godine provedeno je ukupno pet psiholoških kriznih intervencija kojima je obuhvaćeno 5 službenika pravosudne policije vezanih uz incidentne događaje (smrt, pokušaj suicida i suicid zatvorenika, napad zatvorenika na službenika i sl.).

Odjel za psihosocijalnu pomoć zaposlenicima zatvorskog sustava aktivno je bio uključen u obilježavanje 12. tjedna cjeloživotnog učenja, izradom prigodnog letka „Cjeloživotno učenje i psihološka dobrobit“ i obilježavanje Svjetskog dana prevencije suicida izradom letka „Što trebate znati o suicidu“. Letci su putem kaznenih tijela podijeljeni svim službenicima i namještenicima.

Odjel je bio aktivno uključen u izradu i provedbu Programa izobrazbe polaznika Temelnog tečaja pravosudne policije te Programa za edukaciju novoprimljenih službenika i namještenika, a Voditelj Odjela je aktivno sudjelovao na 26. godišnjoj Konferenciji hrvatskih psihologa i Simpoziju penološke psihologije, prezentacijom stručnog rada iz područja penološke psihologije.

3.5. Suradnja sa sindikatima

U zatvorskom sustavu djeluje šest sindikata, sa ukupno 2.143 članova i to : Sindikat pravosudne policije Hrvatske koji je najbrojniji s 43,88% službenika članova, Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske s 24,58% službenika članova, Nezavisni sindikat pravosudne policije Republike Hrvatske s 1,26% službenika članova, Nezavisni sindikat djelatnika MUP-a s 1,22% službenika članova te Sindikat policije Hrvatske s 10,86% službenika članova.

Sa svim navedenim sindikatima održava se stalna suradnja u odnosu na pitanja određena Kolektivnim ugovorom za državne službenike te je obavljena komunikacija i korespondencija vezano za donošenje nove Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa i Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva pravosuđa.

3.6. Žalbe Odboru za državnu službu

Odboru za državnu službu tijekom 2018. godine podneseno je ukupno 23 žalbe službenika kaznenih tijela na rješenja kojima je odlučeno o njihovim pravima i obvezama iz državne službe.

Od ukupnog broja žalbi:

- petnaest (15) žalbi odnosile su se na raspored na radno mjesto
- jedna (1) žalba na prijam u državnu službu
- jedna (1) žalba na postavljenje u zvanje
- četiri (4) žalbe na ocjenu za rad i učinkovitost u prethodnoj godini
- nula (0) žalbi na koeficijent složenosti poslova radnog mjesta
- dvije (2) žalbe na prestanak državne službe

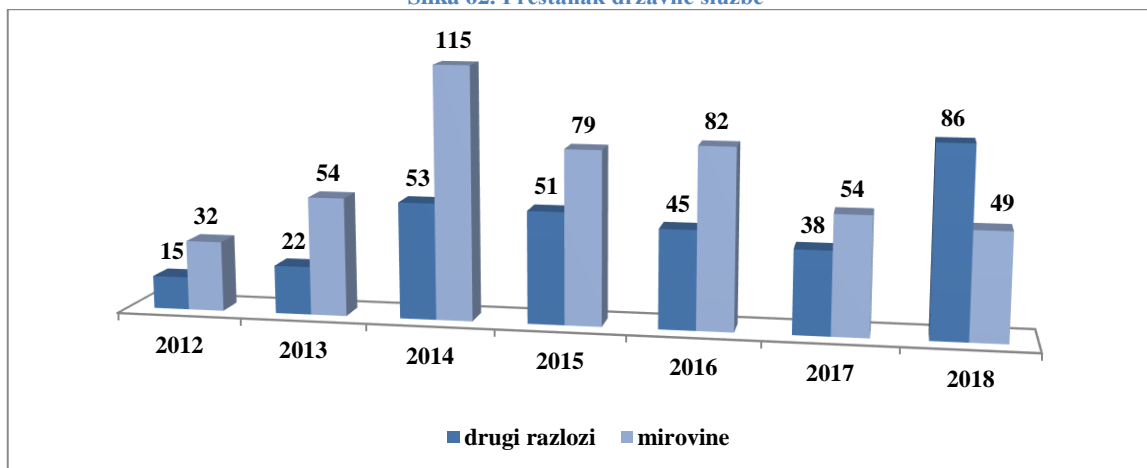
3.7. Prestanak državne službe

Tijekom 2018. godine, u ustrojstvenim jedinicama Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa, državna služba prestala je za sto trideset i pet (135) službenika, od kojih je pedeset pet (55) žena i osamdeset (80) muškarca. Do prestanka državne službe došlo je iz sljedećih razloga:

- sporazumom – trideset četiri (34) službenika,
- odlukom Službeničkog suda - jedan (1) službenik,
- otkazom - sedam (7) službenika,

- osudom za kazneno djelo - nula (0) službenika,
- smrću - pet (5) službenika,
- sporazumnim premještanjem u drugo državno tijelo – trideset devet (39) službenika,
- ostvarivanjem prava na mirovinu –
  - a. prema općem propisu - sedamnaest (17) službenika
  - b. prema posebnom propisu, temeljem rješenja ministra pravosuđa - trideset dva (32) službenika

Slika 62. Prestanak državne službe

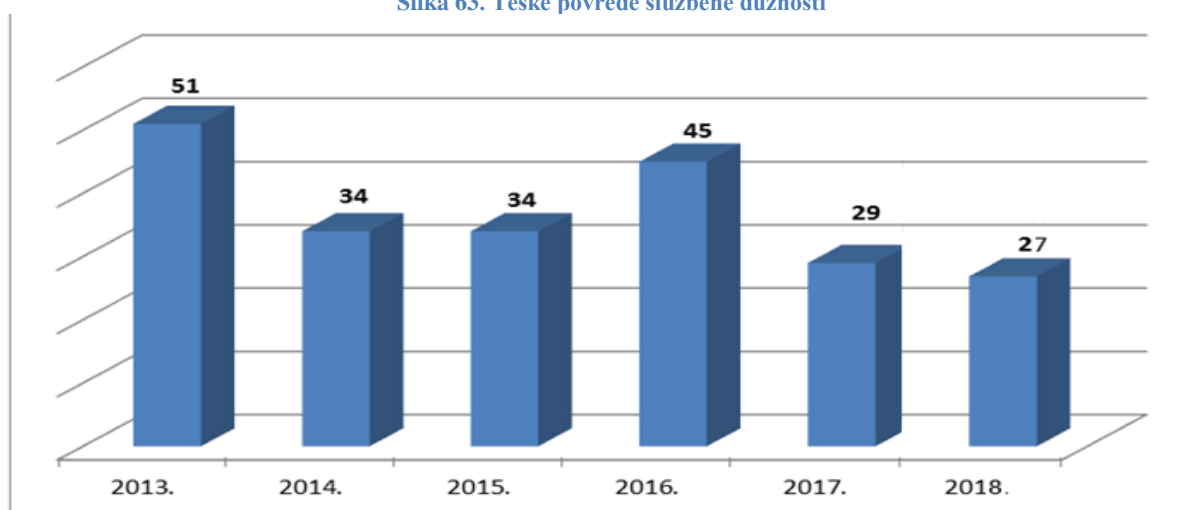

3.8. Odgovornost zbog povrede službene dužnosti

Za odlučivanje o teškoj povredi službene dužnosti nadležan je poseban sud - Službenički sud za državne službenike sustava izvršavanja kazne zatvora.

Tijekom 2018. godine ukupno je vođeno 34 postupka pred Službeničkim sudom zbog teške povrede službene dužnosti, od čega je 27 postupaka pokrenuto 2018. godine, a 7 ih je nastavljeno iz ranijih godina. Pravomoćno je završeno 31 postupak u kojima je u 14 slučajeva izrečena novčana kazna, u 2 je donesena oslobađajuća odluka, a u 3 predmeta se odbacuje zahtjev za pokretanje stegovnog postupka, u jednom predmetu je nastupila zastara. Postupak se još vodi u 20 predmeta.

Slika 63. Teške povrede službene dužnosti

4. IZVJEŠĆE O REZULTATIMA POSLOVANJA KAZNENIH TIJELA U RAZDOBLJU OD 1. SIJEČNJA DO 31. PROSINCA 2018. GODINE (KONSOLIDIRANO FINACIJSKO IZVJEŠĆE)

4.1. Temeljno financijsko izvješće

Zbrojni rezultati poslovanja prema Izvještaju o prihodima i rashodima za razdoblje siječanj - prosinac 2018. godine iskazuju sljedeće osnovne karakteristike ostvarenja, i to:

4.1.1. STRUKTURA POSLOVANJA

- PRIHODI IZ NADLEŽNOG PRORAČUNA ZA FINANCIRANJE REDOVNE DJELATNOSTI (AOP 130)	467.611.836 kn
- PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I ROBA, TE PRUŽENIH USLUGA (AOP 124)	32.375.285 kn
- OSTALI PRIHODI I PRIMICI	11.531.317 kn
A PRIHODI I PRIMICI UKUPNO (AOP 629)	511.518.438 kn
B RASHODI I IZDACI UKUPNO (630)	506.391.869 kn
- VIŠAK PRIHODA I PRIMITAKA (AOP 631)	5.126.569 kn
- MANJAK PRIHODA I PRIMITAKA PRENESENI iz 2017.g.(AOP 634)	7.914.858 kn
C RAZLIKA PRIHODA I PRIMITAKA (AOP 636) manjak prihoda i primitaka za pokriće u 2019.g.	2.788.289 kn

Ad A/ Struktura ukupnih prihoda i primitaka (AOP 629) je sljedeća:

1. Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika (AOP 131)	91,42%
2. Prihodi od prodaje proizvoda i robe, te pruženih usluga (AOP 124)	6,33%
3. Ostali prihodi i primici, od čega:	
- Prihodi od igara na sreću (AOP 31)	0,46%
- Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (AOP 045)	1,30%
- Prihodi od imovine (AOP 074)	0,01%
- Prihodi po posebnim propisima (AOP 111)	0,34%
- Ostali prihodi (AOP 147)	0,10%
- Prihodi od prodaje imovine (AOP 289)	0,03%
- Prihodi od donacija od pravnih i fizičkih osoba (AOP 127)	0,01%

4.1.2. STRUKTURA PRIHODA I PRIMITAKA

1) Iz strukture ukupnih prihoda i primitaka, vidljivo je dominantno učešće prihoda iz Državnog proračuna.

2) Prihodi od vlastite djelatnosti, nastaju kao prihodi od prodaje proizvoda i robe, te pruženih usluga. Osim naplaćenih prihoda od vlastite djelatnosti **32.375.285 kn** (AOP 124), kaznena tijela ostvarila su i nenaplaćene, ali obračunate prihode u iznosu od 3.301.527 kn (AOP 287), pa ukupni prihodi iznose 35.678.812 kn. Navedeni prihodi odnose se prvenstveno na prihode ostvarene radom zatvorenika.

3) Ostali prihodi i primici odnose se na:

- pomoći od subjekata unutar općeg proračuna 6.671.011 kn (AOP 045), što čine poticaji za poljoprivrednu proizvodnju, provođenje projekta za hrvatsku pismenost, pomoć za energetska obnova objekata,
- naknade za priređivanje igara na sreću 2.355.828 kn (AOP 031),
- ostali prihodi se odnose na naplate štete od zatvorenika, sufinanciranje troškova, pristojbe i naknade po posebnim propisima i donacije.

Ad B/ Struktura rashoda poslovanja (AOP 630) je sljedeća:

1. Rashodi za zaposlene (AOP 149)	379.761.737 kn	74,99%
2. Materijalni rashodi i zalihe (AOP 160+280)	120.022.005 kn	23,71%
3. Financijski rashodi (AOP 193)	593.873 kn	0,12%
4. Ostali rashodi (AOP 257)	2.245.832 kn	0,44%
5. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (AOP 341)	3.768.422 kn	0,74%
Ukupno rashodi i izdaci (AOP 630)	506.391.869 kn	

4.1.3. STRUKTURA RASHODA POSLOVANJA

1) Iz strukture rashoda dominantno je učešće rashoda za zaposlene, odnosno plaće, doprinosi, ostali rashodi za zaposlene.

2) Materijalne rashode čine rashodi za materijal i energiju, rashodi za usluge te ostali nespomenuti rashodi.

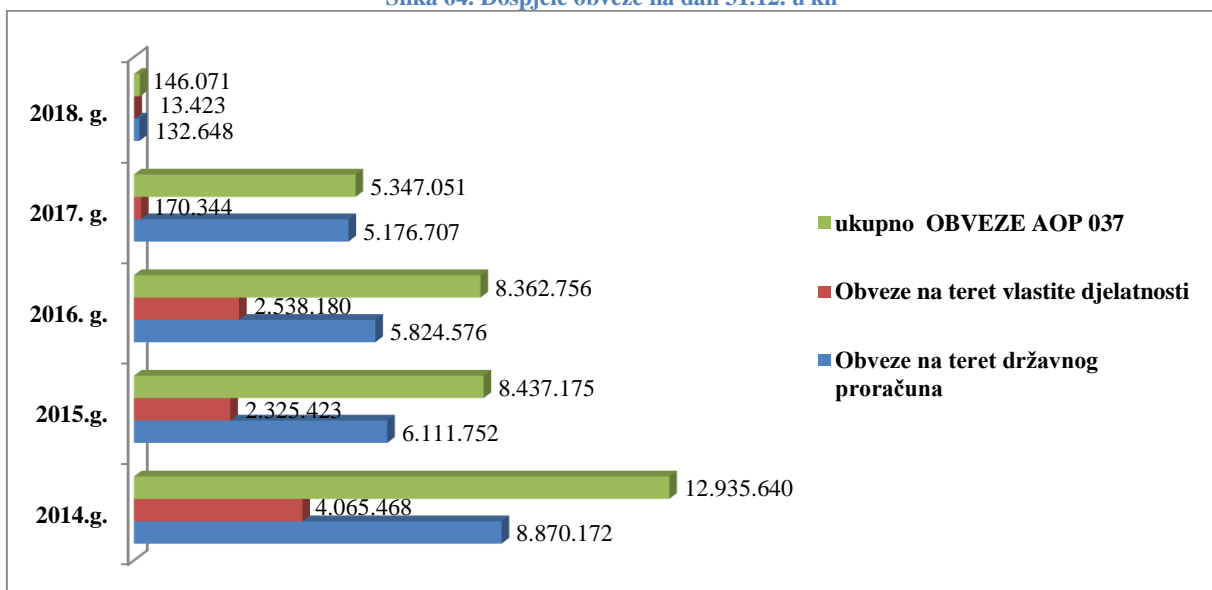
3) Preostalo su financijski rashodi, rashodi za nabavu nefinancijske imovine i ostali rashodi.

Sveukupno **dospjele obveze** na dan 31. prosinca 2018. godine iznose **146.071 kn**, od toga na teret redovne djelatnosti **132.648 kn**, a vlastite djelatnosti **13.423 kn**.

Tablica 34. Temeljno financijsko izvješće

DOSPJELE OBVEZE	2014.g.	2015.g.	2016. g.	2017. g.	2018. g.
Obveze na teret državnog proračuna	8.870.172	6.111.752	5.824.576	5.176.707	132.648
Obveze na teret vlastite djelatnosti	4.065.468	2.325.423	2.538.180	170.344	13.423
ukupno OBVEZE AOP 037	12.935.640	8.437.175	8.362.756	5.347.051	146.071

Slika 64. Dospjele obveze na dan 31.12. u kn

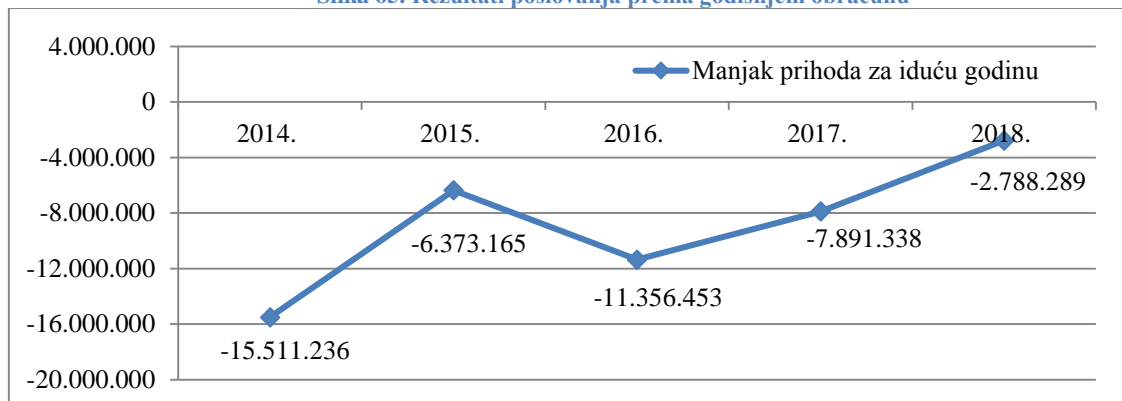

Rezultat poslovanja za 2018. godinu, dobiva se iz razlike ukupnih prihoda (511.518.438 kn) i ukupnih rashoda (506.391.869 kn), te ukazuju na ostvareni višak prihoda od 5.126.569 kn.

S obzirom na preneseni manjak prihoda iz 2017. godine, smanjen je manjak prihoda za pokriće u 2019. godini, te iznosi - 2.788.289 kn.

Slika 65. Rezultati poslovanja prema godišnjem obračunu

Tablica 35. rezultati poslovanja iskazani po godišnjem obračunu

REZULTATI POSLOVANJA ISKAZANI PO GODIŠNJEM OBRAČUNU					
	2014.g.	2015.g.	2016.g.	2017.g.	2018.g.
Prihodi iz DP za zaposlene (plaće i prijevoz)	362.291.974	361.712.942	369.615.344	371.761.652	394.970.208
Prihodi iz DP za tekuće rashode	131.377.471	90.658.543	69.737.924	68.458.526	72.641.628
Prihodi iz DP UKUPNO	493.669.445	452.371.485	439.353.268	440.220.178	467.611.836
Prihodi iz vlastite djelatnosti	35.605.110	33.112.089	32.144.573	32.689.996	32.675.285
Ostali prihodi	5.006.405	6.359.562	8.907.202	21.803.269	11.231.317
UKUPNO PRIHODI	534.280.960	491.843.136	480.405.043	494.713.443	511.518.438
UKUPNO RASHODI	493.350.087	482.712.490	485.383.682	491.256.205	506.391.869
Višak ili manjak prihoda	40.930.873	9.130.646	4.978.639	3.457.238	5.126.569
Višak ili manjak prihoda preneseni iz prethodne godine	56.442.109	15.503.811	6.377.814	11.348.576	7.914.858
Višak ili manjak prihoda za pokriće u sljedećoj godini	15.511.236	6.373.165	11.356.453	7.891.338	2.788.289

4.2. Izvješće o utrošenim sredstvima u kaznenim tijelima

Za izvršavanje kaznenopravnih sankcija i mjera, u promatranom razdoblju, utrošeno je:

Tablica 36. Izvješće o utrošenim sredstvima

Vrsta rashoda	ukupni rashodi (u kn)	učešće u ukupnim rashodima (u postocima)
Plaće	287.912.836	57,57%
Ostali rashodi za zaposlene	11.643.370	2,33%
Doprinosi na plaće	80.205.531	16,04%
Službena putovanja	441.182	0,09%
Naknade za prijevoz	15.208.471	3,04%
Stručno usavršavanje	94.528	0,02%
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	4.071.526	0,81%
Materijal i sirovine	38.500.879	7,70%
Energija	20.469.465	4,09%
Materijal i dijelovi za tek. i inv. održavanje	3.571.208	0,71%
Sitni inventar i auto gume	768.214	0,15%
Službena radna i zaštitna odjeća i obuća	516.367	0,10%
Usluge telefona, pošte i prijevoza	1.438.094	0,29%
Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	2.713.055	0,54%
Usluge promidžbe i informiranja	207.099	0,04%
Komunalne usluge	12.799.898	2,56%
Zakupnine i najamnine	36.882	0,01%
Zdravstvene i veterinarske usluge	1.451.873	0,29%
Intelektualne i osobne usluge	3.050.520	0,61%
Računalne usluge	37.543	0,01%
Ostale usluge (zakup i najam)	4.635.696	0,93%
Naknada troškova osoba izvan radnog odnosa	529.050	0,11%
Naknade za rad zatvorenika	7.474.882	1,49%
Premije osiguranja	328.507	0,07%
Reprezentacija	55.674	0,01%
Ostali nespomenuti rashodi (član., pris. i nak.)	1.327.073	0,27%
Financijski rashodi (neg. teč. raz. i zat. kam)	593.873	0,12%
Ukupno:	500.083.296	100,00%

U odnosu na ukupne, prethodno navedene rashode, prosječni trošak po jednom zatvoreniku iznosi **403,10 kn dnevno** što je za 2,2% više u odnosu na razdoblje siječanj - prosinac 2017. godine.

Uzimajući u obzir samo direktne troškove zatvorenika, prosječni dnevni trošak po jednom zatvoreniku iznosi **50,98 kn**, što je 2,3% više u odnosu na razdoblje siječanj - prosinac 2017. godine.

Nastavno daje se prikaz po kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima.

Tablica 37. Prikaz ukupnih troškova po kaznenim tijelima

R. br	KAZNENO TIJELO	UKUPNI TROŠAK		DIREKTNI TROŠAK		Odnos:1 zaposlenik na xy zatvorenika
		Dnevno po 1 zatvoren.	INDEX odnos na prosjek	Dnevno po 1 zatvoreniku	INDEX odnos na prosjek	
1.	Zatvorska bolnica u Zgb	645,97	160	67,16	132	1/0,80
2.	Kaznionica u Glini	270,85	67	48,23	95	1/1,70
3.	Kaznionica u Lepoglavi	424,44	105	55,64	109	1/1,20
4.	Kaznionica u Lip.-Popo.	528,23	131	77,66	152	1/1,05
5.	Kaznionica u Požegi	730,90	181	68,36	134	1/0,80
6.	Odgojni zavod u Požegi	712,37	177	60,97	120	1/0,70
7.	Kaznionica u Turopolju	837,75	208	68,78	135	1/0,60
8.	Odgojni zavod Turopolje	1.060,72	263	81,90	161	1/0,54
9.	Kaznionica u Valturi	902,11	224	62,36	122	1/0,48
10.	Zatvor u Bjelovaru	276,48	69	33,18	65	1/1,80
11.	Zatvor u Dubrovniku	454,33	113	41,58	82	1/0,97
12.	Zatvor u Gospiću	438,08	109	54,29	106	1/1,11
13.	Zatvor u Karlovcu	393,24	98	33,34	65	1/1,33
14.	Zatvor u Osijeku	265,83	66	36,47	72	1/1,89
15.	Zatvor u Požegi	288,69	72	42,76	84	1/0,31
16.	Zatvor u Puli - Pola	354,89	88	47,35	93	1/1,39
17.	Zatvor u Rijeci	308,70	77	45,20	89	1/1,64
18.	Zatvor u Sisku	509,16	126	39,55	78	1/0,96
19.	Zatvor u Splitu	368,14	91	49,82	98	1/1,33
20.	Zatvor u Šibeniku	410,80	102	39,57	78	1/1,16
21.	Zatvor u Varaždinu	329,31	82	37,53	74	1/1,54
22.	Zatvor u Zadru	405,46	101	52,67	103	1/1,24
23.	Zatvor u Zagrebu	293,02	73	49,73	98	1/1,77
	PROSJEČNO	403,10		50,98		1/1,25

Napominje se da je iskazani prosječni dnevni trošak po zatvoreniku u Kaznionicama u Požegi i Turopolju smanjen za prosječne troškove prehrane koji se odnose na maloljetnike u Odgojnim zavodima u Požegi i Turopolju, odnosno za isti je iznos povećan prosječni dnevni trošak po maloljetniku u Odgojnim zavodima u Požegi i Turopolju.

Korigirani su, također, i troškovi prehrane kod korisnika koji su bez naknade preuzeli prehrambene proizvode od drugih korisnika unutar zatvorskog sustava.

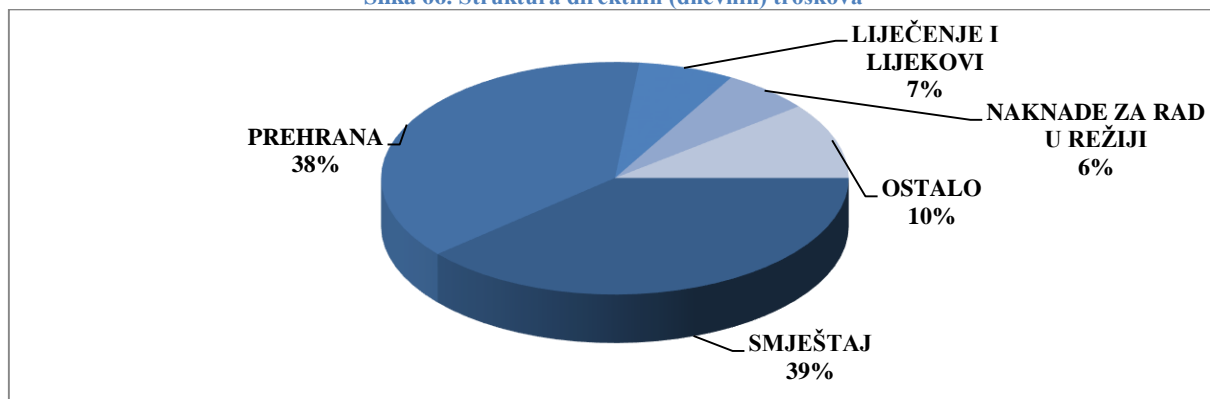
Tablica 38. Ukupni dnevni prosječni trošak po zatvoreniku

UKUPNI TROŠAK	2014.g.	2015.g.	2016.g.	2017.g.	2018.g.	2018./2017.	2018./2014.
		313,12	343,96	375,36	394,52	403,10	2,2%

Struktura direktnih (dnevni) troškova zatvorenika je sljedeća:

- smještaj (energenti)	36,68%,	odnosno	19,72 kn
- prehrana	37,99%,	odnosno	19,37 kn
- liječenje i lijekovi	6,63%,	odnosno	3,38 kn
- naknade za rad u režiji	6,11%,	odnosno	3,11 kn
- ostalo (pot.mat, prepr, sl.akt.)	10,59%,	odnosno	5,40 kn
UKUPNO			50,98 kn

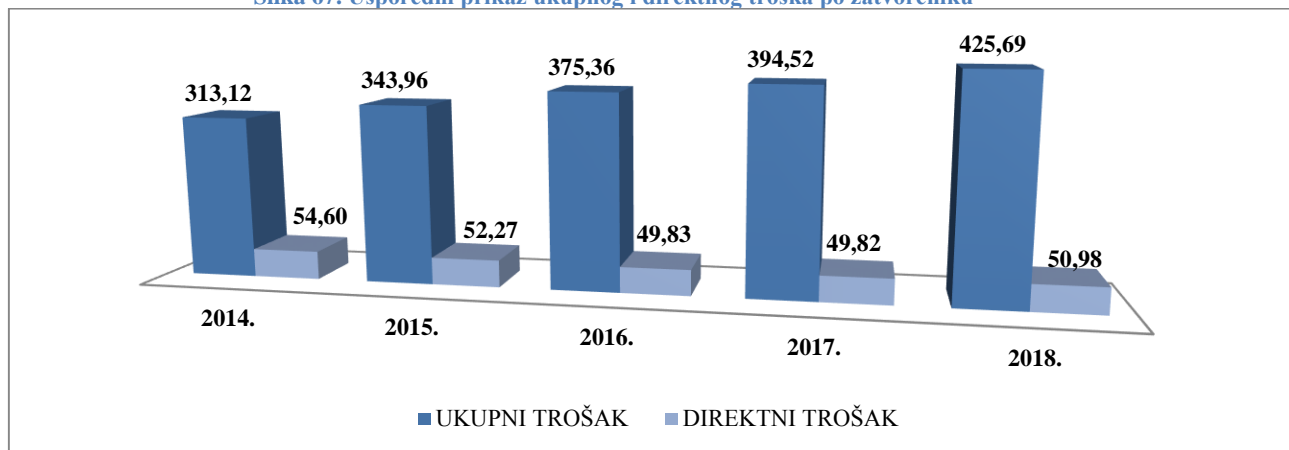
Slika 66. Struktura direktnih (dnevni) troškova

Tablica 39. Direktni dnevni prosječni trošak po zatvoreniku

DIREKTNI TROŠAK struktura	PROSJEČNI TROŠAK PO ZATVORENIKU					%	
	2014.g.	2015.g.	2016.g.	2017.g.	2018.g.	2018./ 2017.	2018./ 2014.
smještaj (energenti)	19,57	20,32	19,35	19,41	19,72	1,6%	0,7%
prehrana	20,44	19,58	19,61	19,20	19,37	0,9%	-5,2%
liječenje i lijekovi	6,44	3,14	3,25	3,19	3,38	5,9%	-47,5%
naknade za rad u režiji	3,84	3,73	3,27	3,01	3,11	3,4%	-18,9%
ostalo (pot.mat, prepr, sl.akt.)	4,31	4,70	4,35	5,01	5,40	7,8%	25,3%
	54,60	51,47	49,83	49,82	50,98	2,3%	-6,6%

Slika 67. Usporedni prikaz ukupnog i direktnog troška po zatvoreniku

4.3. Izvješće o uređenju i opremanju kaznenih tijela Uprave za zatvorski sustav i probaciju za 2018. godinu

Sa aktivnosti K629023 - UREĐENJE I OPREMANJE KAZNENIH TIJELA, nabavljeno je

4223 - Oprema za održavanje i zaštitu :

- Antenski sustav u vrijednosti 30.536,25 kn (K. Turopolje)
- SOS signalizacija -17.871,88 kn (K. Turopolje)
- Metalna rešetkasta vrata u iznosu od 729.838,19 kn (9 kaznenih tijela)

4225 – Instrumenti , uređaji i strojevi

- Stroj za obradu povrća u vrijednosti 43.225,00 kn (K. Lepoglava i K. Lipovica-Popovača)
- Profesionalni stroj za pranje posuđa vrijednosti 167.500,00 kn (Zatvor u Zagrebu)
- Štednjak vrijednosti 25.290,00 kn (Zatvor u Dubrovniku)
- Perilice rublja u vrijednosti 51.466,00 kn (Z. Gospić i K. Požega)
- Stroj za lijepljenje rubova (kantirka) vrijednosti 298.222,50 kn (K. Lepoglava)
- Rashladna komora vrijednosti 33.331,25 kn (Zatvor u Rijeci)
- Samostojeći hladnjaci u ukupnom iznosu 4.499,03 kn (K. Lipovica-Popovača i Z. Split)
- Profesionalni zamrzivači i zamrzivači vrijednosti 17.642,90 kn (Z. Split i Z. Sisak)

4221 -Uredska oprema i namještaj

- Uredske stolice, stolovi i ormari u vrijednosti 182.098,75 kn (za 17 kaznenih tijela)

Sa aktivnosti K A544090 - DJELATNOST UPRAVE ZA ZATVORSKI SUSTAV I PROBACIJU, nabavljeno je

Za zatvorenike :

- Higijenski pribor (higijenski ulošci, britvice, pjene za brijanje, toalet papir, šamponi, četkice za zube, paste za zube, sapuni, kreme za brijanje) u vrijednosti 736.000,00 kn
- Ručnici za zatvorenike 3600 kom vrijednosti 135.000,00 kn
- Plahte za zatvorenike 4900 kom vrijednosti 135.000,00
- Radna odijela za zatvorenike 600 kom vrijednosti 110.000,00 kn
- Pamučne majice za zatvorenike 2000 kom vrijednosti 64.375,00 kn
- Madraci za zatvorenike 550 kom vrijednosti 155.000,00 kn

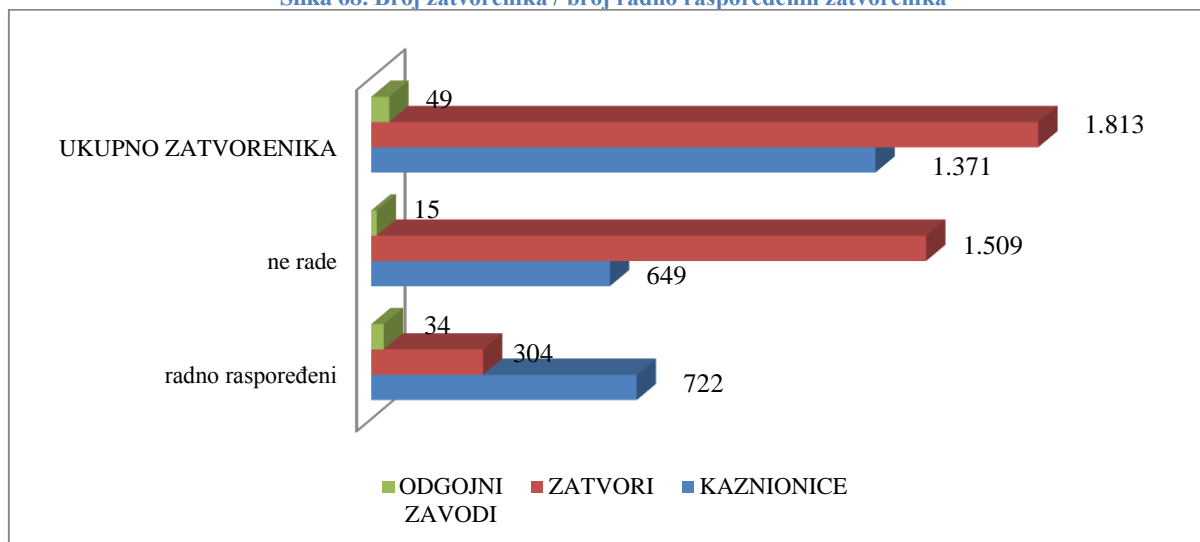
Za službenike osiguranja :

- Kape beretke 1620 kom u vrijednosti 222.750,00 kn
- Papar sprej 168 kom vrijednosti 27.025,00 kn
- Rukavice zimske 849 kom vrijednosti 110.370,00 kn
- Cipele niske 1600 pari vrijednosti 418.000,00 kn
- Pamučne majice 5000 kom vrijednosti 181.250,00 kn
- Puloveri 1703 kom vrijednosti 415.106,25 kn
- Čarape ljetne 6772 kom, zimske 5772 kom i ženske 1620 kom vrijednosti 210.918,50kn
- Jakne vodonepropusne s kapuljačom 556 kom vrijednosti 815.275,00 kn
- Jakne vjetro-nepropusne 330 kom vrijednosti 202.820,00 kn
- Oznake zvanja 3200 kom vrijednosti 105.000,00 kn
- Amblemi za rukave 4986 kom 52.450,00 kn

4.4. Izvješće o radu zatvorenika

U promatranom razdoblju brojno stanje smještenih zatvorenika, utvrđeno prema prosječnom mjesečnom stanju, je **3.233** zatvorenika. U istom razdoblju radno je angažirano prosječno mjesečno (prema punom mjesečnom fondu sati rada) 1.060 zatvorenika (33% od ukupnog prosječnog broja), a od čega je prosječno 79 zatvorenika radilo i duže od redovnog radnog vremena.

Slika 68. Broj zatvorenika / broj radno raspoređenih zatvorenika

Zatvorenici, koji su radno angažirani, raspoređeni su na rad kako slijedi:

Tablica 40. Radno angažirani zatvorenici prema vrsti posla

POSLOVI ZATVORENIKA	KAZNIONICE	ZATVORI	ODGOJNI ZAVOD	UKUPNO ZAPOSLENO ZATVORENIKA
Režijski rad	327 (45%)	245 (81%)	34 (100%)	606 (57%)
Radionice kaznenih tijela	366 (51%)	17 (6%)	0	383 (36%)
Izvan kaznenog tijela	29 (4%)	42 (14%)	0	71 (7%)
UKUPNO:	722	304	34	1060

Tablica 41. Radno angažirani zatvorenici po kaznenim tijelima u vremenskom periodu od 2014.-2018.

KAZNENA TIJELA	RAD ZATVORENIKA PO KAZNENIM TIJELIMA					%	
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2018./2017.	2018./2014.
KAZNIONICE	938	878	754	700	722	3%	-23%
ZATVORI	400	295	302	334	304	-9%	-24%
ODGOJNI ZAVODI	46	46	33	33	34	3%	-26%
	1384	1219	1089	1067	1060	-1%	-23%

U odnosu na isto razdoblje prethodne godine, promatrajući ukupan broj smještenih zatvorenika, radno je angažirano 1,0 % zatvorenika manje. Broj radno angažiranih zatvorenika je, promatrajući postotak radne angažiranosti u odnosu na ukupan broj zatvorenika (što je realniji pokazatelj), manji za 1,0 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Zaposlenost u odnosu na ukupan broj zatvorenika u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima iz Izvješća o radu i naknadama za rad zatvorenika („Obrazac Zaradnice“) koji su radili:

- u kaznionicama od smještenih 1.371 zatvorenika, radilo je 722, što je 53% (+ 2 % u odnosu na isto razdoblje 2017. godine)
- u zatvorima od smještenih 1.813 zatvorenika, radilo je 304 što je 17% (+ 2 % u odnosu na isto razdoblje 2017. godine)
- u odgojnim zavodima od smještenih 49 odgajnika, radilo je njih 34, što je 69 % (- 4 % u odnosu na isto razdoblje 2017. godine).

Režijski, odnosno pomoćno-tehnički poslovi na kojima rade zatvorenici u kaznenim tijelima, najčešće se odnose na održavanje čistoće i urednosti prostorija i kruga kaznenih tijela, pranje vozila, ličenje, pomoćne poslove u praonici rublja, kuhinji, skladištu, zatvorskoj radionici, zatvorskoj prodavaonici i slično.

Radionice su u kaznenim tijelima organiziranje u odjelima za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika, a u njima se obavljaju poslovi poljoprivrede, održavanja, obrade metala i drva, ugostiteljstva, eksploatacije kamena, grafički poslovi i drugo.

Veliki dio prehrambenih proizvoda kaznionice proizvode same (radom zatvorenika), a namijenjeni su, prije svega, potrebama kaznenih tijela, za prehranu zatvorenika (priprema tri obroka dnevno i dopunski).

Kaznena tijela su, kao regijski nositelji proizvodnje hrane u 2018. godini, proizveli i isporučili u zatvorski sustav:

• povrća (235.448 kg)	vrijednosti 761.065 kn,
• voće (14.888 kg)	vrijednosti 38.819 kn,
• svježeg mesa (253.742 kg)	vrijednosti 3.533.418 kn,
• jaja (265.280 kom)	vrijednosti 268.676 kn,
• mlijeka 14.582 lit)	vrijednosti 62.435 kn.

Prema ugovorima između kaznenih tijela i poslodavaca, zatvorenici su obavljali pomoćne poslove utovara-istovara, poslove na preseljenju, pomoćne građevinske radove, na održavanju šuma, poslove u poljoprivredi i slično.

Prema odobrenju, zatvorenici su nastavljali raditi kod svojeg poslodavca.

U promatranom razdoblju je 4 zatvorenika nastavilo raditi kod svojeg poslodavca i to u:

Zatvor u Bjelovaru	- 1,
Zatvoru u Šibeniku	- 1,
Zatvoru u Splitu	- 1,
Zatvoru u Zagrebu	- 1.

Na ime rada, njihovi poslodavci su kaznenim tijelima uplatili 57.076 kn, od čega je zatvorenicima isplaćeno 15.140 kn. (Obrazac IOR, 5,6,7)

Na ime naknada za rad zatvorenika u promatranom razdoblju, zatvorenicima je isplaćeno ukupno 7.281.906 kn, od čega za rad u redovnom radnom vremenu 7.163.452 kn, 118.454 kn za prekovremeni rad. (Obrazac ZARADNICE)

Prosječna naknada za rad iznosi 563 kn za rad u redovnom radnom vremenu, a 688 kn za redovni rad i rad duži od punog radnog vremena. Naknade za rad u redovnom radnom vremenu prosječno su najviše u zatvorskim radionicama 647 kn, a najniže na poslovima održavanja čistoće i urednosti prostorija i kruga kaznenih tijela, pranje vozila, ličenje, pomoćne poslove u

praonici rublja, kuhinji, skladištu, zatvorskoj radionici, zatvorskoj prodavaonici i slično (režijski poslovi) 502 kn.

Radom zatvorenika u promatranom razdoblju ostvareno je 29.015.189 kn prihoda, 24.882.335 kn rashoda, te je tako (uz prijenos iz prethodnog razdoblja 6.837.797 kn) ostvaren višak prihoda u iznosu od 10.970.651 kn. (Obrazac IKS), a najviše:

• Kaznionica u Valturi	7.320.407 kn
• Kaznionica u Turopolju	844.570 kn
• Kaznionica u Lepoglavi	832.251 kn
• Kaznionica u Glini	641.964 kn
• Zatvor u Zagrebu	479.486 kn
• Kaznionica u Požegi	319.190 kn
• Kaznionica u Lipovici - Popovači	268.440 kn
• Zatvor u Bjelovaru	261.712 kn
• Zatvor u Puli - Pola	249.554 kn

Ostvareni višak prihoda koristio se za poboljšanje uvjeta života i rada zatvorenika, za tekuće i kapitalne izdatke.

5. NADZOR NAD POSTUPANJEM SA ZATVORENICIMA I MALOLJETNICIMA

Nadzor nad postupanjem sa zatvorenicima u kaznionicama i zatvorima te maloljetnicima u odgojnim zavodima, sukladno zakonima, obavljaju Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju Ministarstva pravosuđa, Ministarstvo zdravstva, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, nadležni sudac izvršenja, pučki pravobranitelj, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, pravobraniteljica za djecu i pravobranitelj za osobe s invaliditetom, nevladine udruge koje se bave zaštitom ljudskih prava te periodički Europski odbor za sprječavanje mučenja, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja Vijeća Europe i Misija stručnjaka Europske komisije za područje pravosuđa i unutarnjih poslova (Peer based Mission).

5.1. Nadzor Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav i probaciju

Na temelju odredbi članka 18. Zakona o izvršavanju kazne zatvora upravni i inspekcijski nadzor nad radom kaznionica, zatvora, centara i odgojnih zavoda provode ovlaštene službene osobe ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Služba za unutarnju kontrolu, kao novoustrojena organizacijska jedinica Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav i probaciju, osigurala je u 2018. godini veću efikasnost u provođenju upravnog i inspekcijskog nadzora nad radom kaznenih tijela, odgojnih zavoda, Centra za dijagnostiku u Zagrebu te Centra za izobrazbu, uz provođenje preventivnih aktivnosti na osnovu posredno i neposredno pribavljenih podataka tijekom inspekcijskog nadzora o radu Zatvorskog sustava, te nadzorom provedbe mjera naloženih u nadzorima, kako o postupanju sa zatvorenicima tako i službenicima i namještenicima.

Tijekom 2018. godine ovlaštene službenici Središnjeg ureda obavili su niz stručno-instruktivnih obilazaka kaznionica, odnosno zatvora i odgojnih zavoda, koji su tijekom samog obilaska kaznenog tijela odnosno pisanim uputama uglavnom rezultirali savjetovanjem o potrebnim promjenama u svakodnevnom radu.

U odnosu na kaznena tijela u kojima su inspekcijskim nadzorom utvrđene nepravilnosti, Središnji ured naložio je mjere za njihovo otklanjanje te donio pisane napatke i upute o potrebnim promjenama u postupanju, u svrhu zakonitog postupanja i ujednačavanja prakse u kaznenim tijelima u postupanju prema zatvorenicima i maloljetnicima.

Pri tome su se razmatrale i preporuke i upozorenja Pučke pravobraniteljice, po kojima je postupano u svim slučajevima kada je to bilo moguće u okviru nadležnosti i na razini Središnjeg ureda.

Nažalost preporuke o većini investicijskih ulaganja u kaznena tijela ili njihova izmještanja te izuzimanje zatvorskih službenika iz Odluke o zabrani novog zapošljavanja državnih službenika i namještenika u tijelima državne uprave te stručnim službama i uredima Vlade Republike prelaze okvire nadležnosti Središnjeg ureda, ali su proslijeđene nadležnim tijelima i ugrađene su u strateške dokumente i Akcijske planove Ministarstva pravosuđa za naredno razdoblje.

5.2. Obilasci sudaca izvršenja

Temeljem članka 47. Zakona o izvršavanju kazne zatvora nadležni sudac izvršenja najmanje jednom godišnje obilazi zatvorenike, razgovara s njima i upućuje ih u njihova prava propisana Zakonom o izvršavanju kazne zatvora.

Tablica 42. Broj obilazaka suca izvršenja u 2018. godini uz naznaku načina obilaska sudac izvršenja

		OBILASCI SUCA IZVRŠENJA	
		sve zatvorenike	pojedini odjeli
ZATVORI	BJELOVAR	0	4
	DUBROVNIK	1	0
	GOSPIĆ	3	0
	KARLOVAC	19	0
	OSIJEK	7	0
	POŽEGA	14	0
	PULA	1	0
	RIJEKA	3	0
	SISAK	1	0
	SPLIT	1	1
	ŠIBENIK	0	0
	VARAŽDIN	0	0
	ZADAR	7	0
	ZAGREB	0	0
KAZNIONICE	GLINA	0	2
	LEPOGLAVA	0	0
	LIPOVICA	1	0
	POŽEGA M	1	0
	POŽEGA Ž	1	0
	POŽEGA MZ	0	0
	TUROPOLJE	0	0
	VALTURA	1	0
	ZAT. BOLNICA	0	1
CENTAR ZA DIJAGNOSTIKU U ZAGREBU	0	0	

5.3. Osvrt uprave za zatvorski sustav i probaciju na suradnju s Uredom pučke pravobraniteljice

Tijekom 2018. godine Uprava za zatvorski sustav i probaciju nastavila je s poduzimanjem mjera i aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi ispunila preporuke i upozorenja vezana za prava zatvorenika i sprečavanje mučenja i drugih neljudskih i ponižavajućih postupaka.

U okviru obavljanja poslova Nacionalnog preventivnog mehanizma predstavnici Ureda pučke pravobraniteljice su tijekom 2018. godine izvršili nenajavljene obilaske Zatvora u Puli-Pola, Zatvora u Karlovcu, Zatvora u Požegi, Kaznionice u Glini, Kaznionice u Lepoglavi i Zatvorske bolnice u Zagrebu, temeljem čega su kaznenim tijelima i Upravi za zatvorski sustav i probaciju upućivane preporuke i upozorenja vezana za prava zatvorenika i sprečavanje mučenja i drugih neljudskih i ponižavajućih postupaka.

Tako je vezano uz zaprimljenu preporuku „*da se uvjeti smještaja u svim kaznenim tijelima prilagode zakonskim i međunarodnim standardima*“ potrebno istaći da Uprava za zatvorski sustav i probaciju kontinuirano ulaže napore za poboljšanje smještaja zatvorenika uzimajući u obzir prije svega postojeće smještajne kapacitete ali i strukturu zatvoreničke populacije. Presudom Velikog vijeća Europskog suda za ljudska prava *Muršić protiv Hrvatske* ujednačena je dosadašnja praksa glede povrede članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17) zbog manjka osobnog prostora u zatvorskoj ćeliji na način da je utvrđeno da osoba lišena slobode mora imati na raspolaganju minimalno 3m² osobnog prostora, ali su također određeni i neki olakšavajući čimbenici. Naime, imajući u vidu Preporuku (R99) Vijeća Europe prema stajalištu Europskog odbora za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, Europskog suda za ljudska prava kao i Ustavnog suda Republike Hrvatske, prema kojemu ponižavanje kao povreda članka 3. Konvencije može biti rezultat određenih organizacijskih nedostataka, pa i nedostataka smještajnog kapaciteta, prilikom ocjene je li uslijed toga došlo do povrede prava osobnosti potrebno je prethodno utvrditi ukupnu kvalitetu života u konkretnom kaznenom tijelu koja ovisi i o organiziranju različitih aktivnosti i iskoristivih mogućnosti boravka zatvorenika izvan ćelija, kako u vremenskom tako i u sadržajnom smislu. Upravo slijedom toga kaznena tijela u okviru svojih mogućnosti permanentno poduzimaju sve potrebne mjere kako bi što većem broju zatvorenika bio omogućen radni angažman i/ili drugi tretmanski sadržaji (obrazovanje, slobodne aktivnosti, sudjelovanje u razvojnim i edukativnim programima i sl.). Svakodnevnim sudjelovanjem zatvorenika u raznim aktivnostima koje se provode izvan njihovih ćelija u bitnoj se mjeri smanjuju negativni učinci prenapučenosti u pojedinim kaznenim tijelima.

Vezano uz zaprimljenu preporuku Ureda pučke pravobraniteljice „*za izradu prijedloga novog Zakona o izvršavanju kazne zatvora*“ u Plan zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2019. godinu uvrštena je i izrada novog Zakona o izvršavanju kazne zatvora - link <https://zakonodavstvo.gov.hr/godisnji-plan-normativnih-aktivnosti/229#>

Shodno preporuci Ministarstvu pravosuđa „*da izradi plan borbe protiv među-zatvoreničkog nasilja*“, kako bi se preventivno djelovalo na sprječavanju među zatvoreničkog nasilja i zlostavljanja, Središnji ured UZSiP je u srpnju 2018. godine svim kaznenim tijelima dostavio uputu o potrebi zaštite zatvorenika s problemima mentalnog zdravlja ili teškoćama u intelektualnom funkcioniranju. Ovom uputom izdan je nalog kaznenim tijelima da je cjelokupno postupanje prema svim kategorijama zatvorenika i maloljetnika potrebno planirati individualnim planom zaštite zatvorenika od nasilja, zlostavljanja i manipulacije kojim će detaljnije propisati i preventivne mjere, a s kojim će se upoznati sve službenike koji sudjeluju u provođenju pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, odnosno koji su u neposrednom kontaktu sa zatvorenikom. Isto tako napominje se da službenici Odjela osiguranja kaznenih tijela kroz kontinuiranu izobrazbu i senzibilizaciju za pravovremeno prepoznavanje istaknutog problema, u cilju zaštite života i sigurnost svakog zatvorenika, kao i sprečavanja bilo kojeg oblika mučenja, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja, tijekom obavljanja službenih zadaća poduzimaju korake u smjeru prevencije s ciljem zaštite najboljih interesa, fizičkog i psihičkog integriteta osoba kojima je oduzeta sloboda.

Tijekom 2018. godine ostvarena je dodatni oblik suradnje s Uredom pučke pravobraniteljice jer su savjetnice Ureda pučke pravobraniteljice u okviru posebnih predmeta na temeljnom tečaju za službenike odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav i probaciju održale predavanja na temu „Zaštita ljudskih prava i prava zatvorenika“.

5.4. Nadzor pravobraniteljice za osobe s invaliditetom

Tijekom 2018. godine nastavljena je suradnja Uprave za zatvorski sustav i probaciju s pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom. Tijekom godine pravobraniteljica za osobe s invaliditetom je - obzirom na relativno veliki broj zatvorenika s najtežim oblicima tjelesnog oštećenja koji se kreću uz pomoć invalidskih kolica a nalaze se na izdržavanju kazne u Kaznionici u Glini - uputila Kaznionici u Glini i Središnjem uredu UZSiP preporuku za nabavku vozila koje će služiti za prijevoz takvih zatvorenika. Ujedno je preporučeno i da se napusti praksa nošenja osoba s invaliditetom zajedno s kolicima, ili radi posjedanja izvan kolica od strane pravosudnih policajaca jer se radi o neprimjerenom načinu njihovog kretanja koje je tegobno za djelatnike a može biti ponižavajuće za osobu s invaliditetom.

Slijedom navedene preporuke sklopljen je Ugovor s društvom „Sanitet“ d.o.o. iz Petrinje, te se umjesto jednokratne kupnje specijaliziranog vozila sustavnim pristupom iznašlo rješenje koje omogućuje ne samo primjeren prijevoz osoba s invaliditetom, već je uz navedeni prijevoz omogućeno po potrebi i angažiranje pratećeg specijaliziranog medicinskog osoblja. Ovaj segment je izuzetno važan posebice imajući u vidu česti problem nedostatnog broja raspoloživih službenika medicinske struke (medicinskog tehničara/sestre ili liječnika) u samom kaznenom tijelu. Navedenim se pristupom postigao i veći standard od onoga za kojeg se dala preporuka, te se ujedno ostvarila i dodana vrijednost u vidu ostvarivanja kvalitetnije suradnje s lokalnom zajednicom što može predstavljati dobar model za buduća postupanja i u drugim kaznenim tijelima.

Uz navedeno, Centar za izobrazbu Uprave za zatvorski sustav i probaciju je tijekom 2018. godine uspostavio suradnju s Uredom pravobraniteljice za osobe s invaliditetom na način da se u okviru temeljnog tečaja za službenike odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav i probaciju organizira predavanje na kojem se polaznici tečaja imaju priliku upoznati s pravnim okvirom vezanim uz osobe s invaliditetom kao i svim izazovima sa kojima se osobe s invaliditetom susreću u svakodnevicu, a sve kako bi se pridonijelo stvaranju društva jednakih mogućnosti za sve građane.

5.5. Nadzor Ureda pravobraniteljice za djecu

Tijekom 2018. godine savjetnice Ureda pravobranitelja za djecu obišle su Zatvor u Rijeci i Kaznionice u Požegi i Lepoglavi, a nakon obilaska i uočenog stanja upućene su i preporuke Upravi za zatvorski sustav i probaciju vezano uz zaštitu prava i interesa djece čiji su roditelji u zatvoru.

Vežano uz ponovljenu preporuku da se postojeći uvjeti izvršenja mjere istražnoga zatvora za maloljetnike usklade sa standardima propisanim međunarodnim dokumentima i nacionalnim propisima kao i da se - sukladno odredbama Zakona o sudovima za mladež - osnuju zatvorene zavodske ustanove za izvršavanje mjere istražnoga zatvora za maloljetnike, treba naglasiti da se prema podacima ovog Ministarstva broj maloljetnika koji se nalaze u istražnom zatvoru tijekom posljednjih nekoliko godina konstantno kretao u pravilu od 30 do 40 maloljetnika godišnje. Tako niti tijekom 2018. godine nije bilo značajnijeg odstupanja jer je istražni zatvor određivan prema maloljetnicima u 37 navrata i to uglavnom u Zatvoru u Zagrebu (10), Zatvoru u Splitu (5) i Zatvorima u Osijeku i Varaždinu (4), dok je u ostalim zatvorima njihov broj u promatranom razdoblju bio vrlo mali. U gotovo 65% slučajeva (24 mlt) istražni zatvor

određivan je starijim maloljetnicima i to samo kao krajnja mjera, u najkraćem nužnom trajanju. Kao ilustraciju navedenog ističe se podatak prema kojem je prosječna duljina boravka maloljetnika u istražnom zatvoru tijekom 2018. godine bila oko mjesec i pol dana (37 maloljetnika je u 2018. godini u istražnom zatvoru provelo ukupno 1660 dana, što čini prosjek od 44,86 dana po maloljetniku). Unatoč činjenici djelomične povremene prenapučenosti nekih zatvora, maloljetnicima na izvršavanju mjere istražnog zatvora nastoje se osigurati uvjeti propisani Odlukom ministra pravosuđa od 22. svibnja 2013. godine. Provođenjem navedene odluke vodi se računa da se uvjeti izvršavanja istražnog zatvora za maloljetnike na najbolji mogući način usklade sa Konvencijom o pravima djeteta i ostalim međunarodnim dokumentima koji propisuju postupanja u slučajevima lišavanja slobode maloljetnika koji su u sukobu sa zakonom. Uprava za zatvorski sustav i probaciju će i nadalje inzistirati na dosljednoj primjeni navedene Odluke u svim zatvorima u kojima će se do osnivanja zatvorenih zavodskih ustanova izvršavati mjera istražnog zatvora određena maloljetniku.

U jednoj od dostavljenih preporuka predlaže se razmatranje dislociranja Odgojnog zavoda u Turopolju jer njegova sadašnja lokacija po mišljenju Pravobraniteljice otežava integraciju maloljetnika u socijalnu sredinu i ostvarivanje obiteljskih kontakata. Odgojni zavod Turopolje nalazi se na sadašnjoj lokaciji od 1993. godine, a nedavno je u potpunosti adaptiran, te su u zavodu sagrađeni i neki potpuno novi objekti. Sama lokacija odgojnog zavoda nije jedini niti najvažniji uvjet uspješne integracije maloljetnika nakon izvršenja odgojne mjere. Uz poticanje i motivaciju maloljetnika za promjenu ponašanja, uspješnoj reintegraciji uvelike pridonosi formalno i neformalno obrazovanje i sve ostale aktivnosti koje se tijekom izvršavanja Odgojne mjere provode zajedno s maloljetnicima (rad, organizacija slobodnog vremena, stručna osposobljavanja za razna zanimanja i sl.). Također, ovisno o potrebama maloljetnika u Zavodu se provode i posebni programi: Prevencija ovisnosti o alkoholu i drogama (PORTOS I TALK), Psihosocijalni tretman (NAS), Psihološko savjetovanje i Kontrola bijesa (Kognitivno-bihevioralni tretman), kao i edukativno-razvojni programi: Trening socijalnih vještina, Zatvorenik kao roditelj, Vozač čimbenik sigurnosti u prometu i Čitateljski program. Posebni programi tretmana usmjereni su na otklanjanje faktora rizika za ponovno počinjenje kaznenog djela. Ovi faktori se mogu odnositi na kriminalne i/ili nasilne stilove mišljenja i ponašanja, ovisnost o drogi, alkoholu, kockanju, poteškoće kontrole agresivnih impulsa i sl., a primjenjuju se grupno prema specifičnim skupinama maloljetnika zatvorenika (ovisnici o drogama, ovisnici o alkoholu, nasilni delinkventi, seksualni delinkventi i sl.) s ciljem smanjivanja rizika od ponovnog počinjenja kaznenog djela kroz ublažavanje i otklanjanje dinamičkih kriminogenih faktora. Kod velikog broja maloljetnika upravo rezultati u ovim programima mogu utjecati na smanjivanje vjerojatnosti kriminalnog povrata i uspješniju socijalnu rehabilitaciju u društvenu zajednicu.

Pravobraniteljica za djecu ukazala je također na postojanje problema nejednakosti djece u zatvorskom sustavu s obzirom na pravni status lišenja slobode njihovih roditelja (izjednačavanje u količini i vremenu odvijanja posjeta zatvorenika i istražnih zatvorenika te u drugim aktivnostima namijenjenim unapređivanju roditeljskih vještina zatvorenika/boravak djeteta s majkom u istražnom zatvoru), no treba reći da je odobravanje posjeta istražnim zatvorenicima-roditeljima u isključivoj nadležnosti suca istrage, a učestalost i vremensko trajanje posjeta tijekom izvršavanja mjere istražnog zatvora u potpunosti je formalno regulirano Zakonom o kaznenom postupku i Pravilnikom o kućnom redu u zatvorima za izvršavanje istražnog zatvora.

Centar za izobrazbu Uprave za zatvorski sustav i probaciju je tijekom 2018. godine uspostavio suradnju s Uredom pravobraniteljice za djecu na način da se u okviru temeljnog tečaja za službenike odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav i probaciju

organizira predavanje na kojem se polaznici tečaja imaju priliku upoznati s pravnim okvirom vezanim uz zaštitu prava djece.

5.6. Nadzor pravobraniteljice za ravnopravnost spolova

Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i Uprava za zatvorski sustav i probaciju su tijekom 2018. godine nastavili s ostvarivanjem uspješne suradnje.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova - kao neovisno tijelo nadležno za suzbijanje diskriminacije u području ravnopravnosti spolova - prati provođenje Zakona i drugih propisa koji se tiču ravnopravnosti spolova. Pritom Pravobraniteljica posebnu pažnju pridaje ženama u zatvorskom sustavu te riziku višestruke diskriminacije žena uključujući i žene s invaliditetom.

Rezultati suradnje Ureda pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i Uprave za zatvorski sustav i probaciju dati će poticaj za napredak u budućnosti te ukazati na probleme koji se mogu zajednički rješavati.

6. MEĐUNARODNA SURADNJA

Zatvorski sustav ostvaruje suradnju s europskim zemljama i međunarodnim organizacijama i udruženjima koja djeluju u penološkom području.

Suradnju sa zatvorskim sustavima drugih europskih država Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i probaciju ostvaruje kroz članstvo u Europskoj organizaciji za zatvorske i korekcijske sustave – EuroPris, ali i kroz aktivno sudjelovanje u aktivnostima Vijeća Europe te na drugim međunarodnim sastancima, seminarima, konferencijama i dr.

Uprava za zatvorski sustav i probaciju članica je EuroPrisa - Europske organizacije za zatvorske i penalne službe (eng. The European Organisation of Prison and Correctional Services). Neki od ciljeva organizacije su: Savjetodavna djelatnost iz područja izvršavanja kaznenopravnih sankcija pri donošenju vezane legislative; formiranje europskih radnih skupina stručnjaka iz zatvorskih i korekcijskih sustava čija je uloga razmatranje i savjetovanje o stručnim pitanjima; utjecanje na europsku politiku i legislativu vezanu uz zatvorske i korekcijske sustave; predstavljanje interesa zatvorskih praktičara; pružanje podrške profesionalnom upravljanju zatvorskim sustavima; razvoj međusobnih odnosa i razmjena informacija s drugim organizacijama koje djeluju u kaznenopravnom području, s perspektivom razvoja najbolje prakse u ovom području. Predstavnici Uprave za zatvorski sustav i probaciju redovito sudjeluju na radionicama, seminarima, konferencijama i drugim aktivnostima koje organizira EuroPris, a dvoje službenika Središnjeg ureda sudjelovalo je tijekom 2018. godine u radu stručnih radnih skupina EuroPrisa (radne skupine na temu: informacijske tehnologije i obiteljski odnosi).

Vijeće Europe jednom godišnje organizira konferenciju za čelnike zatvorskih sustava i probacijskih službi, koja je vremenski i lokacijski povezana s održavanjem konferencije i godišnje skupštine EuroPrisa. U lipnju 2018. godine su ova dva povezana događaja organizirana u Jõhviju, Estonija, uz sudjelovanje pomoćnice ministra nadležne za zatvorski sustav i probaciju.

U okviru Vijeća Europe djeluju različita stručna tijela, od kojih je za područje izvršavanja kaznenih sankcija i mjera nadležno Vijeće za penološku suradnju, na čijim godišnjim sastancima redovito sudjeluju predstavnici Uprave za zatvorski sustav i probaciju. Od 2016. godine službenica Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav i probaciju izabrana je članica stručne radne skupine ovog Vijeća. Osim sastanaka Vijeća za penološku suradnju, Vijeće Europe tijekom godine organizira 2-3 stručna sastanka s različitom tematikom vezanom uz

zatvorski sustav, na kojima sudjeluju različiti stručnjaci iz Središnjeg ureda i iz kaznenih tijela, ovisno o temi i traženom profilu stručnjaka.

7. PROJEKTI

7.1. Operativni program "Učinkoviti ljudski potencijali" za razdoblje 2014.-2020.

U okviru Operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali" za razdoblje 2014.-2020. za koji su za potrebe Ministarstva pravosuđa osigurana sredstva iz Europskog socijalnog fonda, tijekom 2018. godine nastavljene su pripremne aktivnosti projekta konačnog naziva „Unaprjeđenje kvalitete pravosuđa kroz jačanje kapaciteta zatvorskog i probacijskog sustava te sustava za podršku žrtvama i svjedocima“, ukupne vrijednosti 9.174.000,00 kn. Opći cilj projekta je podizanje kvalitete rada službenika zatvorskog i probacijskog sustava te sustava za podršku žrtvama i svjedocima, dok je specifični cilj poboljšanje vještina i kompetencija ovih službenika. Glavni elementi projekta u odnosu na zatvorski sustav su razvoj novog modela organizacije rada, uz testiranje novog modela kroz pilot projekt, nabava informatičke opreme, nabava medicinske opreme za Zatvorsku bolnicu u Zagrebu i za ambulante kaznenih tijela, izobrazba službenika koji rade izravno sa zatvorenicima te stručno usavršavanje službenika za licencirane supervizore psihosocijalnog rada, koji će nakon završetka usavršavanja provoditi superviziju psihosocijalnog rada unutar sva tri sustava obuhvaćena projektom. Trajanje projekta je 24 mjeseca, s planiranim početkom u veljači 2019. godine.

7.2. Ugovor o javnim uslugama „Razvoj jedinstvenog IT sustava za zatvorsku administraciju (ZPIS)“

Cilj je poboljšanje učinkovitosti cjelokupnog zatvorskog i probacijskog sustava implementiranjem informacijskog sustava kao podrške poslovnim procesima s odgovarajućom informatičkom tehnologijom i razvojem zajedničkog aplikativnog sustava.

Predmet ugovora je nabava usluge dizajna, razvoja, implementacije i testiranja jedinstvenog IT sustava za zatvorsku administraciju (ZPIS) te provedba edukacija s ciljem poboljšanja učinkovitosti cjelokupnog zatvorskog i probacijskog sustava.

Cijena: 511.500,00 EUR (90% iznosa iz IPA programa, a 10% iznosa predstavlja nacionalno sufinanciranje).

Razdoblje provedbe ugovora bilo je 18 mjeseci što znači da implementacija svih ugovornih aktivnosti završila je 27. kolovoza 2018. godine.

POPIS SLIKA:

Slika 1. Organizacijska struktura Uprave za zatvorski sustav i probaciju.....	6
Slika 2. Kretanje broja zatvorenika i smještajnih kapaciteta 2012. – 2018. godine	9
Slika 3. Prikaz popunjenosti prema stupnju sigurnosti u % na dan 31.12.2018. godine .	10
Slika 4. Način dolaska na izdržavanje kazne zatvora dulje od 6 mjeseci tijekom 2018. godine.....	12
Slika 5. Struktura zatvorenika s kaznom zatvora dužom od 6 mjeseci a recidivizam tijekom 2018. godine.	13
Slika 6. Struktura zatvorenika obzirom na raniju osuđivanost na dan 31.12.2018.	13
Slika 7. Usporedba zatvorenika prema vrsti kaznenog tijela u koju su upućivani 2018. .	14
Slika 8. Zatvorenici u istražnom zatvoru na dan 31.12. i tijekom godine od 2009 do 2018. godine.....	21
Slika 9. Zatvorenici u istražnom zatvoru obzirom na vrstu kaznenog djela na dan 31.12.2018.	21
Slika 10. Zatvorenici s izrečenom sigurnosnom mjerom obveznog psihijatrijskog liječenja na dan 31.12.2018.....	23
Slika 11. Zatvorenici (svi statusi), strani državljani EU i ostalih zemalja na dan 31.12.2018.	24
Slika 12. Zatvorenici kojima je izrečena kazna u prekršajnom postupku obzirom na vrstu izrečene kazne tijekom 2018. godine.....	28
Slika 13. Usporedba ukupnog broja zdravstvenih pregleda u kaznenim tijelima i ukupnog broja specijalističkih pregleda zatvorenika izvan kaznenih tijela u razdoblju od 2008. do 2018. godine	34
Slika 14. Zatvorenici i maloljetnici uključeni u izobrazbu u periodu 2007. – 2018.....	36
Slika 15. Zloupotreba pogodnosti izvan kaznenog tijela	47
Slika 16. Broj odobrenih premještaja zatvorenika od 2008. do 2018. godine.....	48
Slika 17. Broj odobrenih uvjetnih otpusta odlukom suda (prikaz od 2013.-2017.).....	50
Slika 18. Podnesene žalbe sucu izvršenja protiv odluke upravitelja.....	50
Slika 19. Rješenja sudskog vijeća povodom žalbi zatvorenika izjavljenih na rješenja suca izvršenja	51
Slika 20. Rješenja sudskog vijeća povodom žalbi upravitelja na rješenja suca izvršenja	51
Slika 21. Odnos broja zatvorenika na jednog službenika pravosudne policije (stanje na dan 31. prosinca 2018.)	53
Slika 22. Kretanje broja službenika pravosudne policije	53
Slika 23. Tjelesni napadi zatvorenika na zaposlenike kaznenih tijela	54
Slika 24. Ukupan broj primijenjenih sredstava prisile u 2018. godini	54
Slika 25. Vrste primijenjenih sredstava prisile, usporedba	55
Slika 26. Vrste primijenjenih sredstava prisile u 2018. godini, u postocima	55
Slika 27. Ukupan broj naređenih posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti.....	56
Slika 28. Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti prema vrsti, broju i postotku provođenja	57
Slika 29. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola, droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu	58
Slika 30. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost droga i drugih nedopuštenih psihoaktivnih sredstava u organizmu	58
Slika 31. Ukupan broj obavljenih testiranja zatvorenika na prisutnost alkohola u organizmu.....	59
Slika 32. Broj pokušaja samoubojstva	59
Slika 33. Broj samoubojstva i smrti	59

Slika 34. Broj pokušaja bijega	60
Slika 35. Ukupan broj bjegova, udaljenja i nepovrata s prekida kazne	60
Slika 36. Struktura bjegova s obzirom na uvjete u kojima su izvršeni u postocima.....	61
Slika 37. Udio u izvršenim bjegovima (udaljenjima), odnos zatvorenici – maloljetnici na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, 2018. godina.....	61
Slika 38. Ukupan broj samoozljeđivanja zatvorenika tijekom 2018.godine	62
Slika 39. Razlozi samoozljeđivanja zatvorenika u 2018.godini	62
Slika 40. Odbijanja zatvorske hrane	62
Slika 41. Kaznena djela tijekom izdržavanja kazne zatvora	63
Slika 42. Tjelesni sukobi između zatvorenika tijekom 2018.godine	63
Slika 43. Ukupan broj sprovođenja zatvorenika izvan kaznenih tijela tijekom 2018.godine	63
Slika 44. Ukupan broj zatvorenika na liječenju u vanjskim bolnicama i ukupan broj dana liječenja tijekom 2018.godine.....	64
Slika 45. Ukupan broj realizirani posjeta zatvorenicima tijekom 2018. godine	64
Slika 46. Ukupan broj posjetitelja tijekom 2018.godine	64
Slika 47. Broj primljenih paketa	64
Slika 48. Broj primljenih pisama.....	65
Slika 49. Broj telefonskih razgovora zatvorenika tijekom 2018.godine	65
Slika 50. Broj obavljenih temeljitih pretraga prostorija i zatvorenika tijekom 2018. godine	65
Slika 51. Ukupan broj pronađenih tableta tijekom 2018.godine	66
Slika 52. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za lakše stegovne prijestupe zatvorenika tijekom 2018.godine.....	66
Slika 53. Broj pokrenutih stegovnih postupaka za teže stegovne prijestupe zatvorenika tijekom 2018.godine.....	66
Slika 54. Broj predloženih stegovnih postupaka za stegovne prijestupe istražnih zatvorenika tijekom 2018.godine	66
Slika 55. Broj pokrenutih stegovnih postupka za stegovne prijestupe maloljetnika tijekom 2018.godine	67
Slika 56. Ukupan broj izvršitelja sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta, na dan 31.12.2018. godine.....	67
Slika 57. Zaposlenici Odjela tretmana kaznionica, zatvora, Odgojnog zavoda u Turopolju i Centra za dijagnostiku u Zagrebu	69
Slika 58. Zaposlenici Odjela osiguranja kaznionica, zatvora i Odgojnog zavoda u Turopolju	69
Slika 59. Zaposlenici Odjela za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika kaznionica i Odgojnog zavoda u Turopolju.....	70
Slika 60. Zaposlenici Odjela zdravstvene zaštite zatvorenika kaznionica i zatvora	70
Slika 61. Bolovanja zaposlenika	70
Slika 62. Prestanak državne službe	74
Slika 63. Teške povrede službene dužnosti.....	74
Slika 64. Dospjele obveze na dan 31.12. u kn	76
Slika 65. Rezultati poslovanja prema godišnjem obračunu	77
Slika 66. Struktura direktnih (dnevnih) troškova	80
Slika 67. Usporedni prikaz ukupnog i direktnog troška po zatvoreniku	80
Slika 68. Broj zatvorenika / broj radno raspoređenih zatvorenika.....	82

POPIS TABLICA:

Tablica 1. Broj zatvorenika obzirom na spol prema navedenim kategorijama.....	12
Tablica 2. Broj izrečenih sigurnosnih mjera na dan 31.12.2018. godine (jedan zatvorenik može imati jednu ili više izrečenih sigurnosnih mjera)	14
Tablica 3. Zatvorenici obzirom na vrstu kaznenih djela na dan 31.12.2018.....	15
Tablica 4. Zatvorenici i zatvorenice obzirom na vrstu kaznenih djela na dan 31.12.2018. – KZ/97	16
Tablica 5. Zatvorenici obzirom na vrstu kaznenih djela na dan 31.12.2018. – KZ/11	17
Tablica 6. Zatvorenici i zatvorenice obzirom na vrstu kaznenih djela na dan 31.12.2018. – KZ/11	19
Tablica 7. Zatvorenici obzirom na duljinu kazne zatvora na dan 31.12.2018. godine	19
Tablica 8. Struktura zatvorenika i maloljetnika obzirom na stupanj naobrazbe na dan 31.12.2018.	20
Tablica 9. Dobna struktura zatvorenika na dan 31.12.2018. godine	20
Tablica 10. Istražni zatvorenici obzirom na trajanje istražnog zatvora na dan 31.12.2018. godine.....	22
Tablica 11. Istražni zatvorenici obzirom na dob na dan 31.12. i tijekom 2018. godine ...	22
Tablica 12. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na dob, na dan 31.12.2018.	25
Tablica 13. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na vrstu kaznenih djela, na dan 31.12.2018. godine.....	25
Tablica 14. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na stupanj obrazovanja, na dan 31.12.2018. godine.....	26
Tablica 15. Maloljetnici/e na izvršavanju odgojne mjere s obzirom na njihovu uključenost u različite oblike izobrazbe u zavodu, na dan 31.12.2018. godine.....	26
Tablica 16. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2018., s obzirom na dob	26
Tablica 17. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2018., s obzirom na duljinu izrečene kazne	27
Tablica 18. Maloljetnici u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2018., s obzirom na vrstu kaznenih djela.....	27
Tablica 19. Maloljetnici/e u maloljetničkom zatvoru na 31.12.2018., s obzirom na stupanj obrazovanja	27
Tablica 20. Zatvorenici-ovisnici prema vrstama droge	31
Tablica 21. Zatvorenici ovisnici o drogama u odnosu na dob i spol.....	31
Tablica 22. Zatvorenici ovisnici o alkoholu prema dobi i spolu.....	32
Tablica 23. Zatvorenici i maloljetnici uključeni u različite oblike izobrazbe tijekom 2018. godine.....	36
Tablica 24. Broj i vrsta aktivnosti slobodnog vremena zatvorenika i maloljetnika tijekom 2018. godine	37
Tablica 25. Zatvorenici i maloljetnici, roditelji maloljetne djece i maloljetna djeca na dan 31. 12. 2018	39
Tablica 26. Posjeti maloljetne djece tijekom 2018.	40
Tablica 27. Broj zatvorenika uključenih u posebne i edukativno razvojne programe	42
Tablica 28. Pogodnosti i njihova zlouporaba tijekom 2018. godine.....	47
Tablica 29. Premještaj (transfer) zatvorenika	49
Tablica 30. Razlozi primjene sredstava prisile	56
Tablica 31. Pronađene nedopuštene stvari i tvari tijekom 2018. godine.....	65

Tablica 32. Ukupan broj izvršitelja sistematiziranih i popunjenih radnih mjesta prema ustrojstvenim jedinicama kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, na dan 31.12.2018. godine	68
Tablica 33. Zaposlenici prema dobi, spolu i radnom stažu kaznionica, zatvora, odgojnih zavoda i centara, na dan 31.12.2018. godine.....	68
Tablica 34. Temeljno financijsko izvješće	76
Tablica 35. rezultati poslovanja iskazani po godišnjem obračunu	77
Tablica 36. Izvješće o utrošenim sredstvima.....	78
Tablica 37. Prikaz ukupnih troškova po kaznenim tijelima.....	79
Tablica 38. Ukupni dnevni prosječni trošak po zatvoreniku.....	79
Tablica 39. Direktni dnevni prosječni trošak po zatvoreniku.....	80
Tablica 40. Radno angažirani zatvorenici prema vrsti posla	82
Tablica 41. Radno angažirani zatvorenici po kaznenim tijelima u vremenskom periodu od 2014.-2018.....	82
Tablica 42. Broj obilazaka suca izvršenja u 2018. godini uz naznaku načina obilaska sudac izvršenja.....	85